

LIST OF AGENTS FOR ASSAM GOVT. PUBLICATIONS

1. Oxford Book and Stationery Co.,
Scindia House,
New Delhi-1.
2. M/S R. C. Brothers,
4140, Arya Pura,
Sabzi Mandi,
Delhi.
3. Jayna Book Depot,
Chhapparwala Kuan,
Karol Bagh,
New Delhi-5.
4. Firma K. L. Mukhopadhyay,
6/1-A, Banchharam Akkur
Lane, Calcutta-12.
5. Law Book Society,
4-A, Wellington Square,
Calcutta-13.
6. M/S R. Cambray & Co. (P) Ltd.,
"Kent House",
P-33, Mission Row Extension,
Calcutta-13.
7. Law Book Co.,
Post Box No.4,
Sardar Patel Marg.,
Allahabad.
8. Swastic Industrial Works,
59, Holi Street,
Meerut City (U.P.).
9. M/S B. S. Jain & Co.,
71, Abupura,
Muzaffarnagar (U.P.)
10. Oxford Book Centre,
Floral House,
Kucheru Road,
Post Box No.25,
Ajmere.
11. Chapala Book Stall,
Shillong.
12. Assam Book Agency,
Shillong.
13. Mokshada Pustakalaya,
Gauhati, Assam.
14. The Popular Stores & Khaddar
Bhandar, Dhubri.
15. Chakravarty Bros.,
P.O. Mangaldai (Darrang).
16. Janata Book Stall,
Tezpur.
17. Navin Pustak Bhandar
Golaghat, Assam.
18. Progoti Puthi Bhoral,
New Market,
Dibrugarh.
19. Bhattacharyya Agency,
Dibrugarh.
20. Bani Mandir,
Dibrugarh.
21. Jyoti Mandir,
Rungagora Road
Tinsukia.

**ASSAM
LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

OFFICIAL REPORT

**FOURTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE
ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE THIRD
GENERAL ELECTION UNDER THE SOVEREIGN
DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION
OF INDIA**

BUDGET SESSION

VOL. I

No. 14

The 21st and 22nd March, 1963

सत्यमेव जयते

1964
PRINTED AT THE ASSAM GOVERNMENT PRESS
SHILLONG

Price 62 nP.

THE ASSAM GOVERNMENT PRINTING PRESS

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

Printed and Published by the Government of Assam

**Proceedings of the Fourth Session of the Assam Legislative Assembly
Assembled after the Third General Election under the Sovereign
Democratic Republican Constitution of India**

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong at 10 A.M. on Thursday, the 21st March, 1963.

PRESENT

Shri Dandeswar Hazarika, B.L., Deputy Speaker, in the Chair, ten Ministers, two Ministers of State, three Deputy Ministers and sixty-one Members.

QUESTIONS AND ANSWERS

STARRED QUESTIONS

(To which oral answers were given)

(Starred Question No.44 standing in the name of Shri Devendra Nath Sarma was not put and answered as the Questioner was absent.)

Re : **Technical Institute at Aijal**

Shri R. THANHLIRA [Aijal-East (Reserved for Scheduled Tribes)] asked :

*45. Will the Minister for Education be pleased to state—

- (a) Whether there is a scheme for opening a Technical Institute in Aijal ?
- (b) If so, when it is proposed to start work for its implementation ?

Shri DEV KANT BOROOAH (Minister, Education) replied :

45. (a)—Yes.

(b)—As soon as land is available.

†**Shri R. THANHLIRA** [Aijal-East (Reserved for Scheduled Tribes)] : When this institute is expected ?

†**Shri DEV KANT BOROOAH** (Minister, Education) : We have taken necessary measures to get the land that is we have approached the Deputy Commissioner to get us the necessary land.

†**Shri TARAPADA BHATTACHARJEE** (Katigora) : Whether the Scheme has already been finalised ?

†**Shri DEV KANT BOROOAH** : The scheme has already been finalised ; but before it can be put on the ground we have got to get the land.

(Starred Question No. 46 standing in the name of Shri Devendra Nath Sarma was not put and answered as the questioner was absent.)

Re: Removal of Shri P. K. Das, I.A.S., the erstwhile Deputy Commissioner, Darrang, from Service

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked:

*47. Will the Chief Minister be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that Dr. P. Das, I.A.S., the erstwhile Deputy Commissioner, Darrang, has been removed from service by the Government of India?
- (b) If so, whether the Government of India made any consultation with the Government of Assam and a chance given to him to defend himself in recognition of the spirit of the Constitution?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied:

47. (a)—Yes. Dr. P. K. Das, I.A.S., was removed from service by the Government of India.

(b)—Before removing the officer from service, the Government of India consulted the State Government. After very careful consideration of all the relevant matters, the Government of India decided to invoke the Proviso (C) to Article 311(2) of the Constitution of India and it was considered not expedient to give the officer an opportunity to show cause against the action taken.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, is it not a fact that the I.A.S. Association of the Assam Branch of which the Chief Secretary is the President adopted a Resolution expressing its grave concern against the decision of the Government of India for removal of Dr. P.K. Das, Deputy Commissioner, Tezpur?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): Yes, a Resolution was passed by the Association.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Will not the Government consider that the Resolution which was adopted by this Association is against the greater interest of the State?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): Sir, the Association passed the Resolution like any other Associations.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Sir when, the Deputy Commissioner, Dr. P.K. Das handed over charge?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): He did not and over charge.

†**Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora)** : Was Shri Das Deputy Commissioner or Additional Deputy Commissioner at that time ?

†**Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister)** : Actually Rana K.D.N. Singh was to be Deputy Commissioner next day when Dr. Das would have been Additional Deputy Commissioner.

†**Shri LAKSHMI GOSWAMI** : From whom Shri Rana K.D N. Singh took Charge ?

†**Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister)** : He took himself.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) : Sir, does the Government think that this Association is going to censure the Government of India as well as the Government of Assam by adopting such a Resolution under the guidance of the Chief Secretary against the decision of the head of the State ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : No. The Association has the privilege of expressing its view. There is no question of censure.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : May I know whether Dr. Das had submitted any representation ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : Yes, he might have submitted representation.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI : When Dr. Das left Tezpur ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Finance) : I may inform the hon. Members that Shri Rana was to arrive Tezpur just on the midnight of 19th.; but on 23rd when we were expecting the Dr. Das, we were told that he already left Tezpur and he sent a key through his driver which was handed over to the Commissioner on 20th at 1 P.M.

Re: High-handedness of the Joint Secretary, Finance, towards the officials of the Secretariat

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked :

*48. Will the Chief Minister be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that the Joint Secretary, Finance, to the Government of Assam is alleged to have indulged in high handedness towards the officials of the Secretariat ?
- (b) Whether it is also a fact that recently the said officer misbehaved with one Under-Secretary and insulted him without any rhyme and reason ?

- (c) Whether it is also a fact that this matter has been brought to the notice of the Government by the Secretariat Ministerial Officers' Association ?
- (d) If so, what actions Government have taken against the officer concerned for misbehaviour ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied :

48. (a)—No.

(b)—No.

(c)—Yes. The Assam Secretariat Services Association passed a resolution protesting against an alleged discourtesy shown to an Under-Secretary in the Finance Department by the then Joint Secretary, Finance.

(d)—In view of the answer to Question (b) does not arise.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) : Sir, the Chief Minister in reply to (a) and (b) has said as "No.", and in reply to (c) has said, "Yes". So is it not a fact that when the representatives of the Secretariat Services Association approached the Chief Secretary, he, after hearing the deputationists gave an assurance that necessary action would be taken for the discourtesy or misbehaviour shown by the Joint Secretary, Finance ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : The Chief Secretary after inquiry, did not consider that any discourtesy was shown to the Under-Secretary.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, the Chief Minister gave an assurance in this House in the June Session of this Assembly last year that this particular officer would be transferred to the district for acquainting herself with the District administration, but up till now nothing has been done to transfer her. So Sir, is it not a violation of the privilege of the House ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : So far I remember, I did not give any assurance of that nature. Sir, I want to be sure about the assurance first.

Mr. DEPUTY SPEAKER : Can you tell the Hon'ble Chief Minister the date when he assured the House from records ?

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Yes, Sir, on the 28th June, 1952 he said that Government was considering to transfer that officer.

Mr. DEPUTY SPEAKER : It was not an assurance. The Chief Minister said that the Government was only considering that question.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, is it not a fact that the transfer order of this officer has been passed by the Chief Ministers till lying in the pocket of some high officer as this transfer is not palatable to the interest of a certain Minister ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : Sir, no transfer order has been passed so far I remember.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, whether such cases of misbehaviour are considered on merits or on the consideration of the individual concerned ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): Sir, I maintain that there is no question of misbehaviour. When there is a lapse on part of a subordinate officer the higher officer chastises him, I do not consider it to be a misbehaviour.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Whether the Chief Minister has received any complaint about the misbehaviour against this particular Officer in the past ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): I have no information.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): May I know from the Chief Minister, was it not a case of misbehaviour ?

Mr. DEPUTY SPEAKER: The Chief Minister has already replied that the matter was enquired into by the Chief Secretary and the Chief Secretary found that there were no ground for which the officer should be penalised.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Since when is this particular officer holding this post ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): I want notice.

Re: Halting allowance of Second Class Gazetted Officers

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Anguri) asked :

*49. Will the Minister-in-charge of Finance be pleased to state—

- (a) What is the rate of daily halting allowance admissible to Second Class Gazetted Officers of the State ?
- (b) Whether it is a fact that some of the officers drawing a basic salary of Rs.175 and Rs.250 such as S. D. C. and B. D. Os are entitled for Rs.5-10-0 as daily allowances but Gazetted Officers drawing basic salary of Rs.350 working in the Secretariat and other offices in Shillong are entitled to Rs.4-3-0 only since their names are not included in the list of officers who are admissible to Rs.5-10-0 appended in the Financial Rules ?
- (c) If so, whether Government propose to revise Travelling Allowance and Dearnes, Allowance Rules by including all Second Class Gazetted Officers at the same rate irrespective their salary and position ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Finance) replied :

49. (a)—Rs.4, Rs.3-8-0 and Rs.3 plus 40 per cent increase for halts inside the State.

(b)—S. D. C. & B. D. Os are Second Grade Officers with Dearness Allowance of Rs.3 plus 40 per cent increase, i.e., Rs.4-3-0.

In certain special localities such as United Khasi and Jaintia Hills and Mizo District they are entitled to a higher rate of Dearness Allowance of Rs.4 plus 40 per cent increase, i.e., Rs.5-10-0. Gazetted Officers drawing basic salary of Rs.350 working in Secretariat and Heads of Offices whose names are not included in S. R 153 are also Second Grade Officers with Dearness Allowance of Rs.3 plus 40 per cent increase, i.e., Rs.4-3-0.

(c)—Does not arise.

UNSTARRED QUESTIONS

Re: Encroachment of Khas and Reserve Land

Dr. GHANASHYAM DAS [North-Salmara (Reserved for Scheduled Castes)] asked :

38. Will the Revenue Minister be pleased to state—

(a) Whether Government is aware that good number of people are still encroaching and occupying Khas and Reserve Land without permission ?

(b) If so what steps Government have taken to evict and stop this ?

(c) If not, whether Government be pleased to enquire at an early date ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue) replied :

38. (a)—Yes.

(b)—There are standing instructions to the District and Sub-divisional Officers for eviction of encroachers promptly and effectively. In case of re-encroachment by a person who has once been evicted provision has been made in the settlement rules that such person shall, on conviction before a Magistrate, be liable to imprisonment which may extend to six months or a fine which may extend to Rs.1,000 or both. This penal provision is considered to be sufficient deterrent.

(c)—Does not arise.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat) : May I know whether the Revenue Department enquired into the circumstances under which these people encroached upon the land ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue) : These lands are under encroachment since a long time. At the first instance, the encroachments were made at the instigation of some political parties.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI : Whether any enquiry was made to find out whether these people are landless and applied for settlement of land in these areas ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue): In some cases those who were found landless were given land.

Shri SARBESWAR BORDOLOI (Titabar): The reply to (a) is "Yes" and in reply to (b) it is stated that penal action has been taken against the encroachers. In view of this, may I know why such a large number of encroachers are still there ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Action has been taken and some lands have already been cleared of encroachment. From 1st January 1961 to 1st April 1962, 49371 bighas of waste land has been cleared of encroachment. With regard to P. G. Rs. 50631 bighas have been cleared of encroachment.

Shri SARBESWAR BORDOLOI: Is it not a fact that in some places, lands cleared from encroachment have again been reoccupied by the encroachers ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir. That is why the relevant rule has been amended. Under Rule 18 (5), provision has been made to penalise such persons, and action has been, and is being taken accordingly.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI: Does the Minister know that in many cases of encroachment, it is the Land Records staff like Mandals and Kanungoes who showed these lands to these people by realising illegal gratification ?

Shri RADHIKA RAM DAS: We have no such information.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Will the Minister set up a Committee to enquire into these allegations ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I would request the hon. Member to give specific instances so that we can make enquiries.

Shri MAHAMMAD UMARUDDIN (Dhubri): Will the Minister please state how many people have been dealt with for encroachment under the latest penal provisions ?

Shri RADHIKA RAM DAS: 2592 proceedings had been instituted, out of which 133 ended in conviction and the rests are pending.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI: Sir, I asked the Minister whether it was in the contemplation of the Government to appoint a Committee to go into these allegations. The reply was, if any concrete cases were brought to the notice of the Government, they would enquire into them. This is not the proper reply to my question.

Mr. DEPUTY SPEAKER: He is not prepared to appoint any Committee on vague allegations. He wants specific cases.

Shri HALADHAR UZIR [Tamulpur (Reserved for Scheduled Tribes)]: Will the Minister enquire whether the encroachers are genuine landless persons and if so, whether Government will settle these lands with them ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue): Necessayr enquiries are made by the D.Cs, and S.D.Os. and land is given in deserving cases.

Shri RAMPRASAD DAS (Bijni): Will the Minister state why eviction orders are stayed? In many cases, we find, some land is encroach'd upon and the encroachers are evicted. They encroach again and orders are passed to re-evict them and then stay orders follow. Why orders are changed in this way?

Mr. DEPUTY SPEAKER: It may be due to certain circumstances.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): May I know when the attention of the Government was first drawn to these encroachments?

Shri RADHIKA RAM DAS : I want notice. It is a new question.

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri): Is the Minister aware that even the Rural Panchayat of Charing is occupying some land of the Bogagohain grazing reserve without paying any revenue?

Mr. DEPUTY SPEAKER: How can the Minister reply to questions with regard to each and every encroachment now?

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria): ৬ মাহ জেল আৰু এ হাজাৰ টকা জৰিমনা, ইমান ডাঙৰ এটা শাস্তি. কোনোবা কেচত দিয়া হৈছেনে? যদি দিয়া হৈছে, সেই ইচ্ছেদ কৰা মানুহ বিলাকে পুনৰ বেদখল কৰিছেনে?

Shri RADHIKA RAM DAS: I have no information to that effect.

Shri MOHANANDA BORA: উচ্ছেদৰ পিছত, যিবিলাক মানুহে পুনৰ বেদখল কৰিছেহি, সেই মানুহ বিলাকক আৰু, বেচি শাস্তি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিচেনে?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir, intructions have already been given to the district officers.

Shri PABINDRA NATH SARMA (Nalbari-East): What is the number of cases of re-encroachment?

Shri RADHIKA RAM DAS: I have already stated that 2592 cases have been instituted.

Shri MOHANANDA BORA: মিনিষ্টাৰ মহোদয়ো কৈছে, নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে। সেই জানিৰ খুজিছো, সেই নিৰ্দেশ কাৰ্য্যত খতুৱাইছেনে নাই?

Shri RADHIKARAM DAS: The fact that 2592 cases have been instituted clearly shows that action has already been taken by Government.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Is Minister aware of the fact that these cases of encroachment and re-encroachment are due to the fact that these people are landless, have no other means of livelihood and have been applying to Government for land ?

Shri RADHIKA RAM DAS: It may be in some cases.

Re: Middle English and Proceeding Middle English Schools in the United Khasi and Jaintia Hills

Shri ENOWELL POHSHNA [Jowai (Reserved for Scheduled Tribes)] asked :

39. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—

- (a) The number and names of M. E. Schools and Proceeding M. E. Schools in the United Khasi-Jaintia Hills District which were provided with grants in the years 1960-61 and 1961-62 ?
- (b) Whether there is a proposal for grants to M. E. Schools and Proceedings M. E. Schools for 1962-63 ?
- (c) If so, the list of such Schools and the amounts of grants to each ?

Shri DEV KANT BOROOAH (Minister, Education) replied :

39. (a)—A list is placed on the Library Table.

(b)—Yes.

(c)—A list is placed on the Library Table.

Re: State dispensary at Brahmashason in Karimganj Subdivision

Shri ABDUL MUNIM CHOUDHURY (Karimganj-South) asked :

40. Will the Minister-in-charge, Medical be pleased to state—
 - (a) Whether Government propose to establish a State Dispensary at Brahmashason in Karimganj Subdivision ?
 - (b) If so, whether any site selection has been made ?
 - (c) If the reply to (b) above is in affirmative, when the proposed work will be started ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister-in-charge, Medical) replied :

40. (a)—There is no proposal at present for establishment of a State Dispensary at Brahmashason.

(b) & (c)—Do not arise.

Re: Silchar Medical College

Shri RATHINDRA NATH SEN (Karimganj-North) asked :

41. Will the Minister of Medical be pleased to state —

(a) What is the present position about the establishment of a full-fledged Medical College in the district of Cachar ?

(b) Whether requisite land for the purpose of the Cachar Medical College has been acquired and preliminary construction works started ?

(c) Which is the locality selected finally for the Cachar Medical College ?

(d) When the Government expect to make Cachar Medical College operative ?

(e) Whether Government will take all necessary steps to bring this long expected Cachar Medical College into being within 1963 ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister-in-charge, Medical) replied :

41. (a), (b) & (c)—The site at Ghungur has been finally selected in the last week of January, 1963 after detailed examination at the spot by Minister, Medical, Secretary, Medical and the Architects from New Delhi

The land acquisition proceedings for the Ghungur land were pending finalisation due to objection received and for final selection of the site. After the site has been finally selected, the Revenue Department and the Collector of Cachar have been requested to complete the acquisition proceedings.

The P. W. D. has been requested to frame plans and estimates for contour survey of the Ghungur land. After the report from the P. W. D. has been received, the Architects will be asked to make out designs and plans for the building.

It will be clear from the above that no building work has been started.

(d)—The College will be operative as soon as the minimum required buildings are ready.

(e)—The Medical College cannot be started unless we get the minimum necessary buildings. If it is not possible, having regard to limitation in all round resources like money, engineers, buildings materials, etc., to have the minimum necessary buildings within 1963. As such, the Medical College cannot be brought into being at Silchar in 1963.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): May I know when were the proceedings first started for acquisition of the land for the Medical College?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical): I want notice of this question.

Dr. HOMESWAR DEB CHOUDHURY (Patacharkuchi): When do the Government expect to start this college?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: The reply is already there in the printed sheet. I would request the hon. Member to go through the same.

Shri PULAKESHI SINGH (Sonai): May I know whether any separate teaching staff for the Silchar College is maintained at the Gauhati College?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: No, Sir. Appointments are not made on a separate basis.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): The reply to (d) is "the college will be operative as soon as the minimum required buildings are ready". Is it inoperative now?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, the position is this, the Silchar Medical College is inoperative at Silchar, but it is functioning at Gauhati.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Where is it operating?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: At Gauhati, jointly with the Gauhati Medical College.

Dr. HOMESWAR DEB CHOUDHURY: The Gauhati Medical College also had no buildings of its own for college classes and hospital when it was started. Even now the College has not got its own buildings. Similarly, why cannot the Silchar College be started now in same other buildings.

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical): Sir, the buildings that were available at Gauhati are not available at Silchar there. Sir, here I would like to make it clear to the hon. Members that the Government are not going to face the same sort of music which they are facing now by starting the Medical College at Gauhati without having buildings of its own.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Are we to understand that Silchar Medical College is situated in the Gauhati Medical College?

Shri DEV KANT BOROOAH (Minister, Education): That is the usual practice all over the country.

Shri R. THANHLIRA [Aijal-East (Reserved for Scheduled Tribes)]: Sir, what is the strength of the teaching staff of Silchar Medical College at Gauhati?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical): There is no separate staff. I have already replied that question. If the hon. Members do not care to hear us, what could we do ?

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI: Is it to be called Gauhati-cum-Silchar Medical College ?

Shri DEV KANT BOROOAH (Minister, Education): Sir, this is the usual practice in most places. When a new institution is started, it is started in an old institution. For example, the two engineering colleges, one at Anantapur and the other at Bellari, were started in the Madras Engineering College and they continued to be there till the buildings were available for them. Sir, this is the usual system; it is known as Guest College.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI: Were these colleges started simultaneously ?

Shri DEV KANT BOROOAH: That is the usual practice, as I have stated before.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Sir, has the money allotted for the establishment of this college lapsed for not starting it during the Second Five Year Plan ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, my impression is this that the amount which is meant for a particular purpose under a plan in a plan period does not lapse.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Whether the Minister is ready to start classes of the Medical College if the public are ready to offer building for starting of the college at Silchar ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical): I know, Silchar College is very well and I cannot accept the position that the public will come forward to offer adequate number of buildings. I have seen the Silchar town more than any hon. Member present here.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, what is the number of students in Gauhati Medical College and Silchar Medical College respectively.

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical): Sir, there is no such different rule. The students apply for admission and according to the rules and procedure laid down by the Government the Governing Body select the students. Selection is not made on district or zonal basis.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): So, the Silchar Medical College is not in existence ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Alas, it is in existence along with the Gauhati Medical College.

Shri PULAKESHI SINGH (Sonai): Sir, how many seats are allotted for the students of Cachar district in the Silchar-cum-Gauhati Medical College ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : There is no fixed quota.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Whether at the time of admission, the students are to apply in the name of Silchar College or in the name of Gauhati College ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : I believe that there is no such difference. We do not make any distinction in this score.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Then we come to the conclusion that there is no Medical College like the Silchar Medical College ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : The hon. Member is at liberty to draw any conclusion he likes, but the fact remains that both the colleges are functioning at Gauhati.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE : Has the hon'ble Minister received any representation from the Silchar public offering lands and buildings for holding the classes at Silchar ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : I have received no such offer for buildings.

Shri SYED AHMED ALI (Gauripur) : What is the total amount allotted by the Planning Commission for establishment of these two Colleges?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical) : Sir, I want notice for that question. This is an unstarred question, Sir, and a large number of Supplementaries are being allowed because the questions are few in the list.

Shri MAHAMMAD UMARUDDIN (Dhubri) : Have the Government fixed any dead line for the establishment of the Medical College at Silchar ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : The answer is there, Sir. The dead line cannot be fixed.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : Is the Minister aware that there is a great public demand for starting the College from the next year at Silchar ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical) : Yes, Sir. Even in the past, not to speak of the future, there was a demand. But the difficulty has been explained in the answer. I am not less eager than any one to start the Silchar Medical College at Silchar as early as possible.

Shri SYED AHMED ALI (Gauripur) : Is it a fact that Rs.1,60 lakhs have been allotted for construction of these two Colleges ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : It is not a fact, Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER : Mr. Mookerjee, how is it in the reply we find that the site at Ghungar has been finally selected and the land acquisition proceedings for the Ghungar land were pending finalisation due to objection received and for final selection of the site.

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Medical) : Sir, one fact is probably not known to you. Formerly, this site was selected by a Committee appointed by Government. Then there was an offer of land from some philanthropic gentlemen and the question was whether this new site should be selected or not. Government decided that the opinion of our architects who are in-charge of the Gauhati Medical College Plan should be obtained. So, I took them with me to Silchar. The Secretary, Medical also accompanied us and we visited both the places. After this, the architects recommended that the Ghungar site should be selected as this was suitable from all points of views. For this reason, we had to wait for some time for selection of the site. Now, the selection has been made finally and as you know, Sir, acquisition proceeding are going on and we cannot take away the lands from its owners without going through proper procedure. The land acquisition proceeding are continuing and it is expected that they will be over soon.

Re: Recommendation of Mahkuma Parishad for taking over of Public Works Department Roads for construction.

Shri DANDI RAM DUTTA (Kalaigaon) asked :

42. Will the Minister, Public Works Department (R. & B.) be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that the Mahkuma Parishads should recommend the roads for taking over by the Public Works Department ?

(b) If so, whether the roads recommended by the respective Mahkuma Parishad are taken over by the Public Works Department ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [(Minister of State, Public Works Department (R. & B.))] replied :

42. (a)—A decision to this effect was made in the sixth meeting of the Assam Road Communication Board held in 1958. But, it was not followed in view of decisions made by the subsequent Road Boards held in connection with drawing up Road Development Schemes under different programmes such as the Third Five Year Plan and Third Finance Commission Award.

(b)—Does not arise.

Re: Abolition of the post of Deputy Director of Agriculture for Hills.

Shri ENOWELL FOHSHNA [Jowai (Reserved for Scheduled Tribes)] asked :

43. Will the Minister-in-charge of Agriculture be pleased to state—

(a) Why the post of Deputy Director of Agriculture for Hills has been abolished ?

- (b) Whether Government is aware that the post of the Deputy Director of Agriculture for Hills is very essential for the development of Agriculture in Hills ?
- (c) If so, whether Government is contemplating for the revival of the post ?

Shri CHATRASING TERON [(Minister, Tribal Areas and W. B. C.)] replied:

43. (a)—According to the reorganised set up of the Agriculture Department the cadre of the Deputy Director of Agriculture was abolished and instead, three posts of Zonal Joint Directors were created.

(b)—Development of Agriculture in the Hills is vested with the Director of Agriculture and the Joint Directors of Agriculture, Gauhati and Silchar. So, the post of the Deputy Director of Agriculture (Hills) was not considered necessary for the purpose over and above the posts of the Joint Directors.

(c)—No.

Re: Bridges on Shillong-Jowai-Badarpur Road

Shri NANDA KISHORE SINGHA (Silchar-West) asked:

44. Will the Minister-in-charge of Public Works Department (R.&B.) be pleased to state—

- (a) Whether contracts for construction of important bridges on Shillong-Jowai-Badarpur Road have been given?
- (b) If so, when and to whom works have been allotted?
- (c) When Government propose to complete the construction of the bridges on this road?
- (d) If so, whether Government has fixed the time for completion?
- (e) If not, why not?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI (Minister of State, in-charge Public Works Department) replied:

44. (a)—Yes, except the bridge over river Baleswar where tenders have recently been received and the matter has been referred to the Government of India on 5th March 1963, with a recommendation that the work be allotted to M/s. Gammon India Ltd.

(b)—The work for the construction of bridges shown below have been allotted to Firms on dated as shown against each:—

(i) Lubha	...	}	M/s. Gammon India Ltd., on 5th September, 1962.
(ii) Apha	...		
(iii) Gumra	...	}	M/s. Gannon Dunkerley, on 19th February 1960, and 24th November, 1962, respectively.
(iv) Kakrakhal	...		

(c) & (d)—As per terms of contracts, the bridges are scheduled to be completed on dated as shown against each bridge, viz:—

(1) Lubha	December, 1965.
(2) Apha	December, 1965.
(3) Gumra	April, 1963.
(4) Kakrakhal	March, 1963.

Provided timely supply of Steel, Cement, etc., are ensured.

(e)—Does not arise in view of replies to questions (c) & (d) above.

Shri NANDA KISHORE SINGHA (Silchar-West) : Sir, what is the reason for the delay in calling tenders for the bridge over Baleswar ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI (Minister of State, P.W.D.) : So far as Government bridges are concerned, tenders were invited and the matter is referred to the Government of India for a decision.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : Sir, how many contractors have submitted tenders for this bridge ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI : Three.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE : When the tenders were submitted ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI : Three tenders were received on 21st November, 1962.

Shri PULAKESHI SINGH (Sonai) : Sir, in view of the replies to (c) and (d), it has been stated that the bridges on Gumra and Kakrakhal will be completed by April and March, 1963 respectively. When the pillars of these two bridges have not been completed not to speak of structural works how these will be completed by the time.

Shri GIRINDRA NATH GOGOI (Minister of State, P. W.D.) : Sir, so far as these pillars are concerned, I have no information. But, it is said that they will be completed within due time.

Mr. DEPUTY SPEAKER : Now the question hour is over.

(Complaint by Members about unanswered questions.)

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : Sir, before going to the next item I would like to draw the attention to the fact that there are a lot of questions put by the hon. Members and many are lying unanswered. The progress is very slow. Will you please take steps so that we may get the answers. We have already passed 18 or 20 days and only 10 days or 11 days remains.

Mr. DEPUTY SPEAKER : Here is the statement of the questions submitted by the hon. Members. Altogether there were more than 700 starred and unstarred questions out of which 57 starred and 53 unstarred questions answered. It, therefore, appears that the progress of questions answered is rather slow. So, I could request the hon. Leader of the House to see that the replies are given as early as possible.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : Yes, Sir, I will see to it.

Adjournment Motion

Mr. DEPUTY SPEAKER : There is an Adjournment Motion tabled by Shri L. P. Goswami, leader of the United Opposition Front. In this connection, I would request the Leader of the House to enlighten me on the subject before I can give my opinion.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : Is it about Lathitilla; Sir, ?

Mr. DEPUTY SPEAKER : Yes, about Lathitilla.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) Sir, in regard to the Adjournment Motion tabled by hon. Member, Shri L. P. Goswami, I would like to state the broad facts about the origin of the dispute in this area. I had mentioned some details in my statement made on the floor of the House on December 1959 in reply to the "Calling Attention Motion" tabled then. Now I will give some specific developments regarding the area called Lathitilla area over which some disputes exist between us and East Pakistan.

As the hon. Members are aware there were various disputes regarding the boundary demarcation of the Cachar-Sylhet sector of the boundary between the Assam-East Pakistan and with a view to resolve these and other disputes, a Ministerial level conference between India and Pakistan was held in 1959, which went into the whole question and came to some agreements. In this conference, the disputes regarding the Patharia Reserve Forest and certain portions of Kushiyara block of the Cachar sector were amicably settled between the two countries. This conference fixed the boundary in the Patharia Reserve forest area upto the point marked "Y" on the South about 2 miles North of the trijunction point of Assam, Tripura and East Pakistan on the Radcliffe Award line. In the matter of actual demarcation of the border South of the Patharia Reserve forest, some dispute has arisen between the D. L. Rs. of Assam and East Pakistan over the exact interpretation of various notifications and maps to fix alignment of the boundary. No acceptable settlement has been reached between the two D. L. Rs. regarding the basis of demarcation and the matter has been brought to the notice of Government of India also.

In the meanwhile, however, we have been exercising as before full jurisdiction of the disputed areas. Hon. Members will also recall that the Ministerial level conference of 1959 laid down some working principles called "Ground Rules" for the purpose of avoiding clash between the Military forces of two sides on the border. Under the "Ground Rules" there is a provision for the local Military Commanders agreeing to a working boundary line for exercising Military jurisdiction in portions where the international boundary has not been properly demarcated. In the Lathitilla area, South of Patharia Reserve Forest, immediately after the Ministerial level Conference, the Brigadiers on both sides agreed that the dispute about the boundary in this area should be referred to the two Governments for a decision and in the meanwhile, the status quo in the Lathitilla area South of Patharia should be maintained by the troops of both sides. This status quo, as was understood then, was the actual boundary between the two countries at

that time, *i.e.*, the Western boundary of the Villages of Dumabari, Lathitilla and Karkhana Putnigaon, over which we are exercising our jurisdiction. Since then we have been exercising not only our civil jurisdiction in this area but also our Border Security Force personnel have been regularly patrolling this area and have been maintaining the Western boundary as the effective working boundary. It may be mentioned here that the population of these villages was enumerated in last census of 1961 and also under the Assam Panchayat Act these villages have been brought under Panchayat Raj.

While the status quo was being thus maintained, the E. P. R. personnel of East Pakistan started interfering this area since the beginning of 1962. There was a temporary breach of status quo on 28th January, 1962 when the E. P. R. personnel from the adjoining Pak B D. P. entered the Lathitilla village, threatened the villagers and also warned our B. S. F. personnel not to patrol that area, claiming that Putni Nallah, which runs across the Dumabari village and along the eastern boundary of Lathitilla village was the actual working boundary in that area. The matter was, however, settled by discussions between the local Military Commanders on the basis of procedure laid down under the "Ground Rules". There were also one or two minor incidents since then and later the situation again became tense on the 5th of July when the Pakistani Jamadar of the Pakistani Post on the border took up a most aggressive attitude and informed our Platoon Commander of our Border Post that our Patrols should not cross Putni Nallah on the West as, according to him, that was the working boundary. On this incident, our Sector Commander met his counter-part on the 9th of July and at this meeting the Pakistani authorities produced some fabricated records tending to show that it was Pakistani troops that were patrolling regularly the Lathitilla area upto Putni Nallah since 1959. The whole mis-understanding on their side appears to be due to change of command, the earlier officers who were originally responsible for agreeing to the status quo having been transferred and replaced by new officers. Our Sector Commander however, asserted our case pointing out that only our men had been patrolling this area all along. As no agreement could be arrived at between the Sector Commanders, it was agreed that the case should be referred to the respective higher commands and in the meantime, with a view to avoid immediate deterioration of the situation, there should be no patrolling by troops of either side over the disputed area falling between Putni Nallah on the East and Western boundaries of the villages on the West. This agreement, however, being under the "Ground Rules", did not affect our civil jurisdiction over the area and this we continued to exercise.

Subsequently, there was a meeting between the Brigade level officers of both sides on 23rd July, 1963 when, unfortunately, Pakistan was represented by officers who had replaced the officers who were concerned with the original agreement and knew the continuous history of the area since 1959. In this conference also, no definite agreement could be arrived at and the temporary status quo as agreed to between the Sector Commander earlier that neither side would send any patrol party into the disputed area, was maintained.

In the Chief Secretaries Conference held in Dacca in August, 1962, our Chief Secretary emphasised our stand and pointed out that we had been exercising regular continuous civil jurisdiction of every kind over this area and Pakistan should not disturb this. As however, the status quo agreement arrived at, at the military level was purely under the "Ground Rules" for the purpose of avoiding a clash between the troops, it was decided that the matter of status quo should go to higher military levels, though our civil jurisdiction in this area was not disturbed. In the beginning of November, 1962 however, the East Pakistan Rifles personnel entered the Lathitilla area in violation of the status quo agreement and terrorised the people of Dumabari and Lathitilla villages as a result of which 11 families of Indian Nationals evacuated to areas east of Putni Nallah. The matter was immediately taken up with the East Pakistan authorities who, however, denied that their patrols had entered the area in violation of the earlier agreement. There was another meeting at the Sector Commanders' level on 16th November, 1962 at Lathitilla in which the earlier status quo agreement was reiterated pending further higher level talks and it was also agreed that the East Pakistan Rifles personnel would not interfere with harvesting, transporting of paddy, etc., by the residents of the status quo area. Despite this agreement, however, there have been minor incidents of threat being given to our nationals and also one or two incidents of kidnapping of Indian Nationals from this area. These matters were, in the usual course, taken up with the East Pakistan Government.

Now coming to the latest incident about which this Adjournment Motion had been tabled, the facts are that on the morning of 18th March 1963, about 25 labourers from the Putni Tea Estate went as usual to cultivate their lands falling on the west of Putni Nallah, in the status quo area. While they are engaged in their fields, about 250 Pak nationals from Nalapunj Kachurgool and other neighbouring villages came to the status quo area armed with lathis, spears and other deadly weapons, shouting slogans such as "Pakistani Zindabad", "Allah-ho-Akbar" etc. and threatened the Indian nationals not to cultivate the lands in the status quo area claiming the lands to be belonging to Pakistan. It was also seen that East Pakistan Rifles personnel were behind the violent mob of Pakistanis, perhaps, as a sort of cover in case anything untoward happened. The Indian nationals being thus threatened left the place out of fear and came away. On receipt of the information, the Additional District Magistrate and Additional Superintendent of Police of Silchar visited the area and enquired into the matter. The matter has been taken up both at the district level and the Government level with the East Pakistan Government by strong protests lodged from our side and the attention of the Government of India has also been drawn. Our local Sector Commander has also asked his counterpart for a joint enquiry into the incident. It is expected that they will meet in a day or two.

As I have said earlier, these clashes on the border ought to be settled in the interest of peace through the medium of the "Ground Rules" framed for the purpose of avoiding flare up on the boundary between the two forces, and by other peaceful means such as moving the East Pakistan Government and also through diplomatic exchanges. This matter has also been likewise taken up under the "Ground Rules" and it is hoped that as usual, a joint enquiry by the two local Sector Commanders will bring about a suitable settlement and will ensure that there would be no recurrence of this kind of violent and illegal interference.

I have broadly gone into the history of the whole dispute and I hope the hon. Members will appreciate that this incident should be viewed against the background of overall peace on the border and should be settled under the procedure laid down for settlement of such incidents. I can assure the House that the Government are fully in the picture in this regard and will do everything possible to ensure that peace is restored in this area.

Mr. DEPUTY SPEAKER : The House has heard from the Leader of the House regarding this incident. In this connection, we should see whether the matter is definite and of great public importance.

(voices from the Opposition Benches : That is so.)

The matter should be also of recent occurrence. Unfortunately, since the partition of India, such incidents are going on in the border and Government have taken all possible steps to see that these incidents do not recur. As has been stated by the Leader of the House, this is a case of trespass and regarding the subject matter, this has been amply discussed both at the time of the debate on the Governor's Address and during discussions of the Budget. So, I do not think that this is a fit subject matter for an Adjournment Motion and I rule this motion out of order.

There was another Adjournment Motion tabled by Shri Taripada Bhattacharjee. He submitted it at 9.55 A. M. Under Rule 57(i) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly "not more than one such motion shall be made at the same sitting"; so, it will be taken up tomorrow.

Now, We come to the next item regarding the motion moved by Shri Dulal Chandra Barua. Is there any other hon. Member desiring to take part in this discussion ?

Motion

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Anguri) :

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, অসম ৰাজ্যৰ প্ৰশাসন বিষয়তো সদনত আলোচনাৰ্থে মূলত্বি প্ৰস্তাৱটো ডাঙি ধৰাত মই মাননীয় সদস্য বৰুৱা দেৱলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

গত ৬ বছৰৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা নিঃসন্দেহে কব পাৰি যে, এই প্ৰশাসন সম্বন্ধে প্ৰায় এই সদনতে ১০।১২ বাৰ আলোচনা হৈছে। আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিজন সদস্যই আসোৱাই বেমেজালি দুৰ্নীতি আদিয়ে প্ৰশাসন দুৰ্বল কৰাৰ অভিযোগ তুলি আহিছে আৰু লগে লগে সকলোৱেৰে দৰ কৰি প্ৰশাসন কেনেটকৈ কিদৰে সূচাৰু ৰূপে নিঃসন্দেহে চলিব পাৰে তাৰ সূ-পৰামৰ্শ আগ বঢ়াই আহিছে।

সমালোচনাৰ উদ্ভৱত প্ৰশাসন বিভাগৰ মন্ত্ৰীয়ে প্ৰতি বাৰেই নিজেও যে, প্ৰশাসন বিষয়ত সন্তোষ লাভ কৰা নাই—প্ৰশাসন ক্ৰটিয়ে ভৱা-সূচাৰুৰূপে চলা নাই—আমোনা-তাত্ত্বিকতা, দুৰ্নীতি, কৰ্মচাৰীৰ দক্ষতাহীনতা ইত্যাদি কথা স্বীকাৰ কৰি তাৰ প্ৰতিবিধানৰ আশ্বাস সদনত দি আহিছে। কিন্তু, আজিও-অদ্য পৰিমিত্তে প্ৰশাসনৰ দুৰ্বলতা আমোনা তাত্ত্বিকতা ৰঙাফিটাৰ নিৰ্বন্ধতা-পক্ষপাতিতা, অৰৱৰত অধ-ব্যৱস্থা, দুৰ্নীতি দুৰ্ব্যৱহাৰ আদি মাৰাত্মক ক্ৰটিবোৰ বিদূৰ হোৱা দুৰে ধাওক এই বিলাকৰ মাত্ৰা ক্ৰমে চৰি গৈ গোট্টেই প্ৰশাসন বিনষ্ট হৈ জনসাধাৰণক অসহ্য কৰি তুলিছে।

চীনৰ একদফা আক্ৰমণৰ পাচতো পুনৰ বণ্‌ধ্বনি শুনা যায়। পাকিস্তানৰ মতলবো বুজা টান। ভাৰতৰ পূব দুৱাৰ সীমান্তত অৱস্থিত অসম ৰাজ্যৰ শাসন পূৰ্বতকৈ বৰ্তমান অধিক উন্নততৰ অধিক শক্তিশালী ক্ষীপ্ৰ ও সুদক্ষ হোৱা প্ৰয়োজন। National Emergency period-জাতীয় জৰুৰী অৱস্থাৰ সময়ত শাসন সাধাৰণ সময়ৰ শাসন নহয়।

জাতীয় প্ৰতিৰক্ষা কালীন অৱস্থাত শাসনৰ সামান্য ক্ৰটিয়েই প্ৰতিৰক্ষাত বাধাৰ সৃষ্টি কৰি জনসাধাৰণক, জাতিক, দেশক বিপদৰ সন্মুখত পেলাব পাৰে। গতিকে অন্য দেশৰ নিচেই কাষত থকা অসম ৰাজ্যৰ শাসন বিশেষকৈ চীনৰ আক্ৰমণ আৰু পুনৰ বণ্‌ধৰ আয়োজনৰ পৰিপেক্ষিতত অতি উন্নত হোৱা দৰকাৰ।

শাসনৰ বিভিন্ন ভাগ আছে-অনেক ঠাল ঠেঙুলি লৈ যেনেকৈ এজুপী গছ হয় অনেক অংশ লৈ এটি যন্ত্ৰ হয় ঠিক তৰুপ শাসনৰ বিভিন্ন শাখা—প্ৰশাসনা থাকে। সাধাৰণ শাসনৰ ভিতৰত পৰিচালনা, পুলিচ, শিক্ষা, স্বাস্থ্য, বন, বিচাৰ, যোগান, পৰিবহন, কৃষি আদিৰ প্ৰায় ৮৬ টা মান বিভাগ। এই বিভাগ সমূহৰ কাৰ্যকৰণৰ উপৰতেই ভিত্তী কৰে শাসনৰ ৰূপ, প্ৰণালী। অসমৰ শাসন যন্ত্ৰটোত ইমান আঁৰ লাগিছে ইমান নিকট হৈছে তাৰ বৰ্ণনা দিয়াই সম্ভৱ নহয়। কোন বিভাগত ধৰিম ক'ত ধৰিম, ইয়াৰ আশোৱাহ কম সময়ৰ ভিতৰত সদনত পৰিষ্কাৰকৈ কেনেকৈ দাঙি ধৰিম ইত্যাদি কথাই লগে লগে আঁওৰি ধৰিছে।

যাহোক প্ৰথমে মূৰতে থকা যাওক—মগজ যদি ঠিক থাকে তেন্তে চিন্তাত পদ-হস্ত পৰিচালনাত ভুল নহয়। মগজৰ মূৰৰ বিকৃতি ঘটিলে গোটেই শৰীৰৰ বিপদ। শাসন যন্ত্ৰৰ মূৰ বা মাথা হৈছে চেক্ৰেটেৰীয়েট। এই চেক্ৰেটেৰীয়েটৰ পৰাই, সচিবালয়ৰ পৰাই শাসনৰ নীতি গতি চলা জৰাৰ পাচত বিৰোধিত প্ৰচালিত হয়। এই চেক্ৰেটেৰীয়েট বা সচিবালয়ত ক্ৰটি বিচ্যুতি ঘটিলে গোটেই শাসন যন্ত্ৰ কলৌষিত হবলৈ বাধ্য।

সুচাৰুৰূপে সু-দক্ষতাৰে (efficiently) প্ৰশাসন প্ৰচলনৰ পৰিচয়ৰ এটি মাপ কাঠি হৈছে কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজত বন্ধুত্বপূৰ্ণ ভাৱাবেশ, বংশ পৰিয়ালৰ মাজত বিদ্যমান ভাতৃত্বপূৰ্ণ সম্বন্ধৰ প্ৰাচীৰ গঢ়ি তোলা আৰু উঠা। অতি দুঃখৰ আৰু লজ্জাৰ বিষয় যে, এই সচিবালয়ৰ ভিতৰত কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজত সেই অত্যা-বশ্যক জৰুৰী পৰিবেশৰ অভাৱ ইজন সিজনৰ মাজত উৰ্দ্ধতম কৰ্মচাৰী আৰু নিম্নতম কৰ্মচাৰী আদি বিভিন্ন শ্ৰেণী খাপ বা rank ৰ মাজত সম্বন্ধীতি সৌহৃদ্যপূৰ্ণ ভাৱাবেশ গঢ়ি উঠা দূৰে থাওক ক্ৰমে মনোমালিন্য, হিংসা, ঘেৰ, অৱমাননা, অৱহেলা আদি মাৰাত্মক ৰীজে সচিবালয় দখল কৰিছে।

ভাৰতৰ সংবিধান অনুযায়ী অসম চৰকাৰৰ অনুমোদন স্বীকৃতি অনুসাবে প্ৰতিশ্ৰেণী বা খাপৰ কৰ্মচাৰীৰ মাজত একোখন অনুস্থান আছে। একোখন association বা সভা আছে। সেই স্থানৰ যোগেদি তেখেত সকলৰ মনোভাৱ অভাৱ অভিযোগ অসুবিধা পৰামৰ্শ আদি উৰ্দ্ধতম মহলৰ ওচৰত চৰকাৰৰ ওচৰত দাঙি ধৰে। কিন্তু এই সভা বিলাকক চৰকাৰে নিৰপেক্ষ ভাৱে চোমো নাই ব্যৱহাৰ কৰা নাই গণতান্ত্ৰিক দেশৰ নীতি অনুযায়ী। মুখ্য সচিৱে বা Chief Secretary এ সচিবালয়ৰ কৰ্মচাৰী সংঘৰ Secretariate Service Association ৰ লগত মুখ্য সচিৱ (Chief Secretary) আৰু মুখ্য মন্ত্ৰী (Chief Minister) ৰ লগত ২৫ আগষ্টত হোৱা আলোচনাৰ ফল বৃত্তান্ত লিখিতভাৱে সংঘক দিলেনে- আজিও দিয়া নাই। নীতিমতে দিব নালাগেনে? ইন্‌জিনিয়াৰিং কৰ্মচাৰী সকলৰ

(Engineering services) অসম চিভিল চাৰ্ভিচ এচছিয়েচনৰ (A. C. S. Association) ৰ লগত মুখ্য মন্ত্ৰীৰ যি আলোচনা হৈছিল তাৰ সৰিণেষ লিখিতভাৱে উক্ত এচছিয়েচন খনক দিলে— নাই দিয়া। চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা-চীফ চেফ্ৰেটৰীৰ তৰফৰ পৰা গণতান্ত্ৰিক পদ্ধতি অৱমাননা কৰা হোৱা নাই নে? এনে হলে কৰ্মচাৰীৰ মাজত সদ্ভাব গঢ়ি উঠিব কেনেকৈ? সিদিনা শ্ৰীজগদ্বিশ মেধীৰ সভাপতিত্বত শিলঙৰ **Ministrial Services Association** এ কনভেনচন পতাৰ কাৰণে অনাহকত কৰ্মচাৰী সকলৰ ওপৰত শাস্তিমূলক ব্যৱস্থা লোৱাতো অন্যায় হোৱা নাই নে? প্ৰথমে বৰে হাইকোৰ্ট, পাচত চুপ্ৰিম কোৰ্টে কৰ্মচাৰী সকলে সভাপতিৰ পাৰে বুলি বায় দিয়া কথা চৰকাৰে নাজানে নেকি? সেই শাস্তিমূলক ব্যৱস্থা এতিয়াও চৰকাৰে তুলি লওক, নহলে কৰ্মচাৰী সকলে আইনৰ ওচৰ চাপি কৰ্টোতলৈ গৈ কৰ্টোৰ যোগেদি চৰকাৰৰ এই শাস্তি বিধান তুলাই লোৱালে চৰকাৰ মান ক'ত থাকিব? ওহ-জগদ্বিশ মেধীক সভাপতি পতাও চৰকাৰৰ পক্ষে অহা হ'ল। মেধী সিদিনালৈকে চৰকাৰৰ, অসম চৰকাৰৰ **Legal Remembrancer**, নাছিল নে? এতিয়াও **Law College** ৰ, আইন কলেজৰ অধ্যক্ষ হৈ চৰকাৰৰ পৰা দৰ্শনা হোৱা লোক নহয় নে? বাহিৰৰ পৰাতো সভাপতি আনি নিদিয়োই চৰকাৰৰ ভিতৰৰ পৰা অনাটোও দেখিব নোৱাৰা হ'ল। কাক আনিবা বা অনা উচিত চৰকাৰে দেখুৱাই নিদিয়ো কিয়? কৰ্মচাৰী বিলাকৰ মাজত উচ্চ মহলৰ লোকৰ দ্বাৰাই অসন্তোষৰ বীজ সিচি শাসন ৰ সোপাখিলা দুৰ্নীতিৰে উৰাব ব্যৱস্থা কৰা নাইনে? মই কও জনসাধাৰণেও বিচাৰে কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজত সম্পৃতি সন্তুষ্টি বিদ্যমান হওক শাসনৰ ক্ৰটি দূৰ হওক। যি সকল কৰ্মচাৰীৰ দোষত চৰকাৰ মোকৰ্দমাত লিপ্ত হ'ব লগা হয় আৰু আইনৰ ওপৰত পৰাজয় বৰণ কৰিব লগা হয় তেন্তে সেই কৰ্মচাৰী সকলৰ বিচাৰ খৰণ বাহিৰ কৰি ল'ব লাগে, তেতিয়া বহু বেমেজালি, অমথ গুণ, মইমতালি আদি মাৰাত্মক দোষ বিলাকে দম ল'ব।

সচিবালয়ৰ ভিতৰ চৰাত আচৰিত ঘটনা ঘটে। সিদিনা 'জইণ্ট চেফ্ৰেটৰী'-ত্ৰিবেদী (মহিলা) এ আঙাৰ চেফ্ৰেটৰী জে, এন, বেজবৰুৱাক-get out-বাহিৰহও বুলি অসং ব্যৱহাৰ কৰাৰ কথা **Tribune** কাগজৰ ১৯৬২ চনৰ ২২ ডিচেম্বৰত "Unbecoming treatment to officer, Allegation against women Secretary" বুলি প্ৰকাশ পাইছে। নিজে যদি কোঠাৰ পৰা ওলাই নাযায় তেন্তে ৯টা শাস্তি বিধানৰ কথা ৰুলত আছে যেনে suspend, dismiss কৰা। কিন্তু তাক নকৰি get out কৰি বাহিৰ কৰি দিয়া হ'ল কিয়? ডাঙৰ ডাঙৰ কৰ্মচাৰীৰ মাজত এনে ব্যৱহাৰ। উহ. ইমান ঠাণ্ডা ঠাই শিলঙত ইমান গৰম মানুহ থাকে— (হাঁহিৰ বৃহৎ বোল)। ইমান ঠাণ্ডা ঠাইতো মস্তক স্থিৰ নাথাকে? (পুনৰ হাঁহি)— সচিবালয়ৰ পৰা heater (গৰম প্ৰবাহক যন্ত্ৰ) আতৰাই দিব লাগে তুবন্তে।

(হাঁহি)।

কেনোৰা কটকী বুলি এজন অফিচাৰে এজন ৪ ৰ্থ শ্ৰেণীৰ চাকৰীয়াৰ গাত বোলে ভৰি লগাই দিলে বাগেৰে—পাচত বোলে ক্ষমাও খুজিলে—কথাৰ ওৰ পৰিল। কিন্তু মৰিলেও নুগুচে ধনঞ্জয় বায়ু। চৰকাৰে-মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে-বোলে কথাটো এৰি দিয়া নাই। এই কেচতো take up কৰিছে, হাতত লৈছে উপজাছি। কিন্তু ত্ৰিবেদীৰ অসং ব্যৱহাৰৰ বিষয়টো হাতত লোৱা নাই আপত্তি দিয়া স্বত্তেও। মুখ্যমন্ত্ৰীৰ এনে পক্ষপাতিত্ব কিয়? মুখ্য সচিব (Chief Secretary) ৰ এনে বিচাৰ কিয়? ত্ৰিবেদীৰ বিৰুদ্ধে বেজবৰুৱাৰ কেছটোহে হাতত ল'ব লাগিছিল—

মুখ্যমন্ত্রী আৰু অৰ্থমন্ত্ৰীদ্বয়ে বহুবাৰ মহিলাজইণ্ট চেফ্টেটৰী ত্ৰিবেদীৰ দক্ষতাৰ শ্লাগ লৈছে, সদনত ত্ৰিবেদী চৰকাৰী কামত সন্নিপুণ বুলি প্ৰশংসা কৰিছে; কিন্তু অসম চৰকাৰে জানেনে যে, মধ্যপ্ৰদেশ চৰকাৰে ত্ৰিবেদীৰ ওপৰত ২ বাৰ শৃংখলা-মূলক প্ৰতিবিধান (Disciplinary Action) লৈছিল ২ বাৰ (increment) বাৰ্ষিক দৰ্জাহা বৃদ্ধি বন্ধ কৰিছিল। । সকলোফালে যদি efficient, সুদক্ষ হয় তেন্তে কিয় বন্ধ কৰিছিল ?

এই মহিলা গৰাকীয়ে সিদিনা নিজেই 'ফাউণ্ডেচন পেন' ভুলতে ফাইলৰ মাজত ফিটাৰে বান্ধি পুলিচ আনি ৪ৰ্থ বিভাগৰ কৰ্মচাৰীক অনাহকত জুলুম দিওৱা নাইনে ? নিজেই 'পেন' কৰবাত খব আনক সন্দেহত পুলিচত দিব এনে এগৰাকী মহিলা চেফ্টেটৰী চৰকাৰে পুহিছে।

কাৰোবাৰ অৰ্ডাৰ আকৌ কোনোবাই দিয়ে, চেফ্টেটৰীয়েটৰ পৰা দিব লগীয়া অৰ্ডাৰ হেড্‌ছ অৱ ডিপাৰ্টমেণ্টৰ কৰ্মচাৰী বা অফিচাৰে দিব লগীয়া হয়। তেন্তে চেফ্টেটৰীয়েটতো লাগিছে কেলে ? চেফ্টেটৰীয়েটৰ দায়িত্ব অৰ্ডাৰ বিভাগীয় আফচাৰে দিয়াতো শৃংখলা ভঙ্গ অপৰাধত অপৰাধী কৰিব লগীয়া কথা নহয় নে ? চৰকাৰ নিৰব। চিভিল চাপ্লাইব কমিচনাৰ (Commissioner of Civil Supplies) কে, বালাচন্দ্ৰামে C. S. M. নামৰ এখন চাৰ্কোলাৰ অসমত থকা সমস্ত কেন্দ্ৰীয় চাকৰীয়ালৈ অসমৰ পৰা চীনৰ আক্ৰমণৰ সময়ত ভটিয়াই যোৱাৰ বিষয়ে, জাবি কৰা নাইনে ? দিব লগীয়া হলেও এনে চাৰ্কুলাৰ চেফ্টেটৰীয়েটৰ পৰাহে পাব লাগিছিল। বালাচন্দ্ৰামে দিবলৈ কেনেকৈ পালে; নিয়ম, শৃংখলা ভঙ্গ কৰা হোৱা নাইনে ? কাৰ অৰ্ডাৰ কোনে ক'ত দিয়ে একো ঠিক নাই।

কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজত শৃংখলাবদ্ধতা উন্নত শাসনৰ পৰিচয়। শৃংখলাভঙ্গ হলে শাসন যন্ত্ৰত আঁৰ লাগে।

চিঠি-পত্ৰৰ উত্তৰ দিয়া দূৰে থাকুক বিভাগ বিলাকে প্ৰাপ্তি স্বীকাৰ কৰি জানিবলৈও নিদিয়ে। আন কি মুখ্য মন্ত্ৰীৰ বাহিৰে অন্য মন্ত্ৰী সকলেও চিঠিৰ প্ৰাপ্তি স্বীকাৰ বা Acknowledgement of receipt ৰ আভাষো চিঠি দখলত দিওঁতালৈ নপঠায়। পোষ্ট অফিচৰ বোগেদি বেজিষ্টাৰ কৰি পঠোৱা কাগজ পত্ৰৰ প্ৰাপ্তিৰশিদ্ অৱশ্যে পোৱা যায়, কিন্তু যদি সাধাৰণ 'লেফাকাট' (enveloped) দিয়া যায় তেন্তে সেই চিঠি বা দখলত নো কি হল কোনো সন্দেহ পোৱা নাযায় দৰীদ্ৰলোকে বেজিষ্টাৰ কৰি চিঠি পঠাই কেনেকৈ। দখলতৰ মূল কথাটোৰ বিষয়টো বিচাৰ কৰা দূৰে থাকুক, মন্ত্ৰী সকলেও জনসাধাৰণৰ প্ৰতিনিধিয়েও, চিঠি দখলতৰ 'প্ৰাপ্তি ৰছিদ্' নপঠায়।

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Finance):
Can the hon'ble Member refer to any letter or petition to which no receipt or reply has been sent ?

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri):
প্ৰতিখন চিঠি বা দৰ্খাস্তৰ উত্তৰ মন্ত্ৰীয়ে পঠিয়াইছে বুলি বুকুত হাত দিব পাৰিবনে ? উহ। গণতান্ত্ৰিক দেশতো চৰকাৰৰ পৰা সামান্য উত্তৰ পোৱাতো এনে দুৰ্দশা। বিক চৰকাৰ।

কৰ্মচাৰী অফিচাৰ সকলৰ মাজত 'শৃংখলা বদ্ধতা' উন্নত শাসনৰ পৰিচয়। শৃংখলা ভঙ্গ হলে শাসন যন্ত্ৰত আঁৰ লাগে। শাসন যন্ত্ৰত আঁৰ লাগিলে গোটেই দেশৰ জনসাধাৰণৰ, শাস্তি উন্নতিত সাধাৰণ আঘাত পৰি ব্যঘাত জন্মায়। অতি পাত শৃংখলা ভঙ্গ হলে শাসন যন্ত্ৰ ভাঙি পৰে-খহি যায়।

এই শৃংখলা প্ৰধান বিষয়া সকলৰ মাজত পৰিচালিত হোৱা উচিত প্ৰথমে। উৰ্দ্ধতম অফিচাৰৰ মাজত ই বিদ্যমান হলে নিম্নতম কৰ্মচাৰীৰ মাজতো ইয়াক নিশ্চয় দেখা যাব। শৃংখলা ভঙ্গ সচৰাচৰ ওপৰৰ পৰাই হয়। যিবৰ মুখীয়াল জন বা লোকসকল বিশৃংখল হলে গোটেই পৰিয়ালত স্ৰুংখ-ৰূপ কমল কুটি নুঠে। আমাৰ ৰাজ্যৰ প্ৰধান সচিবৰেই সিদিনা শৃংখলা ভঙ্গ কৰিছে, আজি প্ৰায় এসপ্তাহৰ কথা “সামূহিক উন্নয়ন বিভাগৰ” (Community Development) টকা পষ্ট অফিচত ৪ ৰ্থ শ্ৰেণীৰ এখন চাকৰীয়াৰে জনা দিওঁতে শিলঙৰ পষ্ট অফিচত কিবা গুণ্ডগোল লাগি ক্ৰমে কাছিয়া লৈ পৰিণত হয়। এই scuffle-গোলমাল গুনি গোটেই চেক্ৰেটৰীয়েটৰ ৪ ৰ্থ শ্ৰেণীৰ চাকৰীয়াৰ বিলাকে নিজৰ কৰ্তব্য-duty এৰি আহি পষ্ট অফিচত পালেছিল-গে লগে মুখ্য সচিব Chief Secretary এয়ো নিজৰ কাম এৰি পষ্ট অফিচত হাজিৰ হলহি। এইদৰে নিজৰ duty ৰ কাম এৰি অহাত্তো দোষনীয় শৃংখলা ভঙ্গ হোৱা নাইনে? Service Conduct Rule নতে Phone (ফ'ন) কৰি আই, জি, পিক পঠাব পাৰিলে হেতেন। কি ঘটনা ঘটছে তদন্ত কৰিবৰ অৰ্থে। পুলিচ বিভাগৰহে সেইটো দায়িত্ব।

চেক্ৰেটৰীয়েটৰ বাহিৰেও অন্য বিভাগীয় শাসনৰো ৰূপ অতি দুঃখ লগা। কোন বিভাগৰ কথা কম এটি বিভাগেও জনসাধাৰণক সন্তোষ দিব পৰা নাই।

পুলিচ বিভাগীয় শাসনঃ—পুলিচ বিভাগৰ শাসনৰ কথা কি কম, লাখ লাখ পাকিস্তানী আহি অসম ভৰি পৰিল। পুলিচ আছে-চোৰাং চোৱা-চি, আই, ডি, কত আছে, সকলো নিশা। চুব ডকাইতে চোৰাং কাৰবাৰীয়ে জনসাধাৰণক ব্যতি-ব্যস্ত কৰিছে পোৱন-পাৱন নাইকীয়া কৰিছে পুলিচ বিভাগৰ অকৰ্মণ্যতাৰ ফলত। অলপতে এই বিভাগে খৰকাচুটি এৰে। চীনা শত্ৰু আহি কিমান পাইছেহি কিমান নাইপোৱা অন্য বিভাগে নাজানিলেও অন্ততঃ এই বিভাগে জানিব লাগে। অৱস্থা চাই প্ৰতিৰক্ষা অফিচ, বয়-বস্ত্ৰ স্থানান্তৰ কৰা বা কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া এই বিভাগৰ কৰ্তব্য। কিন্তু গত চীনা আক্ৰমণৰ সময়ত লিৱাৰালীত-বন্দানদীত গাড়ী পেলাই দিয়া হল। চীফ চেক্ৰেটৰীৰ নিৰ্দেশত আই, জি, পি, এ টেলিগ্ৰাম কৰি Wireless কৰি W.T. sets (বোতাৰ আৰু টেলিগ্ৰাফৰ মাজ-সৰঞ্জাম) বুদ্ধ-পুত্ৰৰ মাজ সোঁতত পেলাই দিবলৈ নতুবা বা নষ্ট কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল সময়-বুজি অৱস্থা বুজি এই বিলাক কি স্থানান্তৰ কৰিব পৰা নহয় কিয় আগতে।

তেজপুৰ ট্ৰেজৰীৰ ২৫।১০ লাখ টকা জ্বলাই দিয়া হল। সেই টকা কিতাও ন'ট কিখনো চৰকাৰে আনিব নোৱাৰিলে নে? দুজন দেখোন মন্ত্ৰীও—অৰ্থ আৰু শিল্প-তেজপুৰত আছিল। ১৯ নভেম্বৰৰ নিশা তেখেত সকল গৌহাটলৈ আহোতে লগতে আনিব পাৰিলে হেতেন। কিমান নো গ'বুৰ হল হেতেন। কিছুমান পুলিচ চাৰ; কিছুমান বান্দোলে বান্দোলে কোনো কোনোৱে যবলৈ কঢ়িয়ালে-নিচেই সহ-জতে কিছুয়ে টকা ঘটিলে-আহা, কি ভাগ্য! (হাঁহি সদনত)। কি পুলিচ বিভাগ! ঘটনা স্থললৈ নগৈ শিল্পৰ পৰাই হুকুম দি জব্বী অৱস্থাতো চীফ চেক্ৰেটৰী, আই, জি, পিয়ে, দেশ চলাই।

১৯৫০ চনৰ ১৩ চেপ্তেম্বৰত A. S. L. ৪৬৭৮ নং ৰ শ্ৰী চাৰিকুদিন আহমদৰ (শিৱসাগৰ নগৰ) 'জীপ গাড়ীখন' চৰকাৰৰ পুলিচ বিভাগে জব্দ কৰিলে কি কাৰণত জব্দ কৰিলে জানিবলৈ নিদিলে। সন্দেহবুদ্ধ, বস্ত্ৰ বা মানুহ সেই জীপ গাড়ীত পোৱাও নাই। কিন্তু আদ্য পৰিমিত-১৯৬৩ চন পালেহি-ধুৰাই দিয়া নাই। অৰ্ধমন্ত্ৰীকো জনাইছিল মুখ্যমন্ত্ৰীকো জনাইছিল কোনোৱেই উত্তৰকে নিদিলে। এই আমাৰ চৰকাৰ, এই আমাৰ পুলিচ বিভাগ।

স্বাস্থ্য বিভাগৰ কথানো কি কম! স্বাস্থ্য মানুহৰ সম্পত্তি (Health is wealth) : দৰ্খাস্ত কৰি কৰিও আস্পাতালত দেখা কৰিও বক্ষা বোগীৰ কেন্চাৰ বোগীৰ বিচনা নাই, টকা পইচাৰ সহায়ৰ কাৰণে লিখিলে চৰকাৰৰ পৰা উত্তৰ নাই। কোনো আস্পাতালত ডাক্তৰ নাই কোনো, আস্পাতালত ঔষধ নাই। বোগাৰ প্ৰতিও আওকান। মই দুৰৰ কথা দুৰতে বাখি সমীপৰ কথাৰ মন্ত্ৰীৰ সমীপতে কওঁ। শ্বিলঙৰ গণেশ দাস (Ganesh Das) আস্পাতালৰ কথাৰ প্ৰতি কৰা আওকাণ আচৰণ এৰি মহিলাৰ প্ৰতি কৰা ব্যৱহাৰৰ কথাৰে। কি নিৰ্দয়, কি অমানুষিক! কেচুৱাৰ নাড়ী সৰিবলৈ নৌ পাওঁতেই ২৩ দিনৰ ভিতৰতে প্ৰসূতীক আস্পাতালৰ পৰা খেদি পঠোৱা কোনোবা চিকিৎসা শাস্ত্ৰত নিৰ্দেশ আছেনে? নাড়ী নৌ সৰোতেই—before the cord of the navy is dropped—প্ৰসূতীক—কেচুৱাৰ মাকক—কেচুৱাই সৈতে ‘গণেশ দাস’ আস্পাতালত খেদি পঠোৱা নাইনে? প্ৰসূতি মহিলাৰ নাম কমনে—(সদনত—নালাগে কব, হৈদে) এই বিলাক এই আস্পাতালৰ দৈনন্দিন ঘটনা কথা। এনে নিৰ্গম এই স্বাস্থ্য বিভাগ। এই বিলাক কথা সদনত কবলৈকে লজ্জা লাগে।

বন বিভাগৰ খামখিয়ালি অতি উচৰখাপ পাইছে গৈ। বিড়লা কোম্পানীক চৰকাৰে বিশেষ সুবিধা দিয়ে অন্য কোনো কন্ট্ৰাক্টৰ বা “লেছিক” তেন্তে সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত কৰে। বছৰি ১০।১৫ লাখ টকাৰ লোকচান দি অসম চৰকাৰৰ বন-বিভাগে ‘মৰিয়নীত’ বিড়লাৰ কাঠ ফলা কল Plywood factory চলোৱাইছে অৰ্থাৎ আনৰ পৰা এই বিভাগে প্ৰতি কিউবিক ফিটত (per cft) ১।০ অনা বয়েলিট লয়, কিন্তু বিড়লাৰ পৰা ২ টকাহে লয়। বিৰাট কেপিটেলিষ্ট বিড়লাৰ প্ৰতি এনে মৰম কিয়? তুবন্তে এই বিশেষ সুবিধা বন্ধ কৰিব লাগে।

গোটেই অসমৰ ‘বনৰ’ গছ চুৰি কৰি নি শেষ কৰিলে—এই বিভাগৰ কৰ্ম-চাৰী এনে কাৰ্য্যত লিপ্ত আছে। বনমন্ত্ৰীৰ ঘৰৰ ওচৰত দক্ষিণ কামৰূপৰ ‘বগাই খাট’ বিজাৰ্তত গছ আছেনে? নাই। চোৰে নিলে—নিও আছে। যদি সেয়ে হয় এই ডিপাৰ্টমেণ্ট লাগিছে কেলৈ?

বহু খেতিৰ উপযুক্ত মাটি এনেয়ে বিজাৰ্তৰ ভিতৰত পেলাই থোৱা হৈছে, যেনে শিৱসাগৰ মহকুমাৰ দিবৌ বিজাৰ্তৰ ‘জেকুনি, ছাটিমাৰি, দেওঘৰীয়া পথাৰ। এই বিলাক পথাৰত তৰা, খাগৰি, কচু, ছেংমৰা, বিহলঙনি, আদিৰ বাহিৰে একো নাই। শিৱসাগৰ মহকুমাৰ মাটি বিতৰণ উপদেষ্টা কমিটিয়ে এটি কমিটি কৰি এই পথাৰ চাবলৈ আৰু পৰামৰ্শ দিবলৈ পঠাইছিল এই বিজাৰ্তলৈ। উক্ত কমিটিয়ে উক্ত পথাৰ কিখন খুলি দিব লাগে বুলি মন্তব্য দাখিল কৰিছিল। কিন্তু এই বন বিভাগে নিদিয়ে। নিজেও গছ-গছনি নোবোৱে।

এই ডিপাৰ্টমেণ্টতো এটা লোকচানি বিভাগত পৰিণত হৈছে। অসমত ভাৰতৰ প্ৰতি ৰাজ্যত কৈ বনসম্পদত সম্পদশালী। কিন্তু এই বছৰ চৰকাৰে বাজেটত আয় ২ কোটি কিন্তু ব্যয় ২ কোটি ১১ লাখ দেখুৱাইছে। জনসাধাৰণৰ ওপৰত কৰ কাটল লগাই সেই টকাৰে এই বিভাগে পুহিবলগাত পৰিছে। যিক ফৰেষ্ট বিভাগ।

শিক্ষা বিভাগৰো আন্দোৱাহৰ অন্ত নাই। স্কুল আদি মঞ্জুৰ কৰোতেও খুচিমতে কৰে, নিয়ম প্ৰণালীৰ আশ্ৰয় নলয়। কি স্কুল শ্বিলঙৰ পৰা মঞ্জুৰ কৰিছে, আকৌ সেই একেবিধ স্কুলকে বডৰ মঞ্জুৰিলৈ বাখিছে। এম, ডি স্কুল কিছুমান ওপৰৰ পৰা অৰ্থাৎ যি আহি শ্বিলঙত খাটিব পাৰে, মঞ্জুৰ কৰিছে, সাহায্য কৰিছে, কিন্তু স্কুল বৰ্ডৰ হাতত কিছুমান এৰি দিছে। নিজেই বৰ্ড পাতি নিজেই বৰ্ডৰ অনুমোদন নোহোৱাকৈয়ে বা বৰ্ডৰ লগত আলোচনা নকৰাকৈয়ে মঞ্জুৰী দিয়ে।

কিছু স্কুলে ক্ষতিপূৰক মঞ্জুৰি (Deficit grant) পায় কিছুয়ে নাপায়। অৰ্থাৎ যি স্কুলৰ প্ৰতিনিধি আহি শ্বিলঙত ভাৰদেৱে খাতিৰ কৰিব নোৱাৰে বা নাজানে সেই স্কুলেই নাপায়। সেই কাৰণে আজি মানুহ আহি শ্বিলং পাইছেহি দলে দলে। এই বিভাগ নিৰ্ভৰ কৰে খাতিৰ-বাতিৰ ওপৰত। বৃত্তি দিয়াৰ সময়তো একে কথা।

বাজহ বিভাগৰ কথানো কি কম। মাটিৰ দৰ্খাস্ত লয় মাটি দিব নোৱাৰে। জোকতলী মৌজাৰ আচল পথাৰ-দিহিঙ্গীয়া গাওঁ, দিখৌ গড়াখহনীয়াই ভাঙি নিছে। আবেদন নিবেদন কৰিও আজিও মাটি পোৱা নাই। পঞ্চায়তৰ যোগেদি মাটি হীনৰ দৰ্খাস্ত বিচাৰিছে চৰকাৰে। দৰ্খাস্তত ২ টকাৰ টিকেট লগোৱাই টকা যটৰ বুদ্ধি হৈ পাঙিছে।

উজনী অসমত মাটিৰ জোখ হৈ গল, কিন্তু পট্টা ফালি দিয়া নহল। জইণ্ট ফেমিলী (Joint family)ৰ পট্টা ফালি দিবলৈ অনুৰোধ নিবেদন কৰাতো একো হোৱা নাই। আনৰ কথা, X Y Zৰ কথা বাদ দিছে। মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সমষ্টিৰ সাপেক্ষাতিৰ 'মজিদপুৰ' বাগান খন ভাগ কৰি দিয়া হলনে? পেন্সন প্ৰাপ্ত আলিমুদ্দিন জজুৰ এই বাগান তিনি অংশত ভাগ কৰিবলৈ আবেদন কৰা স্বত্ত্বেও ভাগ কৰি পট্টা ফালি দিয়া হোৱা নাই। বাকী বদু মধু বহিম মহিমৰ "কা কথা"।

কৃষি বিভাগৰ ধিমাছিৰ কথা কি কম। সাৰ নাই-ক্ষুদ্ৰ জলসঞ্চয়ন বা পানী যোগানৰ আঁচনি আছে-কত স্কীম। এই দেশ স্কীমৰে ভৰিল-কাগজ-পত্ৰ চিয়াহী টকাৰ কত খবছ। কত পৰিকল্পনা। দৰ্খাস্ত কৰিও, বাইজে কাম কৰিও টকা নাপায়। মেজেদাৰ ওচৰত 'খোৱাং' বুলি এটা সৰু জান নামদাং নদীত পৰিছে। এই জানত পূৰ পাবত বাইজে বান্ধ দিছে-পানীয়ে খেতিৰ পথাৰ নষ্ট কৰিব নোৱাৰাৰ অভিপ্ৰায়ে গত বছৰেই বান্ধ মাৰিল আজিও ডিপাৰ্টমেন্টক জনাই এটি পইচাও পোৱা নাই।

এই বিভাগৰ প্ৰতিখন 'ফাৰ্ম' জনসাধাৰণৰ ওপৰত কৰ-কাটল লগাই চলোৱা হৈছে অৰ্থাৎ প্ৰতিখন ফাৰ্মত লোকচান।

ফিছাৰি বিভাগৰ প্ৰতিখন ফিছাৰিতে লোকচান, আন কি বহাৰ ওচৰৰ 'জোঙ্গাল বলছ' ফিছাৰিতে লোকচান ভৰিব লগীয়াত পৰিছে। এই লোকচানি জনসাধাৰণৰ টকাৰে পূৰোৱা হৈছে।

চাপ্লাই বিভাগ, যোগান বিভাগ আছে যোগান বা চাপ্লাই নাই। টিন নাই, চিমেণ্ট নাই, লো নাই, ইত্যাদি নাই নাই। টিন বিচাৰি আজি হাৰাখুৰি খাইছে বাইজে। ব্লেক মাৰ্কেটত পায়, চৰকাৰৰ ঘৰত নাই। শিৱসাগৰত এই বছৰ টিন-পাত বিলোৱাই নহল। টিন নাই। অৰ্থ বিভাগ আছে বাইজৰ হাতত অৰ্থ নাই। অৰ্থ যোগানত অৰ্থ বিভাগ ব্যৰ্থ হৈছে।

পুনৰ যাতে তেজপুৰৰ দৰে শাসন খহি নপৰে বিশেষকৈ চীনৰ বণ-ছমকিৰ পৰিপেক্ষিতত-আমাৰ শাসন সূচাৰ-ৰূপে ক্ষিপ্ৰতাৰে শৃংখলাবদ্ধতাৰে শক্তিশালী হোৱাৰে আত প্ৰয়োজন। দক্ষতাৰে শাসন চলাতো এই সময়ত অতি দৰ্কাৰ। আমাৰ শাসন ঠিক থাকিলে-কি চীন-কি অন্যদেশ কোনেও আমাক প্ৰতিৰক্ষাত বিপদত পেলাব নোৱাৰে। শাসন উন্নত কৰাটো, শক্তিশালী কৰাটো সময়ৰ দাবীও অৱস্থাৰ দাবী, বগৰ দাবী — জনসাধাৰণৰ অস্তৰৰ দাবী।

Shri RAM PRASAD DAS (Bijni): মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থাৰ ইমান অৰ:পতন হৈছে যে, জনসাধাৰণ বাইজ যে, এই প্ৰশাসনৰ তলত থাকি হতাশ হৈছে আৰু সেইটো একেবাৰে সত্য কথা। মোৰ নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা দুই চাৰিটা উদাহৰণ দি কব খুজিছো।

(১) পুলিচ-সম্পৰ্কত আজিকালি দেখায়াৰ খানাত কোনো এটা বিষয়ে এজাহাৰ

এখন দিবলৈ গলে থানা অফিচাৰ জনে মূৰ তুলিয়েই নাছায়। 'একপেকেট চিগা বেট আৰু এটা দিয়াচেলাই' দিলেহে মূৰতুলি চাই। তাৰ পিচত হুকুম হয়, চাই মিঠাইব; তাৰ পিচত দৰকাৰ ঠিক কৰি "এনুকুৱাৰীৰ" আশ্বাস। মোৰ সমষ্টিৰ ভিতৰৰে উত্তৰ শালমৰা খানাৰ অন্তৰ্গত বঙ্গাইগাঁওত জুৱা আৰু মদৰ প্ৰকোপ ইমান বেচি হৈছে যে, বঙ্গাই গাঁও আউট পষ্টৰ পুলিচে, তাত মাহে ২০, ১৫, ১০ বেট হিচাবে লৈ মদ বিক্ৰী কৰিবলৈ আৰু জুৱা খেলিবলৈ দিয়ে। আৰু এই আডডাবোৰত গৈ কেতিয়াও নধৰে। মোৰ হাতত লিষ্ট আছে, মন্ত্ৰী মহোদয়ক দিন। তাৰ পিচত বিজনী খানাৰ এটা ঘটনা। এজন মানুহৰ গাড়ীৰ সৈতে ম'হ হেৰাল। এয়াইত ধৰা পৰিল। সেই ঠাইৰ, গাঁৱৰ মানুহৰ সাক্ষী লৈ গাড়ী আৰু ম'হ আনিলে। পুলিচ খানাত এজাহাৰ দিয়াত পুলিচ এ, এছ, আই গৈ তেওঁৰ পৰা, কিয় গাড়ী আৰু ম'হ হেৰাব বুলি ৮০ টকা ললে। সেই কথা টোত, তেওঁৰ এজন আত্মীয়ই প্ৰতিবাদ কৰোতে, তেওঁৰ পৰাও ৬০ টকা পুলিচ কৰ্মচাৰী জনে ললে। এই কথা খানাৰ অফিচাৰ ইনচাৰ্জ জনক বিপট কৰাত, তেওঁ আপোচ নিষ্পত্তি কৰিছিল।

Shri SIDDHI NATH SARMA (Minister Revenue): ৬০ টকা কাৰ পৰা ললে ?

Shri RAM PRASAD DAS (Bijni): গাড়ী হেৰোৱা মানুহ জনৰ অস্বীয় এজনৰ পৰা। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এইদৰেই পুলিচৰ জোৰ-জুলুম বেচি হৈ আহিছে আৰু জনসাধাৰণ বাইজৰ নিৰাপত্তা নোহোৱা হৈছে।

তাৰ পিচত "ট্ৰান্সপোৰ্ট" সম্পৰ্কত অতি দুঃখেৰে জনাওঁ যে, চৰকাৰে বোধ হয় পৰিবহন কাৰ্য্যৰ কাৰণে উপযুক্ত পৰিমাণৰ গাড়ী দিয়া নাই। যোৱা চেপ্তেম্বৰ মাহত মই এবাৰ পাণ্ডু মটৰ ষ্টেণ্ডৰ পৰা শ্বিলঙলৈ আহিবলৈ আহিছিলো। মোৰ লগত মহিলা যাত্ৰী ও আছিল। ১১টা টা বজাত মটৰ পাণ্ডু এৰে। তেতিয়া মটৰ ষ্টেচনত প্ৰায় ৫০ জন মান শ্বিলং যাত্ৰী বৈ আছে। এখন মটৰৰ যাত্ৰীৰ অনুপাতে টিকেট দি টিকেট বন্ধ কৰি দিলে কাৰণ গাড়ী নাই।

Shri SIDDHI NATH SARMA: কোন মাহত ?

Shri RAM PRASAD DAS: যোৱা চেপ্তেম্বৰ মাহত।

Shri SIDDHI NATH SARMA: আপুনি চৰকাৰক জনাইছিল নে ?

Shri RAM PRASAD DAS: জনোৱা নাছিলো। মই মাত্ৰ অভিজ্ঞতাৰ কথাহে কৈছো। মই গুৱাহাটী ষ্টেচনৰ এচিটেণ্ট চুপাৰিন্টেণ্টেণ্টক ফোনেৰে অস্ববিধাৰ কথা কলো। তেখেতে মই কোন স্মথিলে। মই শ্ৰীৰাম প্ৰসাদ দাস, এম, এল, এ, বুলি কলো। তাৰ পিচত, তেখেতে এখন গাড়ী দিলে।

Shri SIDDHI NATH SARMA: তেনেহলে গাড়ী দিলে।

Shri RAM PRASAD DAS: হয় দিলে। কিন্তু তেতিয়ালৈকে

দিয়া নাছিল। তাৰ পিচত—সেইদিনা বৰ্তমান মাৰ্চৰ যোৱা ১৩ তাৰিখে কিবা এটা ব্যক্তিগত কাৰণত গৌহাটীৰ পৰা শ্বিলঙলৈ আহিব লগীয়া হৈছিল। তৃতীয় শ্ৰেণীৰ বহতো যাত্ৰী তৃতীয় শ্ৰেণীৰ টিকেট নাপালে আৰু Upper Class টিকেট লব লগীয়া হল। ষ্টেচনত দেখা যে, বহুত মানুহ টিকেট নোপোৱাকৈ দিয় হৈ আছে। মই গুৱাহাটী ষ্টেচনৰ Assistant Superintendent অৰু এখন Lower Class গাড়ীৰ কথা কোৱাত তেওঁকলে যে, Lower Class গাড়ী নাই আৰু যাত্ৰীসকলে Upper Class ৰ হৈ টিকেট কৰিব লাগিব। সেই কাৰণে যাত্ৰী সকলে Upper Class ৰ টিকেট কৰিলে। গাড়ী দিলে নং ASX 1344 সেইখন Lower Class গাড়ী হবৰো অযোগ্য। তাত বসি, পানীৰে অপৰিষ্কাৰ। Assistant Superintendent অৰু দুটি আকৰ্ষণ কৰাত সেইখন গাড়ীকে পৰিষ্কাৰ কৰি দিলে; বোধকৰো বহুদিন তাৰ কোনো Repair নাই। বহা Seat অৰু বেঞ্চবোৰ ফালি উলিয়াই নিয়া হৈছে। মই Complaint Book খুলিলো

কিন্তু Complaint Book নাপালে। এয়ে হল State Transport অৱস্থা। মোৰ লগত সিদিনাখন Sri U. K. Deka, Rtd. Settlement officer আৰু Sri I. B. Sen Gupta, representative of Standard literature, Calcutta ও মোৰ সহ যাত্ৰী আছিল।

এদিন আকৌ বগাইগাঁও Transport Station ত দেখিছো তাৰ মতা মানুহৰ Lavatory টোৰ দুৱাৰ বন্ধ আৰু মহিলাৰ Lavatory টো কোনো কালেই চফা নকৰা যেন লাগে। মহিলা যাত্ৰী দুগৰাকীক Station Assistant Superintendent অৰ quater অৰ lavatoryহে প্ৰশ্নাৰ স্ববিধা কৰাই দিলো। সোধাত কলে যে, বহুদিনৰ পৰা এনে অৱস্থাত আছে। গতিকে, মতা যাত্ৰীৰতো কথাই নাই, মহিলা সকলৰো যাতায়তৰ দুৰ্দশা হৈছে। এই বিলাক কাৰ দোষ মই কব নোৱাৰো।

তাৰ পিচত কামৰূপ আৰু গোৱালপাৰা দুয়ো জিলাতে বগাদীৰা VGR আৰু PGR পৰিছে। আজি প্ৰায় দুবছৰ আগতে গোৱালপাৰাৰ D.C. Assistant Settlement Officer উক্ত VGR আৰু PGR ১২১৪ বছৰৰ পৰা বে-দখল তদন্ত কৰিবলৈ গৈছিল। মই আৰু ডিষ্ট্ৰিক্ট কম্প্ৰেচিভেণ্ট, A. P. C. C. ৰ চেফ্টাৰী, শ্ৰীশৰৎ সিংহও উপস্থিত আছিল। D.C. ৰে, সেই মানুহ বিলাকক বে-আইনী ভাৱে বিজাৰ্ত দখল কৰাৰ কাৰণ সোধাত এজন স্থানীয় বড়ো নেতৃস্থানীয় মানুহে D. C. ৰ সন্মুখত কলে যে এই বে-দখলকাৰী সকলক হালধীয়া কাপোৰ পিন্ধা M. L. A. এজনে ঘৰপতি ২০১২৫ টকাক লৈ বহিবলৈ দিছে; এনে ৰণৰ Statement এটা D. C. ৰ আগত দিলে। কিন্তু তাৰ কোনো তদন্ত হল নে নাই আজিলৈ কব নোৱাৰিলো।

আৰু এখন ভাণ্ডাৰ বুলি বিজনী চাৰ্কেলৰ ভিতৰত Reserve আছে। তাত আজি কেইবা বছৰ ধৰি বহুত মানুহ বে-দখল কৰি বহি আছে। সিহঁতৰ উচ্ছেদৰ নোটিচ হ'ল, অস্থাবৰ সম্পত্তি ক্ৰোক হ'ল, কিন্তু আজি ৩১৪ বছৰ হৈ গল তাৰ পিচত কি ব্যৱস্থা চৰকাৰে ললে জনা নাযায়। সেই মোৰ মানুহে আজিও তাত আছে আৰু দৈনিক নতুন নতুন বে-দখল চলায়ে আছে। বিজনী টাউন এৰিয়াত আমগুৰি বিজাৰ্তত বিজাৰ্ত খুলি ৰিফিউজী কলোনি পাতি কিছুমান ৰিফিউজীক বহুৱালে। কিন্তু বিজনী টাউন এৰিয়াত আমগুৰী বিজাৰ্তত এই ঠাই খুলি পানীত তল যায় বুলি তেওঁলোকক সেই বিজাৰ্তৰে আন চুকত বিজাৰ্ত খুলি মাটি দিলে; যিবিলাকে নতুন ঠাইত মাটি পালে তালৈ গল কিন্তু সেই মানুহ বিলাকে তেওঁলোকৰ মিতিব-কুটুম্বক আগৰ plot ৰোৰত বহুৱাই বাধি অধিকাৰ কৰি ৰাখিছে। এই দুৰ্নীতি বিলাক আজিলৈ কোনেও তদন্ত কৰা নাই।

শিক্ষা বিভাগে স্কুল বিলাকক C. I. sheet ৰ Quota দিয়ে। মোৰ সমষ্টিৰ লেঙচিয়া গাঁৱত এখন স্কুলৰ Secretary ৰ নামত ১১ বাণ্ডিল C. I. sheet দিলে। কিন্তু বিজনে Secretary ৰ নামত টিনপাট দিলে, তেওঁ তেতিয়া চেফ্টাৰী নহয় আন এজন হে। চেফ্টাৰীৰ নাম শ্ৰীভেকুৰাম বৰ্মান। কিন্তু তেওঁৰ নামত চেফ্টাৰী দেখুৱাই টিনপাট আন কোনোৱা মানুহে লৈ গল। ধুবুৰী School Board ৰ চেফ্টাৰীক কথাটো জনোৱা হল। কিন্তু আজিলৈ তাৰ কোনো তদন্তই নহল। সেই স্কুলৰ টিনপাট কোনে আনিলে। মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে এই ঘটনা সম্পৰ্কে তদন্ত কৰিব আৰু কাৰদ্বাৰা এই দুৰ্নীতি সাধিত হৈছে বাহিৰ কৰি যথাযথ ব্যৱস্থা লব বুলি আশা কৰিলো।

Land Settlement সম্পর্কে মই কওঁ যে, গোৱালপাৰা জিলাৰ জমিদাৰী উচ্ছেদৰ পিচত ৰায়তৰ মাটিবিলাকৰ সঠিক সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ নহল। ৰায়তৰ কাৰ মাটি যে কাৰ সীমাত সোমাইছে তাৰ স্থিৰতা নাই। বিবাদ আৰু **mutation** অব কাৰণে দৰ্খাস্ত দি মানুহ হাবাথুৰী খাইছে। ১৮।২০ হাজাৰ হাজাৰ **mutation case** এতিয়াও **pending** হৈ আছে। আজিলৈ কোনো বিচাৰ হোৱা নাই। ৰায়তে খাজনা চৰডিপুটিত দিবলৈ গলে কয়, তেওঁ খাজনা লব নোৱাৰে মেনেজাৰেহে লব। মেনেজাৰৰ তালৈ গলে কয় **Settlement** বিভাগৰ পৰা খাজনা লোৱাৰ কোনো লিষ্টি তেওঁ পোৱা নাই গতিকে লব নোৱাৰে। কোনো ঠাইতে খাজনা দিব নোৱাৰে। এনেকৈ থকাৰ ফলত লোক সকলৰ মাটিৰ খাজনা বহুত **arrear** হৈ যাব। পিচত একেলগে দিব নোৱাৰিলে মাটি হেৰাব, কিন্তু ইয়াৰ কাৰণে দায়ী কোন? এনেকৈ আমাৰ প্ৰশাসন চলিছে।

শেষত মই কওঁ যে, আমাৰ **Statistics** বিভাগে আমাক যি পৰিসংখ্যা দিয়ে সেই বিলাক বুজাৰ উপায় নাই। ১৯৬৩-৬৪ চনৰ যি পৰিসংখ্যা দেখুওৱা হৈছে তাৰ লগত আগৰ বছৰৰ বিপোর্টত যি হিচাব দিছে তাৰ লগত কোনো সামঞ্জস্য নাই। এনেকুৱাই যদি হয় আমাৰ দেশখন আগবাঢ়ি নে পিচুয়াই গৈছে কব নোৱাৰি। এই বিলাকৰ পৰাই দেখিছো যে আমাৰ প্ৰশাসনত ডাঙৰ কেৰোণ সোমাইছে। আশাকৰো প্ৰশাসনীয় এই কেৰোণৰ প্ৰকৃত কাৰণ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি প্ৰশাসন ব্যৱস্থাৰ সুস্থতা সাধন কৰিব।

মই এই পিনিকে কৈ সামৰণী মাৰিলো।

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thowra): মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ বিষয়লৈ যিবিলাক কথা আলোচনা হৈছে, সেই বিলাক কথা আমাৰ প্ৰায়ে চলি আছে।

বাজেট বক্তৃতাতই হওক বা ৰাজ্যপালৰ ভাষণতে হওক বা প্ৰশ্ন আকাৰে সকলোতে সেই একে কথা। গতিকে তাৰ পৰা বিশেষ জাভালাত হব বুলি আশা কৰা নেযায়। অৱশ্যে, এইটো এটা ডাঙৰ সমস্যা। আজি **Atom Bomb** আৱিষ্কাৰ কৰি চৰম সীমা পাইছে গৈ। কিন্তু তাক ধ্বংসাত্মক ভাৱে প্ৰয়োগ কৰিব নকৰিবলৈ পৃথিবীত আন্দোলন চলিছে। তেনেকৈ আমাৰ সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ সমস্যালৈও ভালকৈ বিচাৰ কৰিব লগা হৈছে। আজি সেই বিষয়টো গুৰুত্ব বিষয় বুলি চৰকাৰৰ ওপৰত পেলাই থলে নহব। লগে লগে আমাৰ লোকসভা, ৰিধান সভা, আঞ্চলিক পঞ্চায়ত, গাওঁসভা আদিৰ সকলো প্ৰতিনিধি মূলক অনুস্থানত এই বিষয়টো গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ধৰিব লাগিব। সেই বিষয়ে বৰ্ত্তমান অৱস্থাত চাব লাগিব। বহুত সদস্যই সমালোচনা কৰিছে; মই কোৱা নাই যে, আমাৰ প্ৰশাসন ভালদৰে চলিছে।

মই এইটো কব খুজিছোঁ যে, আমাৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থাত ৰাইজ যিদৰে সন্তুষ্ট হব লাগিছিল সেইদৰে হোৱা নাই। প্ৰশাসনত যে দুৰ্নীতি হৈছে, **delay in execution**, **Nepotism** হৈছে, **favouritism** হৈছে এইবোৰ বহু ক্ষেত্ৰত কোৱা হৈছে আৰু দুনাই কৰব আৱশ্যক নাই। আমি চাব লাগিব যে, এইখন সাম্যবাদী দেশ নহয়, ৰাইবা মিলিটেৰী শাসনাধীন দেশও নহয়। ইয়াত একত্ৰীয় কথা থাকিব নোৱাৰে। এইখন গণতান্ত্ৰিক দেশ। গণতন্ত্ৰতে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি সাধাৰণ প্ৰজালৈকে একে স্বত্ব। ইয়াত সমালোচনা কৰা বৰ সহজ। যদি কোনোবাই বাচৰ টিকট নেপালে বা কোনোবাই মাটি বে-দখল কৰিলে মাটি দিব লাগে বুলি ধৰে, তেন্তে এইবোৰ দায়িত্বশীল মানুহ

কথা নহয়। প্রথমতে আমাৰ আত্মা শুদ্ধি হব লাগিব, অৰ্থাৎ আমি বিধান সভাৰ সদস্য সকলে প্রথমতে আত্মশুদ্ধি কৰিব লাগিব; অফিচাৰ বিলাক পিচত। আমি প্রশাসন কাৰ্য্যত বেমেজালি কৰা নাইনে? আমি গৈ মন্ত্ৰীক ধৰিছো গৈ মোৰ লৰাটোক চাকৰি দিয়ক আৰু মোৰ নিজা মানুহক ঠিকা দিয়ক আদিৰ বাবে। সেইবোৰ পাপ কাম নহয়নে? মই কওঁ যে, আমি প্ৰতিনিধিবোৰ নপ্পাপী হব লাগিব। মই কোৱা নাই যে, সকলোবোৰ পাপী। মোৰ কথা হৈছে শাসন কৰিছো আমি বিধান সভাৰ সদস্য সকলে আৰু কাৰ্য্যকৰী কৰিছো কেইজন মানক মন্ত্ৰী বাচি লৈ তেওঁলোকৰ জৰিয়তে। তেওঁলোকে অফিচাৰ সকলৰ দ্বাৰা শাসন কৰে। কোনোবা বিষয়াই যদি অবাঞ্ছনীয় কাম কৰে তেনেহলে তেওঁক বিশেষ শাস্তি দিব লাগিব। আমি যদি morale বিক্ৰী কৰো তেন্তে তলৰ অফিচাৰ বিলাকে কেনেকৈ morale ঠিক ৰাখিব পাৰে?

আজি আনিয়ৈ মানুহক লগাই দিছো নাটি বে-দখল কৰিবলৈ। নাটি নখকায়ে বে-দখল কৰিছে আৰু খকায়ে কৰিছে। এনে অৱস্থাত কেনেকৈ শৃংখলা আনিব পাৰি। আমি নিজেই বিশৃংখল হলে অফিচাৰ শৃংখলাবদ্ধ কেনেকৈ হব। সমালোচনা কৰা সহজ কিন্তু সংশোধন বৰ টান। সেই কাৰণে আমি বিধান সভাৰ সদস্য সকল শৃংখলাবদ্ধ হব লাগিব।

(A Voice-কংগ্ৰেছী সদস্যহে বিশৃংখল)

কংগ্ৰেছতকৈ non-congress চাব। যেনেকৈ “সকলো চৰায়ে মাছ খায়, মাছ বোকাই নাম পায়।”
প্রশাসন এনে ধৰণৰ হব লাগে যাতে সকলো বাইজে সন্তোষিত হয়। আজিকালি মানুহে পাপলৈ ভয় নকৰা হৈছে, অন্যায়লৈ ভয় নকৰা হৈছে, ষোচ খোৱাটো সাধাৰণ কথা হৈ পৰিছে। ওপৰৰ বোৰক দেখি তলৰ বোৰে তাকে অনুসৰণ কৰিছে। সেইবাবে আজি জন জাগৰণ দৰকাৰ হৈছে। এটা দিন ঠিক কৰি যদি বাইজক জাগ্ৰত কৰিব পৰা যায়, তেনেহলে নিশ্চয় কাম হব।

আমাৰ নিজৰ সন্তোষৰ কাৰণেই সমালোচনা কৰোহক—তেন্তে আনে কি ভাবিব? সেই কাৰণে মই কওঁ, আজিকালি নানা বকমৰ শিক্ষা দিবস, মেলেৰীয়া দিবস, আদিৰ দৰে দিবস বিলাক কৰাৰ দৰে চৰকাৰে জাতিবৰ্ণ আৰু ৰাজনৈতিক দল নিৰ্ব্বিশেষে ৰাজনীতিতে, শাস্ত্ৰিক ভাৱ খকা, আৰু অভিজ্ঞ কৰ্মচাৰী লৈ কমিটি এটা এখন আঁচনি তৈয়াৰ কৰি সেইখন দিন পালন কৰি ৰাজ্যৰ চক্ৰে কোণে, নগৰে, চহৰে, গ্ৰামে প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলাওক—নীতিগত হিচাব। Favouritism তাত থাকিব নালাগিব। আজি দূৰছৰ আগতে যিদৰে P. W. D. টোক Enemy No 1 বুলি সমালোচনা কৰিছিল, নীতিগত ভাৱে কাম হাতত লোৱাৰ ফলত তাৰ সমালোচনা কমি আহিছে। ঠিক তেনেকৈ Deficit grant দিয়া policy খনৰ পৰা এতিয়া আৰু ২০০ লক্ষ খটাই deficit নোহোহে আৰু আজি সমালোচনা নকৰাই বুলিব লাগিব। সেই উদ্দেশ্যে আমি আজি সকলোৱে নীতিগত ফালৰ পৰা প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হোৱা উচিত যে, কেতিয়াও কোনো অফিচাৰৰ ওচৰ নাচাপোত favour ৰ কাৰণে। কেতিয়াও অফিচাৰৰ কামত ব্যাঘাট নজন্মাও, কোনো বকমৰ interference বা influence ৰ যোগেদি। তেনেহলে আজিৰ এই দুনীতি জনিত বেমেজালি পূৰ্ণ বহু কণ্টক শাসন যন্ত্ৰৰ পৰা দূৰ হব।

১৯৬২ চনত জ্যোতিষে কলে প্ৰলয় হব। তাৰ কাৰণে যাগ ৰজ্ঞ পাটক। সেই বিলাক দেশজুৰি হৈ গল। তাৰ পিচত, ছিলঙৰ পৰা মাওতে “নৌলাই গেচিন্ত” সকলোৱে ‘হাৰমূৰ’ চৰি এটা সাধাৰণ বাণী হিচাবে দেখিছে—তৰ

মানে সাবধান, গাড়ী চলাওঁতে বিজুতি লাগিলে এই অৱস্থা হব। এম, এল, এ, সকল, সেই কাৰণে মই কওঁ আমাৰ মিনিষ্টাৰ সকলে ও লগত গীতা আৰু অফিচাৰ সকলে হিন্দুৱে গীতা মুছলমানে কোৱাৰ খুঁটাৰে বাইবেল বহা Seat অৰু আগত বাৰখক আৰু তাত চৰি দিয়ক পাৰ কৰিলে নৰক আদি দেখাই।

(কমিউনিষ্টসকলে কি কৰিব ? Voices)

তেওঁলোকেও ধৰ্ম at the heart of heart মানে। আজিকালি বৃগত "মিছা কথা কোৱা মহাপাপ" অসত্যৰ সদায় পৰাজয়। এইবোৰ কথা নাট-কাৰী হ'ল নেকি? তাৰ পাচত, লেখক শিক্ষক সকলেও সেই কথাবোৰ বাদ দি এইদৰেই লিখিবলৈ ধৰিছে "সদায় সত্যকথা কবা; সত্যৰ সদায় জয়"। জাতিৰ পিতা গান্ধীজীৰ চৰি আগত বখাৰ দৰে, আমাৰ সকলোৱে ভাল ফলপ্ৰদ আহি আৰ্দ্ৰণ জীৱন্ত কৰি তোলক।

তাৰ পিচত, চৰকাৰী অফিচাৰ সকলৰ কামৰ সময়লৈ চালে দেখা যায়—তেওঁ-লোক দিনৰ দহ বজাৰ পৰা চাৰেছাৰি বজালৈ কাম কৰিব লাগে—মুঠ ৬।। ঘণ্টা। দবাচলতে এই ৬।। ঘণ্টাৰ ভিতৰত প্ৰথমৰ দুঘণ্টাত ভাগৰ লাগে; তাৰ পিচত চাহ-মিঠাই; তাৰ পিচত ফাইল উলিয়াই লওঁতেই ঘৰলৈ যাবৰ সময় হয়। এনে অৱস্থাত তেওঁলোকেই বা কাম কেনেকৈ কৰে। এই বিলাকৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ মই এই পৰামৰ্শ দিওঁ যে, ছিলঙৰ অফিচাৰ বিলাক পুৱা ৯ টাৰ পৰা ১১ টালৈ আৰু ভৈয়ামৰ জিলাপৰ্যায়ৰ অফিচ বিলাক ৮ টাৰ পৰা ১১ টালৈ কৰক যাতে এই সময় ছোৱাত কোনো অফিচত অফিচাৰ সকলক বাহিবৰ পৰা দেখা গান্ধাত কৰিব নোৱাৰে আৰু এই সময় ছোৱাতেই ফাইলৰ সকলো দৈনিক কাম শেষ কৰি পিচৰ আধ্যাত 'ইণ্টাৰভিউ' 'দিচ্ কাচন' আদি হ'ব পাৰে।

এতিয়া আৰু মই বেচি কথা নকওঁ। মাত্ৰ ইয়াকেই কওঁ যে, নিজে শুদ্ধ নহলে, আনক শুদ্ধ কৰা অসম্ভৱ। আমাৰ মিনিষ্টাৰ সকলৰ ভিতৰতে এনে মানুহ আছে যি তেখেতৰ পৰিবাৰক কোনো ঘোচ লাগে মুগা মেখেলাৰ টোপোলা আৰু টকা এহাতেলৈ শপত খুৱায় যে, যদি ভৱিষ্যতে মুগা মেখেলা লোৱা তেন্তে ডাঙৰ লৰাটোৰ মূৰ খাৰা। আমাৰ সদনৰ মেয়াৰ সকলৰ ভিতৰত এসময়ত এজন আছিল—যি কমিউনিষ্টৰ লগত প্ৰতি দণ্ডিত কৰোতে বাইজে কুৰ্ত্তন পুথি দি শপত খুৱাইছিল আৰু ফলত তেওঁ ভাল কাম কৰিছে। ইয়াকে কৈ মই মোৰ বক্তব্য সামৰণী মাৰিলো।

Shri PABINDRA NATH SARMA (Nalbari-East): Mr. Deputy Speaker, Sir, we have been hurling criticism after criticism against the Government in season and out of the sea son. Of course, some of these criticisms are surely correct and reasonable, but very often we find that so ne of these criticisms are found to be unfounded. After the attainment of Independence, we have developed a habit of criticising the Government forgetting the fact that it is at times dangerous to hurl stones at others while one is living in a glass-house. We place before the Government everything that it is to be done by the Government or for every little thing or action we entirely rely upon the Government. When the Government cannot do it accord- ing to our wishes, we think that the Government has failed. But, Sir, criticism for its own sake is not a healthy thing. Now, this habit has developed to such an extent that even when we enter into a Government office, we find that employees are going through the Assam Tribune or Natun Assamiya leaving aside our file work and you will hear one often saying that Government is not doing this or that. We think that criticism is

the be all and end of all things and we have nothing to do ourselves. Sir, when a nation or society entirely depends upon the Government and just goes on hurling criticism against the Government, naturally the next question that arises in our mind is whether on the part of the public we have got nothing to do. Therefore, Sir, instead of criticising ourselves if we form the habit of criticising the Government for anything and everything, the result would be such a state of affairs which no one in the country would desire. By this infructuous criticism, we are just proceeding towards a totalitarian State which we never like because we believe in democracy. Yes, we welcome criticism in a democracy when it is constructive.

Sir, after Independence, we have decidedly failed to improve our character I mean, our national character. We have invested money in the bank, our Government has invested money in the Third Five Year Plan but can we say that we have invested anything in the bank of national character? No, on that point we forgot ourselves. On this point, our answer is zero. In this connection, I may remind the House of a particular incident about the national character of our people. It happened at the time when the session of the all India Congress was held at Jalukbari. There was a bookstall where the salesman was not present. There an instruction was left that those who buy anything from the stall, newspaper, books, etc., should drop their money into a box left there for the purpose. Books and papers worth several hundred rupees were kept there. Sir, within half an hour almost all these books and papers disappeared from the stall but not a single Naye Paise was deposited into the box. It clearly shows what our national character is. It is a kind of mirror by which the character of the whole nation could be made to reflect. Sir, with this national character, we can never hope to tone up our administration. Neither we can expect to do anything for the welfare of the State.

Sir, I came to the next point—Corruption. This subject of corruption has been dealt with at length by the hon. Members of the House. When we talk about corruption, naturally we find ourselves in a vicious circle. Who is responsible for this corruption? Up till now we have seen that we just lay the blame for it upon the Government officers, as if, they are the root of it. But Sir, I humbly submit that Government officials are not alone responsible for this corruption. Unless we offer something to the Government officials by way of bribery, the officials on their own initiative cannot take any bribe. Unless we correct ourselves, unless we imbibe the feelings of justice and fairplay in our own minds, unless we learn to think that this is my country, this is my administration, unless we try to make ourselves ideal citizens of the country, criticism alone will not help. If we ourselves are at fault, how can we criticise others? So, Sir, in this connection, allow me to bring to your notice certain instances in which the very leaders of the public, people who are at the helm of affairs, people who are entrusted with the management of various public institutions, are involved. It is often found that some of these persons misappropriate the funds with which they are entrusted, I am not speaking of the Government officials who misappropriate Government fund, but I am speaking of leaders of public opinion who do so. Even our leaders of public opinion do not hesitate to misappropriate public funds. In such a state of affairs, how can we expect to tone up the administration at all levels?

Now, Sir, in respect of corruption, an Act which is called the Prevention of Corruption Act, 1947, has been passed. Lately, this Act has been amended and more powers have been given to the Government to suspend or punish certain officials. But, uptill now, in our State, we have not come across such a case where the application of this Act has been fully applied by the Government except possibly in the case of one or two high ranking officials. It does not necessarily follow that there is no corruption in this State. It often surprises us to find that on our very nose of the Government officials who draw only a small salary are making huge properties. The question naturally arises in one's mind—this is actually the question of the man on the street how a Government officer with his limited resources can make such a huge property by way of purchasing land, constructing huge building and so on. This is the burning question of the day. But surely the reply is not the Prevention of Corruption Act. There must be an urge and sincerity on the part of the Government to take advantage of this act to remove the apprehension of the people and bring them into confidence that Government is trying its level best to bring to book the corruption cases which come under the purview of this Act. Uptill now, it is not hopeful. We are not satisfied on this line that Government has not been able to take any step. My request to Government and the officials of the Anti-Corruption Department is that they should take appropriate measures so that they can find out these persons who are misappropriating public money.

Shri BIMALA PRASAD CHILAHA (Chief Minister): What is the Act you are speaking about ?

Shri PABINDRA NATH SARMA (Nalbari—East): The Prevention of Corruptions Act, 1947. Now, Sir, in my humble opinion, this Anti-Corruption Department has not been able to bring the people at large into confidence. As many of the Hon. Members have rightly said, after this Anti-Corruption Department, there should be another Anti-Corruption Department. Sir, I can cite an instance. There is an Anti-Corruption Office at Gauhati, but how they work, what they work, the people do not know.

As regard corruption, I would like to cite an instance. We hear about many Government servants to be competent, honest and ideal when they are posted in a certain place, but after a few months, the poisonous and vicious atmosphere of that particular locality corrupts their honesty and sincerity and they become the victim of circumstances. My question is that who is responsible for these officers who were known to be honest and sincere for being corrupt? Is not the public responsible for this ?

Now, Sir, there is a clamour of the people that there is delay in dispensation of Justice, mainly in Courts. I have seen the Gauhati Court. Magistrates are there. They work from 10 to 5. I have seen with my own eyes that they do not get a little time to divert to other activities. Even then why cases are not disposed of ? The reason is that there is no separation of Executive and the Judiciary. These Magistrates are Executive Officers and apart from there duty they have to pay attention to some miscellaneous duties. As for example, say there is an order from

the Revenue Minister that some persons are to be evicted. The Magistrate has to run at once to obey that order. Of course, the case of October and November last is quite different. Everybody realised that the Magistrates could not get any time to look to the Criminal cases, but even after December, in the Gauhati Court, we have seen with our own eyes that people come and go, Magistrates are not available. Some are deputed to the Control Room, some are deputed here and some are there. Now, Sir, if any such reasonable arrangement is not made by the Government to separate the duties and if there be any separation of the Executive from the Judiciary, it may be simply impossible on the part of the Magistrates to pay dual attention to the Judicial work as well as to Executive work. I request the Government that arrangement should be made, so that the Magistrates may devote complete time to Judicial work or some Magistrates are posted purely for Judicial work and some for Executive Work.

Now, Sir, there is always a bureaucratic delay in our administration. That is an admitted fact, but what is the remedy to remove this bureaucratic delay. Our schemes are good and our policy is also always good, which have been even praised by the Opposition Members, to whom I am grateful. But they are never pleased about the implementation of the plans and policies by the Government. If you go to the Agriculturals Department and see its plans, you will be simply surprised as to how these plans are very carefully made. But if you see the implementation, you are disappointed. There is always the proverbial delay in execution of the plans. Sir, in the Third Five Year Plan, a road named as Mahur-Salc road has been allotted and the money has also been sanctioned. But uptil now, no tender has been called for. This road is very important because it passes through a village known as A..... At the time of flood this village is marooned and the people have no road nearby to keep their cattle and this very important road has not been constructed by the Government. That is an instance how matters have been delayed. Another instance, Sir, there is a road known as Dhamdhama road-cum-bund. There was a breach made by the last flood in June in this road. Our Agriculture Minister had been there. He asked the Executive Engineer to acquire the land under the Flood Control Act if the people who have got land nearby the bund are not willing to part with their land voluntarily. He also asked him to take the help of police if there be any obstruction. But the Executive Engineer could not or has not done anything, though there was a clear instruction given by the Minister. After that the people made a representation to the Deputy Ministers for Public Works Department and Revenue who were pleased to visit that area. They also instructed that the breach should be filled up. It was the right type of advice, but what was lacking—the co-ordination. There is no co-ordination in our Departments. This portfolio has been given to our Chief Minister, even then, the demands have not been fulfilled. The Revenue Minister says—I cannot acquire the land because no plan has been submitted. The Embankment and Drainage Department says—how we are responsible. This road-cum-bund belongs to Public Works Department. The Public Works Department says—how we are responsible, this belongs to Embankment and Drainage. So, Sir, in this way we are in a vicious circle. Everything is going at the cost of the common people. So, Sir, there must be co-ordination in all Departments so that our works are easily executed.

Now, Sir, many of our friends have said that our administration is top-heavy. I agree with this view, that it is a top-heavy administration, no doubt. I would like to give a suggestion to the Government. Recently there was an instruction from the Home Minister, Government of India,

that they have released as many as 250 officers from that Department and thereby saved to the tune of Rs.4 crores and similar action should be taken by the State Government. They have been released to be utilised in essential services, but they have not been discharged. I would suggest that in our Secretariat or in other Departments, Government would make an effort to release some of the extra hands, so that they may be utilised elsewhere, so that top-heaviness may be lessened and some money may be saved. One of the instructions from the Government of India is that no new posts should be created even when there is budget provision and except when creation of the posts are necessary from the point of view of emergency and internal security. The filling up of the existing vacancies will be made only on these grounds ; otherwise no vacancy should be filled up. Thirdly, Sir, travelling allowances may be reduced to 20 per cent over the Budget provision. Fourthly, no fresh financial commitment should be made in respect of furniture, printing materials, typewriters and office equipments. Expenses on overtime allowances should also be reduced. Sir these are some of the very valuable suggestions given by the Central Government, and I hope and trust that if at least some of these suggestions are attempted by our State Government, there may be enough savings in my opinion.

Now, Sir, one defeat we have come across in our educational institutions. We know that there are two Director of Public instructions in our State—of course, I am subject to correction. From my personal experience and as reported by the members of public, I can say that there is not a single instance where any of these three Director of Public Instructions ever visited our schools. A report to this effect has been placed in the floor of this House by our Education Minister. Sir, we complain that our educational quality is deteriorating day by day. Now, if there be no inspection how can we expect that the defects of our teachers will be removed and our students will get encouragement that a learned and educated man like the Director of Public instructions has visited our school and so we must devote our time to studies ? Sir, it is regrettable that in the State of Assam where crores of rupees have been spent for education of the boys, the Directors of Public instructions have paid little attention to this and have not cared to visit or inspect any school in our State. I hope, Government will see that the schools, not to speak of the Colleges, are frequently visited by the Director of Public Instructions. In the absence of inspection what has happened, I may inform this House, is that Rs.84,000 has been misappropriated in two schools. This has also been mentioned by our Education Minister. There is no proper system of inspection and audit. So, I request the Government to introduce proper system of inspection and audit in our schools.

Then Sir, our Finance Minister as also the Chief Minister have stated in this House the other day that the present number of Commissioners will be retained. Under the Circumstances, I humbly submit one thing even in the face of these statements. My suggestion is that, the Land Revenue Manual has been amended in the year 1962 and the appallate and revisional power of the Commissioners have been taken away and vested in the Board of Revenue. Even in matters of inspection, these Commissioners have no power because, even if a Commissioner visits a Deputy Commissioner's office and he makes certain remarks about the irregularities in the Revenue Department, the Deputy Commissioner may rightly reply 'I am not bound to abide by your remarks' because in revenue

matters the Deputy Commissioners are not directly under the Control of the Board of Revenue. So, Sir, when the appellate and revisional powers of the Commissioners have been taken away, I see little work for the commissioners. Under the circumstances, I would request the Government to see whether it would be possible to at least reduce the number of Commissioners.

Now, Sir, our Governor in his Address mentioned that we have sustained a loss of Rs. 24 crores due to the last flood. Sir, this is a colossal loss. I want to know what steps have been taken uptil now by our State Government to rehabilitate the flood affected people. They have lost their hearth and home. Sir, the area which has been affected by the flood is the most thickly populated area in the whole State of Assam where *per capita* holding is only 3 lessas. Sir, the people of that Mauza are very hardworking and they know how to fight the vagaries of nature, but even then these people sustained a loss of several lakhs of rupees during the last flood. I want to know what steps Government has taken to provide these people with land elsewhere for growing more food and save them from sub-human conditions. I do not find any justification how this Government can shirk its responsibility for these victims of the natural calamities. I hope Government will now open its eyes and will find ways and means to provide these people with lands, however limited they might be. Sir, we have experienced the bitterness of the last flood. Sir, the other day, I said in this House that both the Central Government and the State Government become alert when the flood comes, but when the flood recedes they forget all about it. God forbids, flood may again visit this State in the month of June or July. Proper arrangement has to be made before flood actually comes. My sad experience in the last flood is that Government could not provide boats even. Three boats were provided during the last flood and I do not know whether these were for demonstration or for actual use. Sir, during the last flood while demonstration was given some of the military personnel were drowned and the villagers came to see them. So, Sir, these boats were useless, and this was an eleventh hour arrangement. When there is still time we may make advance arrangement so that at the time of flood we may readily help the people by providing boats and by supplying rice and other things. For that purpose sufficient stock of food must be made in the locality.

Lastly, my submission is that some out-posts should be opened in the immigrant areas for maintaining law and order because, we are now living in an emergency time and we do not know in what form, what way and in what shape something may arise. So my last submission is that some new out-posts may be opened in the immigrant areas.

Mr. DEPUTY SEFAKER : The House stands adjournment till

2 P. M.

Adjournment

The Assembly was then adjournment till 2 P. M. for lunch.

After Lunch

Shri AKSHOY KUMAR DAS (Sarbhog): Mr. Deputy Speaker, Sir. Speaking on the general administration, discussion of the permanent service cannot be avoided. Many hon. Members have referred to it. What we feel, Sir, is that the core of the service is still sound and it has been amply tested by the recent occurrence of the Chinese aggression. But it cannot be avoided saying that service is as yet in semi-conscious state and only occurrence like the Chinese aggression could rouse it to the full sense of duty. Everybody accepts that the service can improve state of things, but for that reason alone, it cannot be accepted that the service alone can improve the State now. Nobody has heard of any father or any guardian of a corrupt officer rebuking the later for adoption of corrupt practices. If there is no objection from any quarter, then how can the members of services give us this improvement. So, Sir, I feel that for this purpose, good social education is necessary.

Then, Sir, I would like to raise another point regarding the Revenue Department. In an earlier session of this House, I have brought this matter to the notice of the Government. I would like to refer to the case of some Mauzadars who are unnecessarily harrassed. In those Mauzas, Betbari and Rupashi of Barpeta specially, the Mauzadars submitted attachment proposals against defaulters through the Sub-Divisional Officer. Sir, in some cases, these were recommended by the Sub-Deputy Collector too. But these cases are lying pending for more than 2 to 3 years. Mauzadars are proceeded against by issue of attachments against them. Sir, my point is that these can easily be corrected, and from this we may get true picture of the finance of the State also.

Another important thing is—Mauzadars often have got to part big Nisf-Khiraj Pattas often covering 1000 to 2000 bighas each to sale for default. Sir, will the existing law on ceiling on land-holding entitle the person in whose favour the sale is knocked down, to get settlement? I believe, the provisions of the present Ceiling Act requires revision in this respect.

Another point, in this connection, I would like to mention regarding placing junior officers in-charge of Sub-Divisions and Districts. There are some cases in which officers with 2 or 3 years experience are given the charge of Sub-Divisions. Surely, such officers cannot pick up revenue works readily and satisfactorily. If the I. A. S. officers are to be given chances of training, even then, they may be put under some experienced officers. We do not like that they should suffer monetarily, but they must not be allowed to learn at the cost of good administration.

To another point I would like to draw the attention of the Government—this is about Sanskrit education. It requires no explanation that Sanskrit education is the fountain of Indian culture. Some may ignore the religious side of sanskrit but none can ignore its cultural side.. So, I hope Government will take interest in this respect.

But just now Government is giving no consideration. With these words, I conclude my speech.

Shri HOMESWAR DEB CHOUDHURY (Patacharkuchi): মাননীয় ডেপুটি স্পীকার চাৰ, সাধাৰণ প্ৰশাসন ক্ষেত্ৰত মাত্ৰ কেইটামান কথা ক'ব খুজিছোঁ। ১৯৪৭ চনৰ পিচৰ পৰা আমাৰ দেশৰ শাসন কাৰ্য্য বৰ ঢিলা হৈ

আহিছে। এই কথা বাইজে কৈছে, চৰকাৰে ও মানিলৈছে আৰু দেশৰ নেতৃস্থানীয় লোক সকলে ও একে বাক্যে কৈছে। এই সম্পৰ্কত, এই সদনৰ মাননীয় সদস্য সকলেও বহুবাৰ আলোচনা কৰি গৈছে আৰু আজি দুদিন ধৰি, তাৰেই আলোচনা চলিছে।

যেতিয়া আমাৰ দেশত, বৃটিছ চৰকাৰ আছিল তেতিয়া বৃটিছ চৰকাৰ চিনা নাছিল; তেওঁলোকৰ শাসন শক্তিশালী আছিল আৰু কটকটীয়া কৰি ৰাখিছিল আৰু সেই শাসন আজিৰ শাসনতকৈ বহুগুণে ভাল আছিল। বৃটিছৰ শাসনৰ কালত যিবিলাক I.C.S. বা অন্যান্য উচ্চ খাপৰ কৰ্মচাৰী আছিল, তাৰ বহু সংখ্যক আজিও আছে আৰু সেই সকলৰ দৰে, তাৰ পিচত, I.A.S. বা অন্যান্য কৰ্মচাৰী তৈয়াৰ কৰা হৈছে। সেই বুদ্ধি থকা মস্তিষ্কৰ মানুহৰ দ্বাৰাই আমাৰ দেশ শাসন হব ধৰিছে।

এটা মন কৰিবলগা কথা যে, বৃটিছ চৰকাৰে যেতিয়া আমাৰ দেশত আছিল তেতিয়া তেওঁলোকে আমাক অৰ্থনৈতিক আৰু মানসিক ফালৰ পৰা শোষণ কৰিছিল, কিন্তু তথাপি আমাৰ দেশ শোষণ কৰা স্বত্বেও দেশত সুশাসন কৰিছিল। আজিও সেই বৃটিছৰ আমোলত শাসন চলোৱা I.C.S. অফিচাৰ সকলেই আমাৰ বৰ্তমান শাসনৰ গুৰি ধৰিছে। তেওঁলোকৰ নাম উপাধী বদলি I.C.S. বা I.A.S. হব পাৰে। কিন্তু তথাপি আজি আমাৰ প্ৰশাসন ইমান বেয়া হৈছে কিয়? মাচচৰ ১৮ তাৰিখে চোভিয়েট ৰাষ্ট্ৰত থকা ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰদূত শ্ৰী কে, পি, এন্স মেননে কৈছে, যে, “জিলা বিষয়া সকলৰ গুণবোৰ এটা শব্দতে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি অৰ্থাৎ সাধুতা কেৱল দুৰ্নীতিৰ পৰা মুক্ত থাকিলেই নহয় সম্মান আৰু স্বাৰ্থ তাগৰ আৰ্দ্ৰশেৰে অনুপ্ৰাণিত হৈ তেওঁলোকে নিজৰ সাধুতাৰ পৰিচয় দিছিল। সেই কালৰ আই, চি, এছ, বিষয়া সকল দুৰ্নীতি পৰায়ণ হোৱাৰ প্ৰশ্নই নুঠিছিল.....”

বৃটিছ যুগত সেই অফিচাৰ সকলে নিয়মানুবৃত্তিতাৰ ভিতৰত চলি প্ৰশাসনৰ সকলো কাম সুচাৰুৰূপে কৰিছিল তেওঁলোকে যি পইছা পাইছিল তাতেই সন্তুষ্ট আছিল। কোনো ভালকৈ কৰিছিল। অসম Assembly Library পৰা যিখন Pamphlet বাহিৰ কৰিছে তাতে স্বীকাৰ কৰিছে যে, সেই অফিচাৰ সকলে ভাল কাম কৰিছিল “Library Bulletin No. 2 ত আছে”
yel by and large, the pre-Independence administration did not suffer from a Surfeit of bureaucratic delays.”

আৰু এঠাইত আছে “If a member of the public could get the post the peon or the clerk to the officer concerned, he could have a decision without much fuss.”

সেই সময়ত কোনো মানুহে মন্ত্ৰী নাইবা ওপৰওয়ালার ওচৰলৈ যোৱাৰ কোনো দৰ্কাৰ অনুভৱ নকৰিছিল; তেওঁলোকৰ যি কবলগীয়া থাকে কৈছিল আৰু সেই মতে কাম হৈছিল। মানুহৰ সেই বিশ্বাসি আছিল। বৰ্তমানেও সেই সকলেই প্ৰশাসন চলাইছে, এই সম্পৰ্কে শ্ৰী কে, পি, এছ, মেননে কৈছে “স্বাধীনতাৰ পাচৰ পৰা প্ৰশাসনৰ কাৰ্য্য দক্ষতা হ্রাস পাইছে বুলি কোৱা হয় আৰু দুৰ্নীতি আৰু স্বজন প্ৰীতি বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে বৃটিছ শাসনৰ পিচৰ পৰা প্ৰশাসনৰ সেৱাবোৰ বৃদ্ধি পাইছে।”

তেওঁ দুৰ্নীতি আৰু চুৰিনীতি বৃদ্ধি হৈছে বুলি কৈছে। তেওঁ কংগ্ৰেছৰে মানুহ, কংগ্ৰেছৰ শাসনত দুৰ্নীতি হৈছে আৰু চৰম গীমা পাইছে বাবেই কবলৈ নাৰা হৈছে।

এতিয়া কথা হল এইটো কিয় হৈছে? সেই I.C.S. অফিচাৰ সকলেই এতিয়াও আছে। আমাৰ দেশৰ স্বাধীনতাৰ পিচত শাসন দণ্ড ধৰিছে দেশৰ মানুহে, তথাপি আগতকৈ ভাল হোৱাৰ পৰিবৰ্ত্তে কিয় এনে নিশ্চিন্ত হৈছে?

কোৱা হয় যে, দেশ আৰু বাইজক সমৃদ্ধিশালী কৰা হৈছে তাৰ ফলত নিশ্চয় বাইজে আগতকৈ উন্নত হৈছে। সেই ফালৰ পৰা বাইজৰ দোষ নাই। এতিয়া বাইজৰ দোষ নাই অফিচাৰৰ দোষ নাই তেন্তে এই দুৰ্নীতিৰ শিলা ক'ত?

ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হল, মন্ত্ৰী সকল। কিয়? সেইটো হল, আজি সেই I.C.S. আৰু I.A.S. বা যি সকল অফিচাৰে নিজৰ জ্ঞান, বিবেচনাৰে নীতি গতভাৱে কাম কৰিব নোৱাৰে। তেওঁলোকে আমাৰ মন্ত্ৰী সকলৰ কথা শুনি কাম কৰিবলৈ নাৰা হৈছে।

দ্বিতীয় কাৰণ হল, বৰ লাজ আৰু দুঃখৰ কথা আমাৰ বিধান সভাৰ সদস্য সকলে সমষ্টিৰ যি কোনো কামৰ কাৰণে মন্ত্ৰী সকলৰ দূৰাৰে দূৰাৰে যাব লগীয়া হ'ল। ই সদস্য সকলৰ দুৰ্ভাগ্য, কাৰণ বৰ্ত্তমানৰ উন্নতিৰ আঁচনিৰ জৰিয়তে বাইজৰ স্বাৰ্থতকৈ নিজৰ স্বাৰ্থ অটুত ৰাখিবলৈ অকল দলীয় আৰু নিজৰ সমষ্টিত চকু ৰাখিছে। গতিকে সকলো সদস্যৰে ভয় কিজানি তেওঁৰ সমষ্টিত একো নহয়েই। সেই ভয়তে সকলো সদস্যই মন্ত্ৰীৰ ঘৰলৈ গৈ মোৰ সমষ্টিত এটা বাস্তা দিয়ক। আনটোৱে কৈছে, মোৰ এটা পুখুৰী দিয়ক, ইত্যাদি। এয়ে হ'ল দুৰ্নীতিৰ দ্বিতীয় কাৰণ। কেৱল আমাৰ প্ৰদেশত নহয় ভাৰতৰ সকলো প্ৰদেশতে। কেৱল বিৰোধী দল নহয়। কংগ্ৰেছৰ ভিতৰত দল উপদল থকাৰ বাবে সকলোৰে ভয় সেন? মন্ত্ৰীসকলক সমৰ্থন কৰা কেইজনৰ বাহিৰে বাকী সকলে একো নাপায়।

তাৰ পিচত তৃতীয়টো হল, আমাৰ এক শ্ৰেণীৰ মানুহৰ সৃষ্টি হৈছে; সেইসকল মন্ত্ৰীসকলৰ হাতৰ মানুহ। এই লোকসকলে সকলো কাম কৰিব পাৰে। তেওঁলোকক ডাঙৰ ডাঙৰ কৰ্মচাৰীয়েও খাটিব কৰিব লগীয়া হয়। এইলোকসকলেই মন্ত্ৰীসকলৰ নিৰ্ব্বাচনত সহায় কৰে। এইটো হ'ল তৃতীয় দুৰ্নীতিৰ কাৰণ।

চতুৰ্থ কাৰণ হ'ল, ডাঙৰ কাৰাবাৰী মানুহবিলাকে আমাৰ অফিচাৰ সকলক খাতিৰ নকৰাকৈ সকলো কাম কৰিছে, তেওঁলোকে মন্ত্ৰীসকলক দুৰ্নীতি-পূৰ্ণ কাম কৰি দিবলৈ বাধ্য কৰিছে কাৰণ, মন্ত্ৰীৰ নিৰ্ব্বাচনত তেওঁলোকে টকা দি জয়লাভ কৰাইছে। গতিকে তেওঁলোকৰ ওচৰত মন্ত্ৰীৰ হাত-ভৰি বন্ধা, এইটোও দুৰ্নীতিৰ এটা ঘাই কাৰণ।

আমাৰ ৰাজ্যত কোনো আঁচনি নাই। আমাৰ ডেকা লৰা - ছোৱালীক কোনো প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা নাই। গতিকে আমাৰ অনুষ্ঠান বোৰত বাহিৰৰ মানুহ আনিছে, ইয়াতো ভয়ঙ্কৰ দুৰ্নীতি সোমাইছে। কাৰিকৰী বিদ্যা, নানা শিল্প আৰু ঠিকাৰ কামত বাহিৰা মানুহক আনি দেশৰ মানুহৰ হাত নোহোৱা কৰিছে।

দুই-এদিন আগতে আমাৰ বিৰোধী দলৰ নেতা শ্ৰীগোস্বামীয়ে কৈছিল যে, আমাৰ ৰাজ্যত কামৰ কাৰণে কিছুমান অধ্যয়ন কৰি থকা লোকক মোৰা হয়।

আমাৰ ছাত্ৰসকলে এনেকৈ পঢ়িব লগাতো চৰকাৰৰ লাজৰ কথা; অবশ্যে পঢ়া কাৰণে তেওঁলোকক ধন্যবাদ দিব লাগে। কিন্তু আনফালে ছাত্ৰসকলে অফিচত কাম কৰাত আছকাল হয়। ছিলাওতে হওক বা ভৈয়ামতে হওক, কাম সোনকালে হোৱাত বাধা হয় কাৰণ তেওঁলোকৰ চিন্তা পঢ়াত কাম কৰাত নহয়। আৰু অফিচৰ সময় খিনিতহে তেওঁলোকৰ দায়ীত্ব তাৰ পাচত নাই। সেই কাৰণে এই বিলাক ছাত্ৰ চৰকাৰী বৃত্তি দি পঢ়াব লাগে। বহুত মেধাবী ল'ৰা আছে। চাকৰীত বাখিব নালাগে। অফিচৰ কামো নহয় ছাত্ৰৰ মেধাও নষ্ট হয়। আৰু একশ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰী আছে যাক মন্ত্ৰী সকলে নিয়োগ কৰে। অফিচৰ সকলে তেওঁলোকক কামত খটুৱাব নোৱাৰে কাৰণ তেওঁলোক হ'ল কংগ্ৰেছী মন্ত্ৰী আৰু M.L.A. সকলৰ মানুহ। অফিচৰ সকলে তেওঁলোকক জোৰ কৰিবলৈ ভয় কৰে।

সেই কাৰণে, ছাত্ৰ কেৰাণীসকলক চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা বৃত্তি আদি দি কামত ভিত্তি নকৰি পঢ়িব দিব লাগে। এইবিলাক মানুহক কামত খটুৱাব নোৱাৰে। গতিকে কামৰ বেমেজালী ঘটে। কাৰণ দুটা কাম হব নোৱাৰে। সেই কাৰণে কৰ্মচাৰীক কৰ্মচাৰী কৰি ৰাখিব লাগে।

আমাৰ ৰাজ্যত একোজন বেচৰকাৰী লোকক ১৭১১৮টা পদবী দি ৰাখিছে। এজন মানুহ সৰ্ব্বজ্ঞ হব নোৱাৰে। ফলত তেওঁ কৰ্মচাৰী সকলক আবদ্ধ কৰি ৰাখে কাৰণ নিজে কাম কৰিব নোৱাৰে। এজনৰ ১৭১১৮টা পদ থাকিলে কোনো কাম হব নোৱাৰে। এজনক ইমান কামৰ ভাৰ দিয়াটো মাত্ৰ দুৰ্নীতিৰ পৰিচায়ক। প্ৰকৃততে কাম কৰিবলৈ যদি বেচৰকাৰী লোকক দিয়া হয় তেন্তে, ১১২টা কামৰ ভাৰহে দিব লাগে। তাতকৈ যেন বেচি নহয় তাৰ ব্যৱস্থা সোনকালে কৰিব লাগে।

আজিকালি অফিচাৰসকলৰ বহুতৰে কাম কৰাৰ প্ৰবৃত্তি একেবাৰে নাই। তেওঁলোকে ভাবে যে তেওঁলোকৰ ওপৰত ডাইবেষ্টৰ বা চেক্ৰেটাৰীসকলে তেওঁলোকক একো কৰিব নোৱাৰে। তেওঁলোকে মন্ত্ৰীসকলক সন্তুষ্ট কৰিলেই সকলো হব। আচলতে মই এইটো কোৱা নাই যে ডাইবেষ্টৰ বা চেক্ৰেটাৰীৰ সৰ্ব্বোচ্চ ক্ষমতা দিব লাগে। তেওঁলোকক নীতিগত ভাবে কাম কৰিব দিব লাগে, যদি কোনো অফিচাৰে স্বেচ্ছাচাৰী ভাবে অনিয়মানুবৃত্তিতাৰ পৰিচয় দিয়ে তেন্তে তেওঁক যথাবিহিত শাস্তি বিধান কৰিব লাগে। গণতন্ত্ৰত কোনো স্বেচ্ছাচাৰী হব নোৱাৰে তেওঁ অফিচাৰ হওক বা মন্ত্ৰীয়েই হওক। সকলোৰে সুকীয়া কৰ্মক্ষেত্ৰ আছে—নীতিগত ভাবে সকলোৰে কাম কৰিব লাগে। যিহওক, তাৰ কাৰণে মন্ত্ৰীসকলে প্ৰশাসনৰ কামত বেচিকৈ হস্তক্ষেপ কৰাত সকলো দুৰ্নীতিয়ে শিপা মেলিছে। গতিকে আজি সৰ্বসাধাৰণৰ ধাৰণা যে মন্ত্ৰীসকলেই দুৰ্নীতি কৰে—গতিকে আমি কোন কুটা ?

আজি দলীয় M.L.A. সকলক সন্তুষ্ট কৰিহে জিলাৰ D.C. মহকুমাৰ S.D.O. ই কাম কৰিবলগীয়া হৈছে। আজিকালি Executive Officer সকলে কোনো কাম নীতিগত ভাবে কৰিব নোৱাৰা হৈছে। তেওঁলোকে মন্ত্ৰীৰ উপদেশ সকলো কথাত ল'ব লাগে। নিজে কাম কৰিব নোৱাৰে লাজ পায়। মন্ত্ৰীসকলে যি কৰিবলৈ দিয়ে তাকেহে কৰে।

জিলা বা মহকুমাৰ যিসকল কৰ্মচাৰী আছে, তেওঁলোকেও ভাবে যে মন্ত্ৰী সকলে আমাক ভাল পালে ডাইবেষ্টৰ - চেক্ৰেটাৰীয়ে আমাক একো কৰিব নোৱাৰে। তেওঁলোকৰ বহুতৰে কাম Inspection পৰিদৰ্শন কৰা, নিয়মানুবৃত্তিতালৈ চোৱা, জিলাৰ বা মহকুমাৰ কৰ্মচাৰীয়ে পৰিদৰ্শন কৰিবলৈ ভ্ৰমণ নকৰা হ'ল; কৃষি, ভেটেৰিনাৰী, সমবায় আদি বিভাগৰ জিলা কৰ্মচাৰীসকলে পৰিদৰ্শনলৈ যোৱা দেখা নাপাওঁ।

ঠিক তেনেকৈয়ে চাব উভিজমেল মেডিকেল অফিচাৰ আৰু চিভিলচাৰ্জৰ সকলোও তেওঁলোকৰ অধিনত থকা ডাল্লৰখানা হাস্পিতাল বিলাক চাবলৈ নাযায়। সেইবিলাক ডাল্লৰখানালৈ মানুহ যায় নে নাযায় বা কেনে দৰে আছে কেনেদৰে চলিছে সেইবিলাক নাচায়। ঠিক তেনেকৈয়ে E.&D. ৰ জিলা বা মহকুমাৰ অফিচাৰ সকলো নুফুৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে কালদিয়ানৈৰ মঠাউৰীটো চাই Estimate Proposal ৰ বাবে বিত্ত মন্ত্ৰীয়ে বৰপেটাৰ S.D.O. E.&D. ক কোৱা স্বত্তেও তেওঁলোকৰ কোনো চাবলৈ নগল। দ্বিতীয়বাৰ বিত্তমন্ত্ৰী গৈ কামটো নোহোৱা দেখি পুণৰ বৰপেটা বঙ্গলাত কোৱাতহে বহুত দিনৰ মূৰত চাই আহি এটা Report দিলে। সেইদৰেই অইন অইন District আৰু Sub-divisional Officer সকলোও তেওঁলোকৰ এলেকাৰ কাম চাবলৈ নাযায়। কেবল মন্ত্ৰীসকলকে তেল দিয়াৰ তালত থাকে।

চৰকাৰে Executive আৰু Legislative তো লগ লগাইছেই আনকি Judiciary ও লগ লগাবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

অনেকৰে ধাৰণা হৈছে যে মন্ত্ৰীসকলে গাঙিত উঠিবলৈ পালে তেওঁলোকে নিজৰ দলৰ কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। আনকি বিভাগীয় অফিচাৰসকলেও নিগিষ্টাৰ সকলৰ মন যোগাব কৰি কাম কৰিব লগিয়া হয়। এই বিষয়ে Assembly Bulletin Vol.II No. ২ ত কি লিখিছে অলপ পঢ়ি শুনাও।

For this state of affairs, the Minister is largely to blame. He could generally intervene only when some one closely known to him is the victim of an unfair decision. More often he could intervene for Political reasons. The result is that officials make an intelligent guess of what the Ministers' wishes are in respect of those cases in which the latter is interested (or is likely to be interested) and try to fall in line with him as far as possible. In respect of others, they can behave like little despots.

ভাঙৰ ভাঙৰ I.A.S. ; I.C.S. Officer সকলোও নিজৰ মগজু নখটায়, খটাবলৈ প্ৰয়োজন নাই। তেওঁলোকে মন্ত্ৰী সকলৰ কথা মতেই কাম কৰিব লাগে; নকৰিলে তেওঁলোকৰো টান। সেই কাৰণে নিজৰ মগজু নখটাই। মন্ত্ৰী সকলে দলীয় স্বার্থৰ কাৰণে কাম কৰে। তাৰ ফলত বিৰোধী দলৰ সমষ্টিৰ কোনো কাম নহয়। তাৰ প্ৰমাণ স্বৰূপে তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ দীঘল পাঁচ বছৰৰ ভিতৰত পাঁচছাৰকুছি সমষ্টিত মাত্ৰ দেৰ মাইল বাস্তা দিছে। ৮১৯ লাখকৈ টকা সকলো সমষ্টিয়ে পালে; এই সমষ্টিত কিয় দিয়া নহল? কি দোষ কৰিলে যে, তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ টকাৰ ভাগ আমাক নিদিলে। 3rd Finance Commission ৰ টকা অহা বুলি শুনিছো ভাগ বটোৱাও হ'ল। কিন্তু আমাক কিয় জানিব নিদিলে? এই বিষয়ে Chief Engineer আৰু P. W. D. Minister লৈকো চিঠি দিলো। ২৫-২-১৯৬৩ তাৰিখে, Chief আৰু Engineer P. W. D. Minister লৈকো চিঠি দিলো কিন্তু তাৰ কোনো উত্তৰ নাপালো। Chief Minister এ দেখা কৰিবলৈও সুযোগ নিদিলে। তেখেত সকলে দলীয় স্বার্থত কেনেকৈ কাম কৰে সেইটো দেখুৱাবলৈহে এই খিনি কথা কলে। আমাৰ চৰকাৰে যদি এটা সমষ্টিৰ উদগতি কৰি আৰু এটা সমষ্টি পিচপেলাই যায় তেতিয়া হলে দেশৰ উন্নতি হব নে? কেবল মন্ত্ৰী সকলৰ সমষ্টিৰ উন্নতি হলে দেশৰ উন্নতি হব নে? দেশৰ সকলোৰে কাৰণে সমানে চাব লাগে। তেখেত

সকলে দলীয় স্বার্থ অনুযায়ী কাম নকৰিলেহে দেশৰ উন্নতি হব আৰু দেশ সমানে আগবাঢ়ি যাব। আৰু এটা কথা কব খুজিছো, সেইটো হৈছে Executive Officer সকলৰ কামত মন্ত্ৰী সকলে বৰ বেচি বৰমে হেতা-ওপৰা কৰে। অক্ষিচাবে কিবা order দিব খুজিলে মন্ত্ৰীয়ে মাতিনি নিজৰ ক্ষমতা খটুয়াই। ইয়াৰ কাৰণে ৰাজ্যৰ যথেষ্ট অন্যায়ে হৈছে। এনেকুৱা কৰিলে বাইজৰ চৰকাৰৰ ওপৰত আস্থা নাইকীয়া হব।

তাৰ পাচত আমাৰ Press ৰো দেশৰ প্ৰশাসন ভাল কৰাত যথেষ্ট হাত আছে। চৰকাৰী প্ৰেছ হওক বা বে-চৰকাৰী প্ৰেছ হওক, চৰকাৰে তাৰ কাম কৰিলে ভাল বুলি লিখিব লাগে আৰু বেয়া কাম কৰিলে বেয়া বুলি লিখিব লাগে। সেই কাৰণে চৰকাৰ, বাইজ, প্ৰেছ সকলোকে অনুৰোধ কৰিছো যে দেশৰ মঙ্গলৰ কাৰণে চিন্তা কৰে।

Shri GHANASHYAM DAS [North-Salmara (Reserved for Scheduled Castes)]: Mr. Deputy Speaker, Sir, the General Administration is one of the most important subjects. I have seen that every year many hon. Members and friends participate in the discussion and advance various suggestions for implementation; but no tangible improvement has been seen as yet. I like to point out that due to various difficulties and defects General Administration is not going on satisfactorily. Many of our friends have cited various instances and it will be innumerable if, I also cite some of such instances. I only want to refer to one point. Most of the Members have said that our national character have deteriorated and why? Perhaps we are all responsible for this; not only the Government, hon. Members, educated classes, politicians and political parties are responsible for this to some extent. Therefore, we must find out the root cause of this deteriorated conditions of the nation and suggest ways and means to improve it. Therefore, I would like to advise the Government to consider very seriously to set up a Committee of experts or with some responsible persons who may examine this subject threadbare departmentwise because, I cannot say that in all departments work is going on satisfactorily due to various factors. Therefore, I suggest that if it is discussed elaborately and if evidences and suggestions of the public, Members and others are invited, the Government will be benefited and will be in a position to make some improvement in this regard. Every year this subject is discussed but no satisfactory results are achieved.

Regarding this there are four or five points raised by my friends here (a) Top heavy administration; (b) lack of co-ordination; (c) negligence of duties on the part of some officers or inefficiency of officers and (d) corruption.

Of course, I have seen that still there persists imperialistic design and it has become necessary to change the system. Sir, I will like to cite one more instance in this connection. I have personal experience on this. I have seen that in the Secretariat, there are so many Secretaries, Deputy Secretaries and Under Secretaries and Superintendents. Sometimes the Secretaries do not agree with the Deputy Secretaries and Under Secretaries do not agree with the Superintendents. They differ and hence the delay. So there is the urgent necessity of changing his system. Our Prime Minister also has given serious thoughts to change

such system. At the present moment, for the purpose of defence and economy of the country, if this system is re-organised lot of money can be saved. I have also seen that there are extra staff in many offices though the working hours are less. From 10 A.M., to 4-30 P.M. these officers take recreation for two hours. Therefore, serious thought should be given to re-organise this system of working.

I may also mention that my friends Shri Pabin Sarma and Shri Das and most of the Members spoke on the subject and I do not like to repeat those things again. I also agree with them that in-experienced and new recruit should not be posted as District and Sub-divisional Officers. The new recruits may be posted as assistants for some time so that they may learn work.

I also agree with the remark of Dr. Choudhury that there is no regular inspection not only in medical department but also in the revenue and education department. Our Education Minister also spoke about the inordinate delay and irregularities in the Education Department. Therefore, Government should give serious thought to it. Sir, nobody is immune from corruption. I have personal experience that there are some people who are advocating for eradicating corruption, they themselves sometimes advise people to give bribes to the Peskar to get the thing done. So, these are the things for which we have not been able to improve. There is corruption even in the Education Department and court compound. There is corruption in the Medical Department too. Therefore, I hope, instead of discussing every year this subject, Government should seriously think this and decide it once for all. Another important thing is inefficiency. I have seen that on many occasions delay has been due to inefficiency. Although this matter has been reported verbally to the Government from time to time no action has been taken. Probably the Government do not take any action due to the fear of becoming unpopular. There is also lack of discipline amongst our employees. Recently, we observed that one Peon misbehaved in the Post Office and in a moment all the Fourth Grade Employees rushed to the Post Office leaving their duties without permission. But the officers have not taken any action against these employees. Our officers are afraid of taking any action against such employees.

I have also seen that some of our friends here while addressing some meetings speak in such a way that their speeches create ill feeling in the minds of the people against the Government. Therefore, I hope that our friends would be more careful in future while speaking in the public meeting and will try to enthuse spirit of national service in the minds of the people in the interest of the Nation instead of creating bitter feeling.

Sir, in some countries, punishment for corruption is death sentence. But here, it is otherwise. I believe, unless deterrent punishment is awarded for corruption, this evil practice cannot be stopped. The Government should be strong enough to inflict exemplary punishment in matters of corruption.

Therefore, I would again repeat my suggestion that the Government should set up a Committee to go on examining and suggesting ways and means so that things can be improved. In doing so, it will be very helpful if the Members of the legislature and other prominent persons are invited to the Committee so that things may improve. For the national interest and for the sake of the country we have to do it ; otherwise, by only advancing suggestions will not help much.

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuri) : উপাধ্যক্ষ মহোদয়,

এই সদনত যি আলোচনা হৈছে তাত ভাগ লবলৈ বুলি ঠিয় দিছো। আমাৰ দেশখন লোকতান্ত্ৰিক দেশ। লোক তন্ত্ৰ বা গণতন্ত্ৰৰ বৰ্ত্তমানৰ অৰ্থ হৈছে Rule of the majority। সংখ্যা গৰিষ্টে দলৰ শাসন হলে সাধাৰণ প্ৰশাসন যদি স্তম্ভ আৰু সৰল নহয় তেনেহলে সংখ্যা লম্বিষ্টে সকলে ন্যায় বিচাৰ পাবৰ সুবিধা নোথাকে। আৰু যদি গণতান্ত্ৰিক দেশত ভাল শাসন চলিব নোৱাৰে তেনেহলে সেই গণতন্ত্ৰৰ অৰ্থ থাকিব নোৱাৰে।

চাৰ, আজি স্বাধীনতা পোৱাৰ প্ৰায় ১৬ বছৰ হল। ইয়াৰ আগতে আমাৰ ইয়াত ইংৰাজ শাসন চলিছিল আৰু সেই শাসন আমোলা তান্ত্ৰিক শাসন আছিল। সেই সময়ত এই শাসনৰ গুৰিতে যি সকল I.C.S. অফিচাৰ আছিল, তেওঁলোকে জনতাৰ মঙ্গলৰ হকে শাসন কাব্য নচলাইছিল; দেশ শাসনৰ কাৰণেহে কৰিছিল। তেনে অৱস্থাতো তেওঁলোকে বহু সময়ত বহু ক্ষেত্ৰত ভাল শাসনকে চলাইছিল। আমি আমোলাতন্ত্ৰ দেশৰ পৰা গুচাব খুজিছিলো জনতাৰ মঙ্গলৰ হকে কিন্তু এতিয়াও তাৰেই ছাঁয়া পৰি আছে বৰঞ্চ বহুক্ষেত্ৰত আজিৰ নতুনকৈ গঢ়ি উঠা আমোলাতন্ত্ৰ আগতকৈ বেয়া হৈছে। শাসনৰ শিথিলতা, কামত হামাহী, ওপৰ গৰু দীৰ্ঘসুত্ৰিতা, সিদ্ধান্তত পলম এই বিলাক বৰ্ত্তমান সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ দোষ সকলো অনুভৱ কৰিছে। আজি আমাৰ সাধাৰণ প্ৰশাসনত যি হামাহী, তাৰ ফলত বাইৰে চৰকাৰৰ সিদ্ধান্ত পাওঁতে পাওঁতে বছৰকে বছৰ পাবহৈ যায়। আৰু শেষত তাৰ সিদ্ধান্ত নোলোৱা হৈ থাকে। ইংৰাজীত এটা কথা আছে “Justice delayed is justice denied” এই কাৰণেই, আজি জনসাধাৰণ যথেষ্ট হতাশ হৈছে। এই শাসন আজিও ওপৰ গৰুৰ হৈ আছে আৰু বঙফিটাৰ মেৰ পাকৰ সোমাই আছে। ইয়াৰ কাৰণে মানুহে যথেষ্ট জীয়াতু ভুগিছে আৰু শাসন অধোগতি হৈছে চৰকাৰে ইয়াৰ নিৰ্মূল কৰিবলৈ হাবিয়াস কৰিছে যদিও ফলবৰ্ত্ত হোৱা নাই। এতিয়া বিভাগ বিলাকত সকলোৱে অতিবিলম্ব অফিচাৰ বিলাক বঢ়াওতে বঢ়াওতে ফাইলৰ মেৰপাক বেচি হৈ, কামৰ গতি “লাহে লাহে” হৈছে আৰু এই শামুকীয়া গতি দেশৰ কাৰণে সমূলী মঙ্গল জনক নহয়। ইয়াৰ ফলত delay in justice হয় আৰু সেয়ে পিচত গৈ denial of justice হয়গৈ। ইয়াৰ কাৰণ বহুত। আজি তথাকথিত উন্নয়নৰ আচনিত জিলাপৰ্যায়ত অফিচাৰ সকলে বহুতো অতিবিলম্ব কাম কৰিব লাগে যাৰ ফলত সাধাৰণ তালিকা ভুক্ত কাম বিলাক কৰিবলৈ সময় নাপায়। নামলা-মোকদ্দমা আদি সুধিবলৈ সময় নাপায়। নামলা-মোকদ্দমাৰ আজিকালি দিন হওঁতে হওঁতে অন্ত নপৰা হৈ সৰ্ব সাধাৰণক হাবাশাস্তি কৰিছে। কোনো আবেদনৰ বিচাৰ বছৰৰ আগত নহয়।

মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ প্ৰতি মোৰ যি ধাৰণা হৈছে, সেইটো হ'ল আমাৰ ৰাজ্যৰ সাধাৰণ শাসনকাৰ্য্য অটুত ৰাখি সকলো কাম কৰা দৰকাৰ। শাসনৰ ব্যৱস্থাৰ শিথিল হলে দেশৰ সমৃদ্ধি হবনোৱাৰে।

প্ৰথমতে মই কওঁ যে, আমাৰ প্ৰত্যেক মহকুমাতে মাটি বে-দখলকাৰী সকলৰ কাৰণে কিবা এটা আশু ব্যৱস্থা কৰিব লাগে, আৰু বে-দখলকাৰীক উচ্ছেদ কৰিব নালাগে বুলি মোৰ কিছুমান বন্ধুৱে যি মত প্ৰকাশ কৰিছে, তাত মই কেতিয়াও একমত হব নোৱাৰো। কিয়নো আজি বেচিভাগ বেদখলকাৰীয়েই মাটিহীন নহয়। মাটিহীন মানুহক আগত লৈ প্ৰচুৰ মাটি থকা মানুহেহে মাটি বে-দখল কৰিছে।

আজি শাসনৰ মূল কথা কি ? সকলো কথা নিয়মানুবৰ্তীতাৰ মাজেৰে হব লাগিব। যিবিলাক মানুহে সমাজৰ আৰু শাসনৰ আইন নামানে তেওঁলোকক প্ৰশ্ন দিলে কু-শাসন বাঢ়িব। শাসনৰ বাবে বজা আছে তাক মানিবই লাগিব। শাসনৰ নামত, উন্নতিৰ নামত যদি প্ৰশাসন নীতিহীন হয় অধঃগামী হয়, তেন্তে উন্নয়নৰ সবহভাগ কামেই ব্যৰ্থ হব।

সেই কাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যাতে চৰকাৰে সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ যি নেৰুদণ্ডৰ ওপৰত সকলো নিৰ্ভৰ কৰিছে, সেইটো কটকটীয়া কৰাত মনোযোগ দিয়ে, যাতে শাসনৰ সকলো কামতে সকলো মানুহে নিজৰ নিৰাপত্তা সংৰক্ষণ কৰা বুলি অনুভৱ কৰিব পাৰে।

আজি বহুতো চোৰ-ডকাইত হৈছে। মনুহে কয় যে, পুলিচৰ ওচৰলৈ গলে টকা লাগে, কচাৰীত সময় লাগিব, আৰু কোনো স্ক্ৰিচাৰ নাপায়। গতিকে চৰকাৰৰ পৰা যদি দুৰ্বল হৈ বন্ধা নাপালে, তেন্তে চৰকাৰ খকাৰ কোনো কাম নাই। চৰকাৰৰ কৰ্তব্য হল দুৰ্বলক বন্ধা কৰা, দুৰ্বল মানুহৰ নিৰাপত্তা নাই বুলি ভবাৰ কোনো সম্ভাৱনা তাত থাকিব নোৱাৰে। যদি চৰকাৰৰ শাসনত মানুহৰ নিৰাপত্তা বন্ধা নহয়, তেন্তে চৰকাৰ খকাতকৈ অৰাজকতা হোৱাই শ্ৰেয়।

সেই কাৰণে মই চৰকাৰক কওঁ সাধাৰণ প্ৰশাসনত উন্নতি কৰিবলৈ যত্নবান হব লাগে। উন্নতিৰ কাম কৰিব লাগে সচা, কিন্তু উন্নয়নৰ কাম উপৰা— উপৰিতকৈ হাতত লৈ টকাৰ অপব্যয় কৰা উচিত নহয়। আজি আমাৰ বেচিভাগ আঁচনিয়েই উন্নতিৰ নামত জাপি লোৱা হৈছে আৰু জিলাৰ কৰ্মচাৰী সকল এই তথাকথিত উন্নতিৰ কামত লাগি থাকোতে, প্ৰশাসনৰ কোনো কাম কৰিব নোৱাৰে। মাটি বিতৰণৰ কামকে কৰিব নে Development কমিটিৰ কামকে কৰিব, আৰু কিমান কমিটি যোগদান কৰিব লাগে। সেই কাৰণে জিলাৰ কৰ্মচাৰী সকলে ভাল কাম কৰিব নোৱাৰে। আজি জিলাৰ বা মহকুমাৰ D.C. বা S.D.O. সকলক সকলো কমিটিৰে সভাপতি পতা হৈছে। কিন্তু মই কওঁ যে, উন্নতিৰ যি কাম আছে তাক জিলাধিপতি বা মহকুমাধিপতিৰ ওপৰত ভাৰ নিদি প্ৰশাসনৰ কামত ৰাখি, সেই বিলাক কামত বেলেগ এজনক সভাপতি কৰি দিয়া ভাল। মানুহে বেভেনিউ দখাস্ত দিয়ে, তাৰ সিদ্ধান্ত পাবলৈ কেই বছৰ লাগে? টাউনলৈ আহি টকা আৰু সময় নষ্ট কৰি হাবাশাস্তি হয়। সেই কাৰণে উন্নয়ন আদিৰ কামত বেলেগ মানুহ দিব লাগে।

আজি মই দেখিছো, আমাৰ উত্তৰলক্ষীমপুৰ মহকুমাৰ টাউনৰ গাঁতে লাগি থকা মৌজা এখনত ৩২ হাজাৰ টকা ৰায়তৰ পৰা তুলি খাই ধলে; Audit হল, তাত পালে যে, ৩২ হাজাৰ টকা খাইছে। কিন্তু কি হল? যদি এইটোৱে হয় তেন্তে শাসন ক'ত থাকিল? এনে আজি বহুত কথাই আছে। ৭৮ মৌজাত খাজনাৰ গণ্ডগোল আছে। এনেকৈ সৰহ সংখ্যক মানুহে খাজনা নিদিয়া কথা আগতে কেতিয়াও হোৱা নাই। খাজনাৰ ক্ষেত্ৰত S. D.O. য়ে, চকু দিবৰ সময় নাপায়। গতিকে এফালে লোকচান আনফালে চৰকাৰৰ বদনাম সেই কাৰণে সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ কাম যাতে ভাল চলে, তাৰ ব্যৱস্থা অতি শীঘ্ৰে কৰিব লাগে; বিশেষকৈ জৰুৰী সময়ৰ শাসনৰ কাম আৰু ভালকৈ চাব লাগে। সেই কাৰণে এই বিলাক কথালৈ চৰকাৰে মন দিব।

ইয়াতে আৰু এটা কথা জনাও যে আমাৰ উত্তৰ লক্ষ্মীপুৰৰ আমতলী বুলি ঠাই এখনত বহুত মানুহক মাটি দিয়া হ'ল। কিন্তু আচৰিত কথা, যিসকলক মাটি দিয়া হ'ল, সেই সকলে মাটি নাপালে, বেদখলকাবীসকলেহে মাটি পালে। এইটো আজি ৬ বছৰ মানৰ কথা। ইয়াৰ পৰা প্ৰমাণ হয় যে তাৰ কাৰণে বহুতে বহু টকা বহুতৰ অপব্যয় হ'ল আৰু যিসকলে আইন মানিলে সেই সকলৰ শাস্তি হ'ল, যিসকলে অমান্য কৰিলে তেওঁলোকে পুৰস্কাৰ পালে। সেই কাৰণে মই কও যে আমাৰ সকলোবিলাক বিষয়তে সোপাচিত্তা হৈছে। এতিয়া আমাৰ শাসনে স্কুল কৰাৰ পৰা পুখুৰী কৰালৈকে মন দিয়াত প্ৰশাসনৰ কাম এফালে পৰি থাকিল; আমাৰ উন্নয়ণৰ কাম কৰিব লাগে শাসনৰ কাম যি হয় হওক।

ই এটা সচাটকৈয়ে আচৰিত কথা যে ১০।১২ বছৰ ধৰি একোখন গ্ৰেঞ্জিং বিজাৰ্ট বেদখল হৈ থাকে, আৰু চৰকাৰে নামত উচ্ছেদ কৰেহে কৰে কিন্তু উচ্ছেদ নহয়।

মই ভাবো বৰ্তমান পৰিস্থিতিত আমাৰ টকা অপব্যয় কৰিবৰ সময় নহয়। দেশৰ বিপদৰ সময়ত এতিয়া টকা ভাল দৰে খটাৰ লাগে আৰু যি টকা নখটাৰ বা খটোৱা হৈ নুঠে সেই টকা ঘূৰাই আনিব লাগে। মই এটা বিশেষ কথা চৰকাৰক জনাব খোজো। যোৱা বানপানীৰ পাচত কোনো মহকুমাত ৫০ হাজাৰ কোনো মহকুমাত ৬০ হাজাৰ আৰু কোনো মহকুমাত ১ লাখ কৈ Test Relief ৰ কাৰণে টকা দিয়া হৈছিল। সেই টকা Test Relief হিচাবে মানুহে নাপালে সেই কাৰণে সেই টকাটো ফিৰাই দিব লাগিছিল; কিন্তু Self help ৰ কামৰ কাৰণে পঞ্চায়তক দি দিয়া হ'ল।

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue) : Self help basis ত কত কত টকা দিলে কব পাৰে নে?

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria) : মই অন্য মহকুমাৰ কথা কব নোৱৰো, কিন্তু মোৰ মহকুমাত দিয়া ৫০,০০০ টকাৰে Test Relief ৰ কাম নহ'ল, পিচত সেই টকা খিনি আঞ্চলিক পঞ্চায়তত ভগাই দিলে মাটিৰ হাজাৰত ১৮ টকাটকৈ Self help ত বাস্তাৰ কাম কৰিবলৈ। কিন্তু E & D, P. W. D. এ ৩১ ৰ পৰা ৪০ টকাটকৈ কাম কৰাই আছে। গতিকে ৩১ টকাৰ ঠাইত ১৮ টকা দিলে মানুহে জানো কাম কৰিব? সেই কাৰণে মই ভাবো যি টকা Test Relief ৰ কাৰণে দিয়া হৈছিল সেই টকা Self help ৰ কাৰণে দিব নালাগিছিল।

আৰু এটা কথা, আজি উত্তৰ লক্ষ্মীপুৰলৈ বেল লাইন হোৱা এবছৰ মান হ'ল। উত্তৰ লক্ষ্মীপুৰলৈ লোহা, তিনপাত, চিমেন্ট আদি বেলেৰে আহি আছে, কিন্তু বেচাৰ সময়ত আগৰ জাহাজেদি আনি বদতি হৈ মটৰৰে অনাৰ যি খচ সেই হিচাব মতে দাম ধৰি বিক্ৰী হৈ আছে। গতিকে মানুহে বেলেৰে অনা ৭ টকা বস্তা চিমেন্টৰ ঠাইত বস্তাত ১০, টকাটকৈ উত্তৰ লক্ষ্মীপুৰৰ মানুহে ভৰি আছে। এইটো হৈছে চৰকাৰে তৎপৰতাৰে কাম নকৰাৰ কাৰণে। চৰকাৰে লৰা-লৰিকৈ সিদ্ধান্ত নকৰাৰ কাৰণে মানুহে অযথা পইছা দিব লগা হৈছে।

মাজুলীৰ কথা সকলোৱে জানে। যোৱা ডাঙৰ বানপানীৰ সময়ত মাজুলী, ধকুৱাখানা আৰু খেমাঙ্গীত অতিপাত বিধ্বস্ত হৈছিল। মাজুলীলৈ Supply Minister যাওতে তাৰ বাইজে মন্ত্রী মহোদয়ক কৈছিল যে মাজুলীলৈ ধান আনিব পৰা ব্যৱস্থা হ'ব লাগে। তেতিয়া তেখেতে কৈছিল তাত চৰকাৰী গুদাম কৰি দিয়া হ'ব। কিন্তু চৰকাৰী গুদামৰ কথা আপোনালোকে জানেই। চৰকাৰৰ cheap grain shop ত ধানৰ দাম মোনে ১২।।০ টকা কিন্তু গাঁৱত চৰকাৰে ধান কিনে ৮/৮।।০ টকাকৈ। ইফালে মানুহে নিজৰ খেতিৰ ধানো আনিব নোৱাৰা হৈছে, সিকালে যোৰহাট, শিৱসাগৰত খকা তেওঁলোকৰ মিতিকুটুমৰ পৰাও ধান আনিবলৈ নাই। ১০ মোন ধান আনিবলৈকে D. C., S. D. O. ৰ পৰা permit ল'ব লাগে।

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Supply) : নিজৰ খেতিৰ ধান অনাত কোনো বাধা নাই।

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria) বাধা কিয় নাই? Co-operative ৰ মানুহহে প্ৰথমতে ধৰে ধানখিনি তেওঁলোকক দিব লাগে। তাৰ পৰা পাব হৈ আহিব পাৰিলে Supply ৰ মানুহে ধৰে।

Mr. DEPUTY SPEAKER : আপুনি অন্য কথা বাদ দি General Administration কথাৰ ভিতৰত থাকক।

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria) : চৰকাৰে এই কথাটো দৰ্কে ভাবি চোৱা উচিত সেই কাৰণেহে কথাটো কলো। আৰু বেচি কথা নকও মাত্ৰ আৰু এটা কথা ক'ব লগীয়া আছে। সেইটো হৈছে শ্ৰমিক বাহিনীৰ কথা। শ্ৰমিক বাহিনীৰ যথেষ্ট কাম হৈছে কিন্তু শ্ৰমিক বাহিনীৰ Payment ক্ষেত্ৰত যিটো দোষ চলি আছে সেইটো হলে গুচাব পৰা নাই। আনি সদায়ে কৈ থাকো সোনকালে Payment হ'ব লাগে, কিন্তু সেইটো হৈ উঠা নাই। তেওঁলোকে ঠিকাদাৰৰ বা মহাজনৰ আশ্ৰয়ৰ যোগেদিহে টকা পাইছে directly হলে পোৱা নাই। এই বিষয়ে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। চৰকাৰে সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ উন্নতি কৰিব লাগে কাৰণ, এই প্ৰশাসনৰ ওপৰতে দেশৰ উন্নতি নিৰ্ভৰ কৰিছে।

Shri HALADHAR UZIR [Tamalpur (Reserved for scheduled Tribes)] : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি সাধাৰণ প্ৰশাসনৰ ওপৰত বহুতে বহুত কথা কৈছে, মই এটা কথা মাত্ৰ সদনক কম বুলি ভাবিছো। আমাৰ ভাৰতীয় সংবিধানৰ কিছুমান article আজি অসমচৰকাৰে দলীয় স্বার্থ বোজাই বৰ্খাৰ অঙ্গ হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰিছে। যেনে ভাৰতীয় সংবিধানে অসম আৰু ভাৰতৰ পিচ পৰা জনজাতিৰ কল্যাণৰ কাৰণে কিছুমান স্কীম আদি কৰিছে, তেওঁলোকৰ আৰ্থিক অৱস্থা উন্নতি কৰিবৰ কাৰণে আৰু শিক্ষাৰ উন্নতিৰ কাৰণে কিছুমান স্কীম আৰু আচুতীয়াকৈ দিছে, কিন্তু আজি আমি দেখিছো আমাৰ ৰাজ্যিক চৰকাৰে এই স্কীম খিনি তেওঁলোকক ঠিক মতে দিয়া নাই আৰু চৰকাৰে সংবিধানৰ স্বৰ্ভ বিলাক ঠিকমতে ব্যৱহাৰ কৰা নাই।

আজি দেখা গৈছে প্ৰশাসনৰ এইবিলাক স্কীম তেওঁলোকে ঠিক মতে পোৱা নাই আৰু চৰকাৰেও সংবিধানিক স্বৰ্ভ ঠিকমতে ব্যৱহাৰ কৰা নাই। সংবিধানৰ উদ্দেশ্য মহং। অনুন্নত জাতি বোৰক আগবঢ়ায় নিব নোৱাৰিলে দেশৰ উন্নতি

অসম্ভৱ। আজিৰ চৰকাৰে তাহানিৰ ইংৰাজ চৰকাৰৰ Divide and Rule নীতি অনুসৰণ কৰিছে। ইয়াৰ দ্বাৰা দেশৰ জনসাধাৰণক ধনী আৰু দুখীয়া এই দুটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰিছে। এই ধৰক চৰকাৰে Tribal belt সৃষ্টি কৰিছে অৰ্থাৎ সেই এলেকাত অনা-জনজাতি সোনাৰ নোৱাৰে আৰু জনজাতিসকলে নিজে নিজৰ উন্নতি কৰিব। ফলত জনজাতি আৰু অনা-জনজাতিৰ মাজত কাঁজিয়া হৈছে।

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue): তেন্তে মাননীয় সদস্যই কব খোজেনে যে, Tribal belt উঠায় দিব লাগে?

Shri HALADHAR UZIR [Tamalpur (Reserved for Scheduled Tribes)]: মই কোৱা নাই যে সদায় থাকিব লাগে। যেতিয়ালৈকে শিক্ষা আৰু অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত উন্নত হব নোৱাৰে তেতিয়ালৈকে থাকিব লাগিব। কিন্তু যেতিয়া শিক্ষা আৰু আৰ্থিক অৱস্থা ভাল হব তেতিয়া এই ব্যৱস্থাৰ আৱশ্যক নাই। সংবিধানৰ স্বৰ্ভমতে পিচপৰা শ্ৰেণীৰ শিক্ষা আৰু আৰ্থিক, অৱস্থা উন্নত কৰিবলৈ চৰকাৰে প্ৰচেষ্টা চলাব লাগে।

প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে দেখা যায় যে চৰকাৰী নীতি মানি চলা নাই। সংবিধানৰ ২৭৫ ধাৰা মতে পিচ পৰা অঞ্চলৰ উন্নতিৰ বাবে অৰ্থ সাহায্য দিয়া হয়। এই টকা Over and above the money from the general fund কিন্তু আমি দেখিছো জনজাতি অঞ্চলত কেৱল ২৭৫ ধাৰাৰ টকাহে খৰচ কৰিছে।

Shri GIRINDRA NATH GOGOI (Minister of State, P. W. D.): উপাধ্যক্ষ মহোদয়, সদস্য জনে জানেনে যে যি টকা দিয়া হয় সেই টকা T. A. D. মন্ত্ৰীয়ে অনুমোদন কৰিলেহে দিয়া হয়।

Shri HALADHAR UZIR [Tamalpur (Reserved for Scheduled Tribes)]: আশা কৰো চৰকাৰে এইবোৰলৈ বিশেষ লক্ষ ৰাখিব। অসমখন সমস্যা বহুল ৰাজ্য। যেতিয়ালৈকে এই জনজাতিৰ সমস্যা সমাধান নহব তেতিয়ালৈকে ৰাজ্যৰ সমস্যা সমাধান নহব আৰু উন্নতি সম্ভৱ নহয়। প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে দেখা গৈছে যে পিচপৰা শ্ৰেণীৰ অংশ আনে ভোগ কৰিছে। ফৰেষ্টৰ কিছুমান কুপ জনজাতিৰ কাৰণে থাকে। তাত তেওঁলোকে rebate পায়, কিন্তু ভোগ কৰে আনে জনজাতি মানুহৰ নামত। Bus line ৰ বিষয়টো জনজাতিৰ নামত আনে ভোগ কৰে।

চাকৰিৰ ক্ষেত্ৰটো সেয়ে হৈছে। বহুত সদস্যই কৈছে যে যোগ্যতাৰ ভিত্তিত নিয়োগ হব লাগে। কিন্তু জনজাতিৰ ভিতৰতো যোগ্যতাসম্পন্ন লোকৰ অভাৱ নিশ্চয় নহব। ঐকান্তিকতাৰ ওপৰতে দক্ষতাৰ নিৰ্ভৰ কৰে। গতিকে সন্মুখো পালে জনজাতিৰ লোকেও যোগ্যতাৰ পৰিচয় দিব পাৰিব।

সৰ্বশেষত কওঁ যে কোনো অফিচাৰে কিবা দোষ বা বেয়া কাম কৰিলে তেওঁক বদলি কৰা হয়। কেৱল বদলি কৰিলেই অফিচাৰজনৰ দোষ মাফ নহয় বা বেয়া কামটোও ভাল নহয়। যদি কোনোৱে বেয়া কাম কৰা ধৰা পৰে তেন্তে তেওঁক discharge কৰিব লাগে; বদলি কৰিলে নতুন ঠাইত গৈ আকৌ বেয়া কাম কৰিবলৈ সুবিধাহে পাব। ধৰা পৰাৰ লগে লগেই যদি discharge কৰা হয়, তেনেহলে হয়তো দুৰ্নীতি কৰিব পাৰে।

Shri ENOWELL POHSHNA [Jowai (Reserved for Scheduled Tribes)] : Mr, Deputy Speaker, Sir, I want to speak about the 'General administration.' I want to stress on an important point which is about the delay in disposing of public matters. Sir, the other day, many people came to me and they were saying that unless an M.L.A. goes with them to the Deputy Commissioner's office, Superintendent of Police's office or Supply office the matters will be delayed. But sometimes Deputy Commissioner's office, or supply office, are very prompt in disposing of matters for some privileged persons. Sir, public petitions are lying for years and years. Only this morning I went to Superintendent of Police's office and asked them why they have not disposed of thousands of gun applications although these have already been certified by the Officer-in-Charge or Member of Legislative Assemblies about the moral character of the people? They said, it is very difficult to dispose of these cases. But, by the time they are disposed of some of these people have died. One man belonging to the Border Security Force applied for the transfer of his personal gun but, before the transfer was effected the man died and his application has not been disposed of, and who knows it will never be disposed of.

Secondly Sir, I frequented the Supply office when I was a Member of the District Council in connection with supply of rice to the border people. I usually found that the villagers are treated like semi animals and they have to wait outside the office all the time while some Marwaries and other, are taking tea with the officers. (*Applause*). This has been happening for years and years and everybody knows it and here is no attempt to remedy it. It seems, as if, there is a classification of applicants for the same thing. Therefore, Sir, I need not speak much about it, but I just remind the Government about it, to which the Government is, of course, fully aware. I suggest that there should be some system of work and time limit for disposing of files should be fixed. For example, if a petition is sent by the Deputy Commissioner to the Superintendent of Police for report, the Superintendent of Police should be asked to report within such and such date and there should be a regular routine for the officials and they should be asked to report about the progress of work; otherwise, delay invites suspicion in the minds of the people.

Sir, many Drivers have gone against the Motor Vehicle Act because, they wanted licence but they could not get. They know better how to drive Wills Jeep than many officers who have got licenses, but, even then, they have not been given licence. It is strange. The cases of these poor people are never considered and unnecessary delay is always made for their applications.

Sir, whenever we come to the Ministers, I am glad, we receive very prompt attention but, when they send all papers to the Departments for action it appears, as if, the Department are all in all. We never get a reply from the Departments. Sir, one State Tribal Minister went to Jaintia and he received many applications but he forwarded all of them to the Departments with his signature. But the Departments did not take any action and thereby indirectly insulted the signature of the Minister. Now, I come to my own case. Sir, as an M.L.A. I received a letter from the Chief Minister appointing me an honorary Organiser for Shramik Bahini. Some applications were forwarded to the Public Works Department and the other day, I went to the Public Works Department office at Jowai and I was insulted. As a matter of fact, the whole Government was insulted. They said that

something is lacking in the Shramik Bahini Act. Then one gentleman, Mr. P. G. Chanda, S.D.O. told me that they were still thinking as to what can be done about it. I said rules are there and so why no action can be taken? Government is prompt in this matter and it is spending lots of money in making propaganda for the formation of Shramik Bahini. Why you people say you cannot do anything? Sir, I do not want to speak much about it, but only to cite an instance of how things are running in the Department. I am glad, we always receive prompt attention from the Ministers. But I would request the Government to see that Government orders are not ignored by the Departments. Sir, before I take my seat, I want to refer to a subject which has already been stated by many hon. Members that is about co-ordination of the various departments, especially between the Supply and Co-operative Departments. Sometimes, Co-operative Officers have to act like Pleaders, Sir. They have to point out that it is the policy of the Government that Co-operative Societies should be given first priority. The other day we saw a notification issued by the S. D. O., Jowai inviting applications for the appointment of whole-salers for Dawki area. Then I met a Bengalee gentleman from Dawki who is a local dealer there and who has been doing business there since pre-partition days. He said, "why you people always favour Marwaris?" I said why? Applications have been invited for the appointment of dealers. He said rice has already been issued.' It is strange. So, Sir, some action has to be taken at the higher level to X-ray the whole situation and go into the details and unless it is done people's confidence on the Government cannot be restored. Some people say, you can go to the Supply Department but you cannot do anything because, some unseen forces are working there and the applications of the common people are not considered. Sometimes, before any action is taken the policy of the Government is changed. When the unseen forces are at work, very, very prompt action is taken.

With these few words, I take my seat.

Shri MAHAMMAD UMARUDDIN (Dhubri): Mr. Deputy Speaker, Sir, I have heard with attention the remarks made by various Members on the motion moved by Shri Dulal Chandra Barua on the general administration of the State of Assam. Sir, most of the observations relate to the failures and ills of Government. Sir, most of the Members have stressed on these points and attack has been going on. They have also made certain suggestions as to how to improve matters. But, I personally feel that this is a problem which is of very great importance and cannot be disposed of by discussion in a few hours. Sir, it is easy to present a long catalogue of grievances arising out of failures of Government and to denounce the Government for their failure in various spheres, but at the same time, we must give concrete suggestions as to remedial measures.

Now Sir, we attained independence in 1947. What was our position then and what is our position now in the administrative sphere? How far we have progressed, and why it has been so, these are the matters for serious consideration. Sir, before Independence, we had a very strong administrative structure under a foreign rule mainly to maintain law and order in the country. In education, health and other social service departments, we had very much restricted activities. Now, it is the 15th year of our Independence. After independence the whole nation showed a tremendous urge for development of the country with such a large population but inspite of our best efforts and strong determination to bring about the desired level

of development as fast as we could we may not have reached our goal. At the beginning, as we took over the administration, we might have been a little more ambitious and it was decided to launch upon planned development and that is how we had the Forest and 2nd Plans.

Sir, I like to say that unless there is a planned programme for development, unless the resources of the country are properly assessed and mobilised, and unless we direct our people in the right lines, it will not be possible for us to bring about all round progress of our country.

Then we are committed to the ideal of a Welfare State. About 30 years back, we had a revenue of Rs.4 to 5 crores in Assam. It has now risen to Rs.52 crores. What I mean to say is that along with the increase of our resources, our activities have proportionately increased. Take for instance, the Public Health and Medical Departments. We had previously about 100 doctors, now we have about 600 doctors of the grade of Assistant Surgeons I and more than 300 Assistant Surgeons besides other employees. So, you can imagine how vastly the Department has expanded. Similarly, Sir, the Education Department has also expanded tremendously. These are departments to provide social services on which special emphasis has been laid.

We launched on various developmental programmes with a view to achieve certain objectives. But with the growth of population and consequent expansion of various departments, we have to face innumerable obstacles and that is why, our progress may have been delayed. In the first place, we do not have the requisite number of qualified personnel, both in the sphere of administration as well as in the sphere of other technical lines. We have to find out some means to train our people and make them fit for different kinds of jobs. Secondly, we find that there is some lack of co-operation between the official agencies and the people. In democracy, you know, Sir, there must be co-operation between Government and the public. We blame our Government for not having efficiency in administration and for delay in execution of our plans, etc., but efficient administration and prompt execution of plans alone can only be achieved through public co-operation. I personally feel there has been phenomenal expansion in various wings of the administration. For that reason, it may be that, in some spheres, we have not been able to keep pace with the demand for development necessitated by certain special circumstances. Therefore, certain failures are there. Now, Sir, time has come to review the whole situation so as to bring about certain adjustments and co-ordination amongst different departments, which are necessary in the interest of the administration as a whole.

Sir, in the sphere of general administration, because of rapid expansion and because of dearth of efficient and adequate personnel, we could not create a healthy atmosphere as we wished. We could not produce efficient administrators and skilled technicians to our requirement. It requires time and training. So, as we forge ahead, we have to make such adjustments as the situation may demand.

I also agree with the suggestions of Mr. Mohananda Bora, that we must strengthen the administration at the district level. We have got three tiers in the general structure of the administration—Secretariat, the middle tier and the lowest tier. The lowest tier is the district

administration. Then it will be seen that under the present system of decentralisation of authority, certain responsibilities have developed on the district administration—particularly at the rural level at which there is another wing of administration also. This is the Panchayati Raj institutions. Now, the official agency and the non-official agency of panchayati institutions, meet at the Anchalik Panchayat level—and the whole system has been so designed that rural development in different spheres—social, economic and cultural, is brought about by the combined activities of the two agencies. But success will largely depend upon the extent of co-operation, harmony and understanding between these two agencies. There are numerous complaints of conflicts between the official and non-official agencies, and in the event of a specific complaint against the Block Development Officer or other officials at the Block level, no remedy is available readily as the district level. The Deputy Commissioner cannot always affectionately deal with such complaints so as to bring about harmony without reference to a higher level. This is, in my opinion, not a satisfactory arrangement.

Therefore, at the district or subdivisional level, the Deputy Commissioner or Subdivisional Officer should be directly associated with the Panchayati institutions so that he can effectually co-ordinate the activities of various departments like agriculture, communication, health and education and so on, in co-operation with the non-official agencies. At the same time, because of the urge for development in all these spheres he has to mobilise public co-operation through participation in certain development programmes.

Therefore, I feel that at the district level really experienced, trained capable officers should be placed. The work at this level should be divided in such a way that besides routine work, the Deputy Commissioner or Sub-Divisional Officer may have sufficient time and opportunity to give special attention to developmental activities.

Then, particularly, in the present emergency, there is more need to organise and strengthen Civil Defence measures; there is the question of keeping up the morale of the people, of mobilising available resources to help defence efforts of bringing about increased production in agriculture and industry, etc., and all these will require the special attention of the officers at the district level. But the most important thing in this respect is to bring about co-ordination and understanding between the officials and non-official elements.

On the whole, the success of the administration depends largely on experience and training of the personnel. There may be failures in different spheres—but failures are not an unmixed evil. They may be a guide to us in deciding upon future steps in the light of experience. In fact, in many new spheres, our approach has been pragmatic—i.e., one of trial and error.

In this context, Sir, I would like to refer to the question of planning. Now, planning has become an integral part of our administration. Planning requires determination of targets and corresponding allocation of resources to achieve such targets within a given time. It has therefore become necessary to review periodically the results of our plan efforts and make necessary adjustments both in respect of approach and implementation. Such review or evaluation will investigate the causes of failure and

help in reorganising and co-ordinating every programme of developmental activities. Planning itself is getting highly specialised and the Government have done well in deciding to set up planning Board at the State level, and I trust, it will be one of the functions of this body to carry out evaluation.

Then, Sir, another point that was raised is about corruption—various forms of corruptions in various Departments. Whatever machinery the Government have at their disposal to check corruption has not improved the situation. Because, the number of officers has increased enormously without any proper check on their activities and conduct. If there is no check on these officers, naturally, Sir, the people do not get the necessary response or services and these officers by taking advantage of their official position, exploit the people. But, how to remove this? I personally feel, Sir, that there should be an independent machinery like the judiciary which will act independently and pursue all these corrupt officials and bring them to book. This machinery should be manned by high powered officers with proved integrity and honesty and the organisation should be so set up that it can work independently and free from all other considerations and influence just like the judiciary. Now, we have an anti-Corruption Department and it is manned by police officers. As you know, Sir, the Police Department has not got wholesome reputation. Therefore, if we want to remove corruption from amongst officials and if the Government is earnest and determined to remove corruption and bring about some confidence in the people more radical steps should be taken in this regard.

Then, Sir, so far as the Land Revenue Department is concerned, I feel, Sir, this Department should be strengthened, and we should completely review the whole structure of this department with a view to strengthen it and to place under it some sort of a machinery which can deal with the special problems which have come up now—problems like large scale encroachments in the village grazing reserves, professional grazing reserves and forest reserves and on other Khas lands without authority, and that this problem has not received the attention it should have. Therefore, the whole Revenue Department should be strengthened. In the prevailing circumstances in the districts, we have to appoint certain officers armed with special powers by which they can go into the cases and deal with the problems effectively. If we make a serious beginning and produce good results, perhaps, we shall be able to bring confidence in the minds of the people. If firm and deterrent action is taken it will be helpful in removing the evils which have now enveloped various departments. My own feeling is that all the difficulties which we have been facing today cannot be solved immediately, but, for that reason, we cannot stop or slow down our activities. We cannot put the clock back. We shall have to go forward. We have to take stock of the situation and further steps should be taken with better resolve and with more caution. I hope, Sir, Government will take notice of the various observations made by the hon. Members and then within the limitations under which we have been working it may be possible to take certain steps and produce such results as would give satisfaction to the people of the State. Therefore, I also hope that the hon. Members from the various parties will lend their willing co-operation in helping Government in dealing with these problems effectively. Mere criticism will not help. We should not only criticize but should extend help and

co-operation to Government in dealing with the problems which have assumed serious proportions. Whole hearted public co-operation should be made available to Government so that it can bring about the desired improvement in the administration of various Department.

Shri SARBESWAR BORDOLOI (Titabar): (Took his stand to speak)

Mr. DEPUTY SPEAKER: There will be no time for you, as the Chief Minister will not reply.

Shri BIMALA PRASSD CHALIHA (Chief Minister): The hon. Member may be allowed to speak, Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER: Yes, Mr. Bordoloi.

Shri SARBESWAR BORDOLOI : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই মাত্ৰ এটা কথা কবৰ কাৰণে থিয় হৈছে। সেই কথাটো হৈছে যে আমি যদি প্রশাসন ভাল কৰিবলৈ যাও আৰু আমি যদি দুৰ্নীতি শাসন যন্ত্ৰৰ পৰা আতৰাবলৈ যাও তেনেহলে আমি Anti-Corruption ৰ নীতিটো পৰিবৰ্ত্তন কৰা উচিত বুলি ভাবো। বৰ্ত্তমানৰ নীতি অনুসৰি ভেটি দিয়া আৰু ভেটি খোৱা দুয়োকে সমানে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয়। কিন্তু মই ভাবো ভেটি খোৱা জনকহে দোষী কৰিলে প্রশাসন ভাল হব। যি পক্ষই ভেটি দিয়ে সেই পক্ষই ভগবানৰ ওচৰত শাস্তি পাব। কিন্তু দুয়ো পক্ষক দোষী কৰাও এটা অস্ববিধা আছে সেইটো হৈছে কেতিয়াবা এনেকুৱা দুৰ্নীতি ধৰা পৰিলেও ভেটি দিয়া জনে যেতিয়া দেখে যে তেওঁ সমানে দোষী হব তেতিয়া তেওঁ শাস্তি পোৱাৰ ভয়ত ভেটি দিয়া অস্বীকাৰ কৰে। গতিকে দুৰ্নীতি ধৰা বৰ টান হৈ পৰে। আকৌ ধৰক এজন মানুহক পুলিচে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ গৈছে তেতিয়া তেওঁ কেনেকৈ খানালৈ নোযোৱাকৈ থাকিব পাৰে সেইটো চেষ্টা কৰি পুলিচক ধৰ কৰি হলেও ভেটি দিবলৈ চেষ্টা কৰিব, সেইটো স্বাভাৱিক কথা। কাজেই তেওঁৰ দোষতকৈ ভেটি লোৱা জনৰ দোষটো ডাঙৰ। সেই কাৰণে মই ভাবো দুৰ্নীতিক প্ৰশ্ন দিয়া কৰ্মচাৰী জনকহে দোষী কৰিব লাগে।

তদুপৰি বাইজৰ প্ৰতিনিধি বা বেচৰকাৰী অনুষ্ঠানৰ প্ৰভাৱশালী মানুহৰ মাৰ্গতো দুৰ্নীতি থাকিব পাৰে, তেনেকুৱা ক্ষেত্ৰত যিজনৰ দায়িত্ব আতাইটকৈ বেচি তেওঁকে দোষী কৰিব লাগে। দুয়ো পক্ষকে মিলাই দোষী কৰিলে আচল দোষটোয়েই নোলোৱা হৈ পৰে। সেই কাৰণে মই ভাবো এই দৃষ্টিভঙ্গিৰ পৰা বিবেচনা কৰি আইন সংশোধন কৰা উচিত। এতিয়াই যদি দুৰ্নীতি বন্ধ কৰিবৰ বাবে এই ধৰণৰ ব্যৱস্থা নলয় তেনেহলে এই পৰিস্থিতি টো আৰু বেয়ালৈহে যাব। এতিয়া সকলো কথাতে বাইজে চৰকাৰক সহযোগীতা কৰিছে আৰু কৰিবও, যদিহে দুৰ্নীতি বন্ধ কৰিব পৰা যায়—কিন্তু দুৰ্নীতি বন্ধ কৰিব নোৱাৰিলে বাইজে লাহে লাহে চৰকাৰৰ ওপৰত আস্থা হেৰুৱাব আৰু চৰকাৰেও বাইজৰ সহযোগীতা নোপোৱা হব। সেই কাৰণেই মই এই পৰামৰ্শ আগবঢ়ালো।

Shri DWIJESH CHANDRA DEB SARMA (Digboi):

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, প্রশাসন সম্বন্ধে যি আলোচনা হৈছে তাত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ দিয়াত বন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। প্রশাসনৰ প্ৰায় বিলাক খুট আঙুলিয়াই দেখুৱা হৈছে। এইটো কথা ঠিক যে দেশখন ভালকৈ চলাবলৈ হলে সেই দেশৰ প্রশাসন নিখুট হব লাগে। এই বিষয়ে মাননীয় সদস্য সকলৰ বহুতেই আলোচনা কৰিছে।

তেখেত সকলৰ আলোচনাত প্ৰধানকৈ দুটা কথা দেখা গৈছে--এটা হৈছে দীৰ্ঘ (Red Tapism) আৰু আনটো হৈছে দুৰ্নীতি।

Mr. DEPUTY SPEAKER : শ্ৰী ডাঙৰীয়া, যিবোৰ কথা আন সদস্যই কৈ গৈছে সেইবোৰ পুনৰ উত্থাপন কৰিব নেলাগে।

Shri DWIJESH CHANDRA SARMA (Digboi) : দুৰ্নীতিৰ বিষয়ে শ্ৰীদুৰ্গেশ্বৰ শইকীয়াৰ লগত মই একমত। বহু সময়ত অফিচাৰক দুৰ্নীতি কৰিবলৈ আমিয়েই সন্মতি দিছো।

কামত পলম নহবৰ বাবে মোৰ বোধেৰে কিছু বিষয়ত আমাৰ বৰ্তমান চলি থকা প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা পুনৰ গঠন কৰাৰ দৰকাৰ হৈছে। যেনে, একে বিভাগৰে Directorate আৰু Secretariate এই দুটা পৰ্যায়ত কাম কৰা হয়। মই ভাবো একে বিভাগৰে Directorate আৰু Secretariate এতিয়াৰ নিচিনাকৈ দুই ঠাইত নবহি একে ঠাইত বহিব লাগে। তেতিয়া হলে এতিয়াকৈ সোনকালে আৰু সন্মতি কাম কৰিব পৰা হব। ইয়াৰ বাহিৰে বৰ্তমানে একেটা বিষয়ৰ কাৰণেই Directorate আৰু Secretariate অত বেলেগে বেলেগে ফাইল ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মই ভাবো যে এটা ফাইলৰ বিষয় বস্ত্বৰ কাৰণে বেলেগে বেলেগে ফাইল নকৰি একেটা ফাইলেই Directorate আৰু Secretariate অত ব্যৱহাৰ কৰিলে এতিয়াৰ নিচিনাকৈ সিদ্ধান্ত লওঁতে পলম নহব আৰু বহু সময় বাহি হব। এনে কৰিলে এটা অসন্মতি হব পাৰে যে কেতিয়াবা কেতিয়াবা কোনো কোনো ফাইল হেৰোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকিব পাৰে। ফাইল পঠাবৰ সময়ত ফাইলৰ নম্বৰ আৰু ৰেকৰ্ড যদি ঠিক মতে ৰাখি তেতিয়া হেৰোৱাৰো ভয় নোথাকে। এই বিষয়টো অন্ততঃ এটামান বিভাগত চৰকাৰে পৰীক্ষামূলক ভাবে লব পাৰে।

মোৰ বোধেৰে প্ৰশাসনৰ আন এটা অসন্মতি হৈছে যে ওপৰ ঋপত বিশেষকৈ Secretariate পৰ্যায়ত বহু সময়ত বিষয়টোৰ অভিজ্ঞতা নথকা লোকক দিয়া হয়। এজন I. A. S. অফিচাৰ হলেও তেওঁক দিয়া বিষয়টোৰ সম্পূৰ্ণ জ্ঞান নোহোৱা-লৈকে তেওঁ স্ৰদ্ধান্ত কাম কৰিব নোৱাৰে। আমাৰ ইয়াত Secretary সকলক সন্মতি বদলি কৰা হয়। এটা বিভাগত এজন Secretary য়ে কাম কৰি তেওঁৰ বিষয়টো পঢ়ি শুনি বুজি লোৱাৰ আগতেই বদলি কৰা হয়। আকৌ নতুন এজনক দিয়া হয়। সেই দেখি মই চৰকাৰক পৰামৰ্শ দিওঁ যেন বিশেষ কাৰণ নথকিলে Secretary সকলক ছমাহে বদলি কৰা নহয়।

বৰ্তমান কিছুমান চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব পালন কৰা দেখা নেযায়। ইয়াৰ কাৰণ কি? মই ভাবো যে Procedural defect আৰু প্ৰশাসনীয় শিষ্টাৱস্থা ইয়াৰ কাৰণ। আমি দেখিছো যে কিছু কৰ্মচাৰী আৰু Top-ranking অফিচাৰৰ বাহিৰে সবহ ক্ষেত্ৰতেই responsibility fix কৰা হোৱা নাই। আৰু কৰিলেও তাক যথাযথ ভাবে বক্ষা কৰা হোৱা নাই। বহু সময়ত কোনো এটা বিষয়ত সিদ্ধান্ত লোৱাত পলম হলে তাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত প্ৰধান বিষয়ক আপত্তি কৰিলে প্ৰায়েই উত্তৰ পোৱা যায় “এবা, কি কৰিম, dealing clerk জনে কামেই নকৰে ইত্যাদি। অফিচাৰ জনে তেনেকৈ কোৱাটো সন্মতি প্ৰশাসনৰ চিন নহয়। গতিকে প্ৰতিজন কৰ্মচাৰীকেই তেওঁৰ নিজ কামৰ কাৰণে responsible কৰিব লাগে আৰু তেওঁৰ কামটো সময়মতে আৰু নিয়মমতে নকৰিলে তাৰ কাৰণে তেওঁক দায়ি কৰিব লাগে। এই বিষয়ত মই

পৰামৰ্শ আৰু বচাব খোজে যে প্ৰশাসনীয় বিষয়ত **Expriet** সকলকলৈ এখন এখন কনিটি কৰি প্ৰত্যেক বিভাগ কেনেকৈ চলিছে ভালকৈ পৰীক্ষা কৰি চাব লাগে। এই কনিটিখনে অকল বিভাগসমূহৰ কাৰ্য্যাবলীয়েই নহয় প্ৰতি বিভাগৰ প্ৰতিজন কৰ্মচাৰীৰেই কামৰ ফলতগৈ প্ৰকৃত পক্ষে কি কাম, কিমান কাম কৰিছে, তাত সন্ধান অন্ধান কি পাইছে এই সকলোবোৰ পৰীক্ষা কৰিব। তেতিয়াহলে এই কনিটিয়ে এটা স্তম্ভ পৰামৰ্শ দিব পাৰিব আৰু তেতিয়া আৱশ্যক হলে **reorganisation** কৰিও আমাৰ প্ৰশাসন যন্ত্ৰটোক নিয়মিত চলাব পৰা হব।

আজি দেখা গৈছে বহুতো কাম হানাহিৰ কাৰণে কৰিব পৰা নাই আৰু নানা প্ৰকাৰে পলম হৈ হৈ গৈছে। এই কাম বিশেষকৈ চৰকাৰৰ বাহুবিভাগত দেখা গৈছে। ডেপুটি কমিচনাৰ সকলে—সময় মতে কাম কৰিব নোৱাৰে—তাৰ কাৰণ তেওঁলোকক বহুতো অতিবিজ্ঞ কামৰ কাৰণে ঘূৰি ফুৰিব লগা হয়। সেই কাৰণে মই কও, দি, চি, সকলৰ তলত, তেওঁলোকৰ কামত সহায় কৰিবৰ কাৰণে অতিবিজ্ঞ কৰ্মচাৰী দিব লাগে।

তাৰ পিচত, চৰকাৰৰ **Executive** আৰু **Judiciary** বিভাগ পাৰ্থক্য নকৰিলে, বহুতো ক্ষেত্ৰত **Justice** পোৱা টান হৈ পৰে। এতিয়া ই, এ, চি, সকলক মকৰত্বজৰ নিচিনা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অৰ্থাৎ জিলাত কৰিবলগীয়া প্ৰায় সকলো কামতে ই, এ, চি, সকলক খটোৱা হয়। ইয়াৰ ফলত তেখেতসকলে **Judiciary** ৰ কাম কৰিবলৈ সময় নাপায় আৰু সেই কাৰণে কোৰ্ট সমূহৰ মানুহে সময়মতে মীনাসা নোহোৱাৰ কাৰণে বহুত জীয়াত ভগীৰ লগীয়া হয়। সেই কাৰণে মই পৰামৰ্শ দিওঁ যে **Judiciary** ত থকা ই, এ, চি, সকলক আন কামত লগাব নালাগে। আৰু আন আন ই, এ, চি কো ডি, চিয়ে নিৰ্বাহ কৰিব লগীয়া কামবোৰৰ নিৰ্দিষ্ট কাম নিৰ্দিষ্ট ই, এ, চি, ক কৰিবলৈ দিব লাগে। ততিয়াহলে ডি, চিৰ কাম পাতলিব। তেখেতে জিলাৰ প্ৰশাসনীয় কামত বেছি চকু দিব পাৰিব আৰু অন্যান্য কামো সোনকালে হব।

মহোদয়, আমি অকল কৰ্মচাৰীসকলৰ খুট বিচাৰিলেই নহব, তেখেতসকলৰ অন্ধানৰ প্ৰতিও আমি চকু দিব লাগিব। আমি সম্ভৱপৰ **Amenities** তেখেত-সকলক দিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব। আজি কৰ্মচাৰীসকলৰ খুট ঘৰৰ অন্ধানই বৰ ৰচিকৈ দেখা দিছে। আমি চিলঙতেই দেখিবলৈ পাইছো ইয়াত ঘৰৰ আভাৰত কৰ্মচাৰীসকলৰ কি দুৰ্দশা হৈছে। এনেয়ে ঘৰ পোৱা নাযায় আৰু পালেও তাৰ ভাড়া ইমান বেছি যে ঘৰৰ ভাড়া দি মজলীয়া আৰু তলৰ খাপৰ কৰ্মচাৰীসকলে লোকৰ বাস ঘৰৰ কাৰণে মনোযোগ দিব বুলি আশা কৰিলে আৰু চৰকাৰে তেওঁলোকৰ বেতনেৰে সংসাৰ চলোৱা টান হৈছে। সেই কাৰণে চৰকাৰে এওঁ-ছিলঙত আৰু ভৈয়ামত—চিলঙৰ চৰকাৰী হোষ্টেল কেইটাৰ দৰে কিছুমান ঘৰ নিৰ্মাণ কৰক। তেতিয়াহলে তেওঁলোক মানসিক চিন্তাৰ পৰা বহুখিনি বেহাই পাব আৰু নিজৰ কৰ্তব্যৰ প্ৰতি মনোযোগ দিব পাৰিব। এনে ধৰণে ঘৰ কৰিলে চৰকাৰৰ লোক-চান নহয় কিয়নো, যিসকল কৰ্মচাৰীয়ে ঘৰ লয় তেওঁলোকৰ পৰা চৰকাৰে এটা **reasonable** ভাড়া পাব। আৰু কেই বছৰ মানৰ ভিতৰতে ঘৰৰ দাম উঠি যাব। আজি চৰকাৰে ঘৰ সাজিবলৈ নগৰ আৰু গাঁওৰ অন্যান্য মানুহক বাৰ দিছে। মই ভাবোঁ যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা বিশেষ ঋণ লৈ হকেও চৰকাৰী কৰ্মচাৰী সকলক ঘৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা প্ৰথমতে কৰিব লাগে।

মই আন এটা কথাৰ প্ৰতি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো। যিবোৰ **Post transferable** সেইবোৰ **Post** ৰ কাৰণে ঘৰ থাকিব লাগিব। আজি ঘৰ নথকাৰ কাৰণে এনে **Post** ত থকা মানুহবোৰে সঁচাকৈয়ে ভীষণ অন্ধানৰ সন্মুখীন হবলগীয়া হয়। মই আশা কৰো চৰকাৰে এই বিষয়টোৰ প্ৰতি মনো-যোগ দিব আৰু **Programme** লৈ ঘৰ সজাব কাম হাতত লব।

† **Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister)**: Mr. Deputy Speaker Sir. I am very thankful to the hon. Member, Shri Dulal Chandra Barua for initiating this motion on General Administration. I thank him because this is a subject of great importance, and this administrative efficiency is a matter which concerns the good of the State as well as of the people. Along with it, I have no hesitation to confess that there are a lot of evils in the administration which have to be removed. For all these reasons, the debate on this subject was very necessary, and I am glad that in this debate quite a good number of hon. Members have participated. I was wondering whether I should go into the various details which have been discussed by the hon. Members. I have been thinking about them, and ultimately, I have decided that it will perhaps be better not to go into the details of the subject. Let us try to go to the root of this subject so that we can have some real thinking on this matter.

Then the first question which occurred to me is: what for this Government exists? Now, I consider that this Government exists for discharging or fulfilling certain objectives of this great Republic of India and for attainment of the objectives which have been laid down in the Constitution of India. And for that purpose, for the country as a whole, the machinery of the Government of India exists, and for the regions the machineries for the State Governments exist. Therefore, this machinery has to function in such a way that ultimately, as a result of functioning of this machinery, various high objectives mentioned in the Constitution could be achieved. Sir, that is how I feel about the object of the Government and the purpose of the Government also.

Now, we had a set-up and our country has a democratic set-up. In this democratic set-up there are the august Houses like the Parliament and the State Legislatures, and in the district and the villages, there are the Panchayat organisations. We do not choose the autocratic type of Government, our country decided to have a democratic type of Government. That is why this democratic set-up for our country. This set-up has certain virtues and it has also its vices. Without going into the details of this very important subject, I would not like to go to some of the practical matters. Now, let us analyse the debate which has taken place in this august House in these days.

Now what is the analysis? The analysis is that there is administrative delays, that there is corruption, that there is lack of efficiency, and so on and so forth. Now how do we get rid of these evils? Now coming to this debate, I, as Chief Minister, can say that under the present administrative set-up as it exists to-day, every matter needs consultation with two to three persons, and luckily if all agree, well, you can take a decision quickly. But, if a particular department does not agree, it naturally takes time to come to a decision. That is one matter which I think I should mention. That is what I am speaking about is at the top level. In the bottom level, these difficulties are still more complicated and varied. What is the solution for this? The solution is delegation of powers, decentralisation of powers, both delegation of administrative and financial powers and some decentralisation of these powers. This seems to be one solution. But whom do you delegate?

The delegation must go to proper authorities or institutions. These institutions have to be created; these institutions have to grow. Then alone we will be able to achieve the objective.

Sir, with regard to corruption, in whatever degree it may be, it is a fact that corruption exists. It is most unfortunate. The corruption that we see existing to-day is partly the outcome of certain disadvantages associated with the procedure that we follow and partly due to the character of the individuals manning the administration. Therefore what I would say is that the scope for corruption in the system is to be reduced to the minimum, and then the corruptions borne out of individual character are to be tackled properly.

Sir, with regard to efficiency, I must respectfully submit that the entire personnel meaning the Service, either in the higher grade or in the lower grade are inefficient as a whole. Most of them have talents, but they are lacking in facilities, the facilities of proper training. That is our usual practice now? Immediately a boy comes out from the College, we make him a Government officer. He has not the experience of hard works, he has not the experience of dealing with the people, and we straightway appoint him as an officer of a certain department. Had they had the suitable training before actually brought into the service, I am sure they would have shown much greater efficiency than at present. The Education Minister, the other day, placed before the House certain statistics about the number of trained teachers in Madras as compared with those existing to-day in our State. He stated that as against 90 per cent of trained teachers there, we have 70 per cent. Therefore, Sir, in order to do away with this disparity in the number of trained teachers, we have opened a large number of training schools for administrative service, and as a matter of fact, for all services. So far, we have not been able to give proper training. I believe, with the material that we have, if training is properly given, our boys will give very good account of themselves. As regards unwillingness on the part of our officers, whether of the higher category or of the lower category, I do not believe, Sir, that it exists to the extent as some people make us believe. There may be a few delinquent officers, but fortunately, for us their number is not so large. This I say from my personal experience of about last six years in office. But the limitations under which they work should also be taken into account in this connection. If we take into account these limitations, then I should say, a general allegation of this sort would not be fair.

Sir, then comes the question of procedure. I have already given some indication as to how the procedure causes delay in quicker disposal of the matters. The procedure also needs a lot of change. Then comes the question of personnel. Personnel, as I say, are not bad. But on the method of selection of these personnel, a good deal depends. If we can make the method of selection still better, then I suppose, we will be able to improve our service substantially. In regard to this matter, Sir, we are confronted with a large number of problems. Even in our Secretariat Service itself, the number of vacancies we have not yet been able to fill up come to 100. You might like to know the figures of other Service. So far as I remember, we have the shortage of Overseers of about 2 to 3 hundred, doctors about 200, the number of Engineers is no less. In the present circumstances, the scope of selection or picking up of personnel from among the lot is very limited. But I am sure, this

condition would not persist very long. Boys are now coming out in considerable numbers from the different institutions and I believe, it will be possible for us to make better selection after some time.

Then, Sir, the very important question which has been raised is about the morale of the service. After all, Assam Government means a collection of about 65,000 individuals who are in direct Government employment. So, if this 65,000 people are contented, certainly the contented people will be able to render better service to the people. But if it is for economic reasons or for some other reasons, well, if this service is not contented, they cannot give their service properly.

I have just mentioned that the number of Assam Government employees, direct employees, that means this thus not include the teachers and those who are in aided schools or such institutions as at 31st March 1961 comes to 64,158 and hon. Members may be interested to know about their emoluments. About 50·7 per cent of these employees draw a basic pay below Rs. 51. Out of 65,158 employees 32,523 draw a basic pay below Rs. 51. The group between Rs. 51—Rs. 101, their percentage is 31·8 per cent and those who are drawing Rs. 101—251, their percentage is 14·4 per cent. Those who are drawing between Rs. 251—301, their percentage is 1·2 per cent. The group between drawing Rs. 301—451, their percentage is 1·2 per cent. The Rs. 451—501 group, 0·01 per cent ; Rs. 505—1001—0·5 per cent ; Rs. 1001—3001—0·1 per cent, above Rs. 3,000—Nil.

While mentioning about a contented service, you would naturally appreciate that there are quite a large percentage of Government employees whose basic pay is indeed very small. On the other hand, to improve their economic lot either in the form of housing or in the form of wages, the amount of financial implication the hon. Members would easily understand. Sir, it has been remarked in this House that it is a top-heavy administration. Sir, from these figures hon. Members would understand that it is not a top heavy administration to the extent many of the hon. Members have an impression. There may be scope for reducing expenses, that is a different matter but to generally assume that it is a top heavy administration, that would not be just borne out by the figures I have just quoted.

Sir, various suggestions have been made about improving the administration by the hon. Members Shri Dulal Chandra Barua and by others also. I consider all these suggestions to be very valuable. In this connection, I would only mention that this is a subject which is very complicated and which is engaging the attention of the country as a whole, not today, but for years together. The hon. Members are aware of the various reports about administrative reforms. There was one report given by Appleby. There is another of Mysore administration by Gorwalla. There is another report, the Nambudripad report of the Government of Kerala. There is another Committee which has just finished the work—The Committee on Indian Administrative Service ; Indian and States Administrative Service and Problems of District Administration which was headed by Shri V. T. Krishnamachary, Deputy Chairman of the Planning Commission. This report has also been completed. In all these reports, problems of administration are more or less similar, may be with different degrees all over the country. All these Committees have gone deep into the matter and have given their recommendations. Sir, I think that the idea or the suggestion by some of the hon. Members to appoint

a similar Committee for our State, I welcome it, but, I am very keen that this Committee, when it is appointed, should be headed by some experienced person, a person with some administrative experience because, I believe in such a case the Committee would be able to give more helpful recommendation to the Government. Therefore, I assure this house that I shall consider this suggestion made from both the sides of the House, but I cannot at this moment promise what exactly would be the time when the Committee will be appointed. The reason I can tell you. Just at the moment we are not quite sure what developments of the frontiers would take place in one or two months' time. At the same time, I would like to help the Committee with a suitable person in consultation with the Government of India and it will have to be ascertained for how long the service of such a person can be made available to us. I agree with hon. Member, Shri Md. Umaruddin that there has been a considerable expansion of Governmental activity and Governmental machinery and the time also changed; new problems have been created, new situations have arisen. Therefore, taking everything together, I think that it would be good if a Committee is manned by a suitable person to go into this subject.

Sir, now I would like to deal with one or two more subjects. Hon. Member, Shri Dulal Chandra Barua, the other day, referred to a poster which was said to be frightening. I think he referred to this poster—this dragon (unrolls a poster and shows to the House). Unfortunately, it was not the work of the Assam Publicity Department. This is a poster issued by the N. E. F. Administration.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): This was distributed by the Assam Publicity Department.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): I agree with him that it is not a happy poster and this has not been able to impress people in the way we would have liked.

To-day, hon. Member, Shri Khagendra Nath Barbaruah mentioned about one of our Lady Officers, about certain proceedings against her and withholding of increments, while she was serving under the Madya Pradesh Government. After he delivered the speech, I looked into the records, and I am sorry that I have not been able to find out any proceedings against her or any reduction in rank or withholding of increments. I hope, this will remove the wrong impression the hon. Member has in this regard.

Sir, the other day, my colleague, the Finance Minister replied to the question raised about certain vehicles which was given for use by one of our officers. The hon. Finance Minister has given the actual statement about that and I hope the hon. Member is satisfied with it.

Sir, the hon. Member, Shri Ram Prasad Das has given certain information with regard to gambling and illegal sale of liquor in Bangaigaon Bazar shop. We will institute an enquiry about this and take necessary steps.

Sir, there are some allegations about corruption. I would request the hon. Members that they can privately send these allegations to me and I will certainly enquire into the matters.

I have not dealt with some of the detail suggestions made by the hon. Members for raising the administrative efficiency. The reasons are obvious, because excepting a few suggestions here and there, and the matter has to be gone into fully. Therefore I have promised that Committee to this august House. In the meantime, the Organisation and the Method Division with whatever resources we have we will certainly try to bring efficiency in the administration and remove the defects that exist there now. With these few words, I again repeat my thanks to the hon. Mover of this motion as well as to the hon. Members who participated in the debate.

Mr. DEPUTY SPEAKER: The House stands adjourned till 9 a.m to-morrow, the 22nd March, 1963.

Adjournment

The Assembly was then adjourned till 9 a.m. on Friday, the 22nd March, 1963.

R. N. BARUA,
Secretary,
Legislative Assembly, Assam.